

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
OSMO VANREDNO ZASEDANJE
U JEDANAESTOM SAZIVU
Drugi dan rada
22. jun 2018. godine

(Sednica je počela u 12.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad sednice Osmog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 82 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 90 narodnih poslanika, odnosno da je prisutno najmanje 84 narodnih poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Prelazimo na tačke 1–13 dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

- PREDLOG ZAKONA O RATNIM MEMORIJALIMA,
- PREDLOG ZAKONA O POJEDNOSTAVLJENOM RADNOM ANGAŽOVANJU NA SEZONSKIM POSLOVIMA U ODREĐENIM DELATNOSTIMA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O ZAPOSŁJAVANJU STRANACA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USLOVIMA ZA UPUĆIVANJE ZAPOSLENIH NA PRIVREMENI RAD U INOSTRANSTVO I NJIHOVOJ ZAŠTITI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNIM PRAVIMA BORACA, VOJNIH INVALIDA I PORODICA PALIH BORACA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BORACA, VOJNIH INVALIDA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIRMOM REŠAVANJU RADNIH SPOROVA,

– PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I RUSKE FEDERACIJE O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI,

– PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O ZAPOSŁJAVANJU DRŽAVLJANA REPUBLIKE SRBIJE U REPUBLICI SLOVENIJI,

– PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE GRČKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU,

– PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE AUSTRALIJE O ZAPOSŁJAVANJU ČLANOVA PORODICE DIPLOMATSKOG I KONZULARNOG OSOBLJA,

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O RAZREŠENJU I IMENOVANJU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine obaveštavam vas da su sednici pozvani da prisustvuju prof. dr Slavica Đukić Dejanović, ministar bez portfelja, sa saradnicima.

Da li još neko od predsednika odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovane dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi ministri sa saradnicima, šta bi o predlogu ovih zakona rekao Murat Aga Pozderac ili Šeljiv Grubašić ili Vuk Potomak ne znam, ali ono što sigurno mogu da vam kažem jeste da ukoliko budete sve suprotno radili od onoga što je juče predlagao Aleksić Potomčić, Srbija je zasigurno na pravom putu.

Možda više od vas u ovom trenutku treba da se zabrine ministar poljoprivrede posle jučerašnjeg otkrića da se nekadašnji predsednik opštine

Trstenik, direktor izmišljenog JKP „Počakovina“, suvlasnik nevladine organizacije za čuvanje nepostojećih starih lica, vođa organizovane kriminalne tazbinske grupe za pražnjenje budžeta bacio na poljoprivredu i ja bih stvarno bio na oprezu.

Pošto je u JKP „Počakovina“ bio samo jedan kamion bez vozača jer se nije znalo ko je više pokvaren, direktor ili kamion, nisam siguran kako i koliko će nastradati i jedna Julijana kojoj je dotični časno i muški podmetnuo da odgovara umesto njega.

Pored toga moram da kažem da mi je dosta ovih evrofanatika kojima je ulazak u EU bio i ostao jedini zvanični cilj. Stvarno mi je dosta kada oni rone krokodilske suze nad tim što raspravljamo o dvadesetak zakona po zasedanju, a ne idemo jedan po jedan. Ako bi bilo po njihovom, bilo bi to predugo putovanje u Jevropu, jer ako se ja dobro sećam, kada su pučem došli na vlast u oktobru 2000. godine, rekoše da treba uskladiti ili promeniti oko 12.500 zakonskih propisa.

Izbrojte samo od jedan do 12.500 i zamislite da Skupština po sedam dana raspravlja o svakom pojedinačnom zakonu. Oda lenjosti sa njihove strane je nešto što je neprevaziđeno i očigledno tome nikada kraja. Meni lično se u EU ne žuri. Čak lično i ne želim da ikada uđemo u EU, ali sam kao i mnoge moje kolege u sali svakoga dana tu i radimo najbolje što možemo, onako kako smo se i zakleli građanima Republike Srbije, izuzev časnih izuzetaka. Njih u sali nema, osim kada treba da dođu da provociraju, vređaju, da izazivaju nered, da opstruišu, ali njima na čast. Ispada da je nama koji nismo evrofanatici više stalo do ulaska u EU, ali to zaista nije tako. Nije to u pitanju. Mi hoćemo da Srbija jednog dana punog džepa, punog stomaka, stojeći na sopstvenim nogama, sa zdravom privredom odluči hoće li ili neće postati deo EU.

(Radoslav Milojević: Bitno je da ti imaš pun stomak.)

Srbija je deo Evrope i to je ono što je nesporno, a o ostalom će odlučivati građani Srbije kada za to dođe vreme.

Zakoni o kojima sada govorimo nisu populistički zakoni, kako smo to juče slušali, već zakoni koji idu ispred ovog vremena.

Drago mi je što se niste uplašili mogućeg izvrtanja i zloupotrebe od strane demagoga kada je u pitanju zakon o pojednostavljenom angažovanju na sezonskim poslovima. Ovo nije zakon ni sile ni prinude. Ovo je zakon mogućnosti.

Uz sve uvažavanje teške situacije u poljoprivredi, ovim zakonom će se omogućiti da u slučaju da bilo ko od sezonskih radnika doživi povredu, ne daj bože da dođe do invaliditeta, ima pravnog osnova da kao i ostali građani koji su zaposleni ostvari svoja prava.

Mislim da ne treba u početku biti nimalo rigorozan. Pažnju treba posvetiti edukaciji kako poljoprivrednika koji angažuju sezonske radnike, ali isto tako i sezonskih radnika. Nisam ja pao ni s Marsa ni sa duda i znam da je danas 1.800 dinara kao dnevnicica mnogo značajnije i veće od 1.500 dinara i plaćenih dažbina koje ovaj zakon predviđa. Ali šta sutra? Jednog dana sutra dođe, a onda se, daleko bilo, kajemo.

Uostalom, ovde je mnogo toga ostavljeno na volju kako sezoncima tako i, uslovno rečeno, gazdama. Lako je reći da si rođak da bi dobio veću dnevnicu, ali treba razmišljati šta ako se povrediš ili razboliš. Gazda može da prihvati ovakvu varijantu, ali šta ako ga sutra neko tuži, pa ga skuplje košta nego da je platio onoliko koliko ovaj zakon predviđa. Sve to u nekom budućem periodu treba rešiti postepeno i uvesti u red, a dovođenje ovog zakona na dnevni red Skupštine i njegovo stupanje na snagu meni govori da Vlada Republike Srbije očekuje ozbiljan napredak u poljoprivredi, u poljoprivrednoj delatnosti i da ono o čemu danas pričamo, da je jako teško isplatiti dnevnicu, da je jako teško stvoriti uslove za isplatu dnevnicica, za godinu ili dve godine, kada ovaj zakon dobije svoju potpunu primenu, više neće biti niti ozbiljan problem, niti ozbiljna prepreka.

Dobro je što za ovaj zakon ima prostora za navikavanje i tu treba da postoji tolerancija, ali ono gde država ne sme da ima toleranciju i ono što ne sme da dozvoli da se ponovo desi jeste ono što se desilo u Prilikama. Direktor zemljoradničke zadruge, izvesni Radović, proda hladnjaču koju je izgradila država, a sada predvodi proteste malinara, jer umesto da sami odlučuju kada će prodati malinu, sada ih ucenjuje onima kojima je Radović prodao hladnjaču.

Ako već nema dovoljno svesti, ovo je jedan od ozbiljnih razloga da država mora da preduzme korake i predupredi ovakve situacije jer u istom periodu je u Slankamenu izgrađena hladnjača, ali je bio potpuno drugačiji odnos članova zemljoradničke zadruge i umesto te jedne hladnjače sada postoji i druga i koliko čujem, jako dobro posluju, dobro opslužuju svoje članove zadruge i razmišljaju o proširenju kapaciteta.

Ovo je dobar zakon. Biće još bolji kada vreme pokaže šta treba još poboljšati na njemu jer ovo uvodimo prvi put u praksu, a to ćemo znati za, po mojoj proceni, dve ili tri godine kada on u potpunosti zaživi.

Ono o čemu se nije mnogo govorilo, a značajno je – Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Ruske Federacije o socijalnoj sigurnosti. Mislim da ne treba posebno isticati koliko će to ogromnom broju naših sugrađana koji žive i rade u Ruskoj Federaciji ili određenom broju državljana Ruske Federacije koji žive u Republici Srbiji olakšati ostvarivanje prava na starosnu, prevremenu starosnu penziju,

invalidsku i porodičnu penziju, prava u slučaju povrede na radu, profesionalne bolesti itd.

Iz samog teksta Sporazuma i broja sastanaka i dogovora jasno se vidi koliko je napora učinjeno da se maksimalno usklade opšteprihvaćeni principi oba nacionalna zakonodavstva koji obuhvataju ove oblasti, a pogotovo u delu kada se radi o sabiranju perioda osiguranja navršenih u obe države i neposredne isplate stečenih davanja.

Neizbežan je i zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. Ono što se danas nalazi ispred nas pokazuje da država jasno čini sve napore i daje maksimum podrške koju Republika Srbija i budžet Republike Srbije u ovom trenutku mogu da pruže.

Da bi to imalo efekta, mora se raditi, ali mora se raditi najviše na obrazovanju, na vaspitanju, na shvatanju životnih stvari i problema. Nije ovo popularno što ću reći, ali deca su nam predivna kako smo ih proteklih 20 godina vaspitavali, kako smo u njih usađivali defetizam, sebičluk, samoživost i ono na čemu se mora raditi jeste da se to izbriše.

Znate, i da su ova davanja koja će biti učinjena da se pomogne proširenju porodice deset puta veća, jednog dana će neko reći da je to malo i nedovoljno. Mora se raditi na edukaciji, mora se raditi na brisanju iz svesti onoga što je donela u Srbiju što ja zovem slip firma, a to je savez lopuža i prevaranata, riđobradog gusara koji je prvi uveo „Velikog brata“ u Pionirski park.

Moramo mladima objasniti da su deca jedino i najveće bogatstvo, da je zdravo i srećno potomstvo jedina uspešna karijera, a da bi se deca radala, ne morate imati trosoban stan opremljen u fulu, svako po automobil i platu od pet hiljada evra. Dovoljno je da imate dovoljno ljubavi prema samom sebi prvenstveno, a najviše prema deci, a onda ćete shvatiti, kada to realizujete, koliko ste u stvari bogati. Hvala.

(Radoslav Milojević: Poslovnik.)

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani, reklamiram član 107. dostojanstvo Narodne skupštine koje se uvek prekrši čim prethodni govornik dobije reč i reklamiram član 108, gospodine Arsiću, da se o redu na sednici stara predsedavajući, u ovom slučaju vi.

Da vas pitam – šta je potrebno da neko iz vlasti izgovori da biste vi reagovali? Da li imate možda problem sa sluhom pa ne čujete, ili ne želite namerno da odreagujete?

Da li vama možda smeta reč – lopuža, prevarant, bandit, ridobradi? To je samo deo onoga što je prethodni govornik izgovorio malopre, a vidim da je ovde nekima i smešno, koji sede pored vas.

To ništa nije smešno. Ja ne znam kada ćete vi naći za shodno da reagujete. I to je izgovorio čovek čiji je predsednik stranke topove slao na studente i rekao da je stan od 300.000 evra stekao tako što mu je novac dala tetka, i to ženina tetka a ne njegova tetka.

Vi niste našli za shodno da reagujete ni na šta od toga. Nemojte misliti da ćemo ćutati ovde i dozvoliti da vređaju bilo koga, pogotovo ljude koji nisu u sali i koji ne mogu da odgovore na ove gnusne laži i gnusne optužbe.

Bilo bi bolje da razmislite na današnji dan da je 1.000 sela u Srbiji sa manje od 100 stanovnika, da je prosečna starost u tim selima 80 godina, da ste upropastili Srbiju i da ste je zadužili 10 milijardi evra za šest godina vaše bahate i korumpirane vlasti.

PREDSEDAVAJUĆI: Ovako, kolega Milojeviću, da vam odgovorim na vašu povredu Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Srbo, tebe kad vidim, ulepšaj mi dan, tebe i Ristićevića.)

Kolega Milojeviću, molim vas.

Prvo, nemate pravo na repliku, kolega Komlenki, zato što je bila povreda Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Nije replika, povreda Poslovnika.)

Ovako. Za šta ste vi optužili kolegu Komlenskog? U redu, vi u vašim diskusijama, bez obzira na temu dnevnog reda, nazivate nosioce vlasti u Srbiji pljačkašima.

(Radoslav Milojević: Ne.)

Pljačkaška vlast, evo tako.

(Radoslav Milojević: Lopovska.)

Lopovska, evo još bolje.

Dalje, u vašim diskusijama stalno iznosite neistine da je, recimo, dizel u vreme vaše vlasti bio 80 dinara, što nije tačno, da je pšenica bila 24, a sada je 12 pa je poskupela na 16, čini mi se, dinara...

(Radoslav Milojević: Poslovnika.)

Odgovaram na vašu povredu Poslovnika. Ne možete ponovo da imate povredu Poslovnika. Ja sam dužan da vam odgovorim.

(Radoslav Milojević: Mogu. Sa poslaničkog mesta, gospodine Arsiću...)

Dužan sam da vam odgovorim kako...

(Radoslav Milojević: Da mi odgovorite kolika je cena žita u Srbiji? Ja to nisam pitao.)

Kolega Milojeiću, pa nemojte da se uzbuđujete. Pa samo hoću da vam kažem, kolega Milojeiću, da kolega Komlenski ima ista prava kao i vi. Vas niko nije sprečavao da govorite, pa nemojte da očekujete onda da nekog drugog ja sprečavam.

Vi ste i njegovog predsednika stranke nazvali čovekom koji je slao topove na studente. Da li je tako?

(Radoslav Milojeić: Tako je.)

E, pa, izvinite, kakve to veze ima sa povredom Poslovnika?

(Radoslav Milojeić: Kako nema?)

Pa nema.

(Radoslav Milojeić: Kako ste mogli da mu date 15 minuta da priča laži? Zbog toga sam se javio za povredu Poslovnika.)

Kolega Milojeiću, ja sam samo citirao neke odredbe vaših govora. Videćete da je kolega Komlenski bio mnogo blaži, mnogo vaspitaniji, mnogo korektniji u svom izlaganju.

(Radoslav Milojeić: I mnogo šarmantniji i zgodniji.)

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? Odgovorite – da ili ne?

(Radoslav Milojeić: Da.)

Da. U redu.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, pored ridobradih, reklamiram član 103. stav 8. u vezi sa članom 107.

Dakle, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, smatram da je povređen Poslovnik zato što je, ali ne insistiram na tome da se oduzmu dva minuta prethodnom govorniku... Hoću da vas upozorim da pored ridobradog gusara postoji i golobradi gusar, tamo negde na nekom moru kod Palanke.

Radi se o osobi koja je za jedno veče popila pet tona malina. Radi se o osobi koja je za jedno veče popila tenk, odnosno onoliko novca koliko je gospodin Šutanovac dobijao prilikom izvoza tenkova u Iraku za jedan tenk. Zamislite čoveka koji popije pet tona malina, koji popije jedan tenk i koji popije dvogodišnji zakup bazena olimpijskih razmera u Palanci.

On je rekao jednu veliku neistinu. Tačno je da ima 1.200 naseljenih mesta, tačno je da smo to zatekli posle vladanja saveza lopuža, prevaranata, pelješanovića, varajića, da je Srbija postala zbir manjih staračkih domova i da smo to stanje zatekli 2012. godine, ali prosečna starost na selu nije 84 godine, nego 59 godina. Prosečna cena pšenice 2011. godine bila je 13,5 dinara. Tek posle promena je bila 26 dinara zahvaljujući i suši. Stabilizovala se između 17 i 19 dinara. Malina nije bila 2011. godine dva i po evra, nego je bila 90 dinara, nešto manje od evra.

Obmanuo je, narušio dostojanstvo Narodne skupštine, ali ja ne tražim da se glasa s obzirom na to da ta osoba opet može sesti, popiti neki tenk, pet tona malina ili dvogodišnji zakup bazena. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pošto kolega Rističević ne želi da se izjašnjavamo u danu za glasanje, nisam ni dužan da mu dam odgovor.

Po Poslovniku narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Reklamiram član 109, a o tome kako žive građani Srbije morate da pitate njih – da li imaju dovoljno novca u novčaniku, da li imaju dovoljno goriva u rezervoaru i da li imaju dovoljno hrane u frižideru, a odgovor je ne, jer je za 6,5 godina bahate i korumpirane vlasti SNS-a u svakom segmentu lošije, u poljoprivredi pogotovo.

Možemo da govorimo o ceni žita koje je u vreme nas žutih bilo 23-24 dinara. Sada je cena žita 16 dinara, pošto ste vi govorili o tome.

Možemo da govorimo i o tome da smo mi žuti, kako vi kažete, zatekli prosečnu platu od 30 evra, a ostavili prosečnu platu od 230 evra kada smo otišli sa vlasti, da smo vratili staru deviznu štednju, da smo vratili 13 zaostalih penzija, da smo vratili 14 dečijih dodataka koje je ova vladajuća većina samo u drugom obliku ostala dužna građanima i građankama Srbije, da smo vratili „Telekom“, da smo vratili zemlju u Ujedinjene nacije, i na to smo ponosni. Za nas je Zoran Đinđić heroj, a Ratko Mladić ratni zločinac i nema kompromisa oko toga sa vama.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Milojeviću, vi ste se u vašoj diskusiji pozivali na član 109. i po tom članu ja bi trebalo da kažnjavam narod, jer ste vi postavili pitanje da mi dok smo na vlasti pitamo građane da li imaju dovoljno novca, da li imaju goriva u rezervoaru itd.

(Radoslav Milojević: Ja kažem da nemaju.)

Neću sada da ulazim u to, samo mi se čini da ja sa ove pozicije građane Srbije ne mogu da kažnjavam, niti imam nameru.

(Radoslav Milojević: Kaznili ste ih time što ste na vlasti sedam godina.)

A to pitanje je, gospodine Milojeviću, trebalo da postavljate dok ste bili na vlasti.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni? (Da.) Izjasniće se.

Po Poslovniku narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Član 27. – predsednik Narodne skupštine stara se o primeni ovog Poslovnika, a u vezi sa članom 108, i moram da vas podsetim da vi imate na

raspolaganju i neke mere kao što su opomena, oduzimanje reči ili udaljenje sa sednice.

Ali, predsedavajući, ako vas zanima iz kog razloga je prethodni govornik nervozan ovoliko danas, evo ja ću vam reći.

Izašla je vest da je Kena pred Tužilaštvom za organizovani kriminal. To je razlog za njegovu nervozu. Javno pravobranilaštvo opštine Smederevska Palanka podnelo je krivične prijave protiv Radoslava Milojevića Kene Tužilaštvu za organizovani kriminal i nadležnom odeljenju Tužilaštva za borbu protiv korupcije.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Markoviću, nemojte o detaljima iz privatnog života.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Pa, nije ovo detalj iz privatnog života. Ovo je javna informacija, da se čovek nalazi pred Tužilaštvom za organizovani kriminal i to za pljačku i lopovluk koji je godinama vršio dok je bio predsednik Opštine Smederevska Palanka, kad je taj grad ostavio i bez struje i bez vode i sa ukupnim gubicima, dugovima i minusima od skoro četiri milijarde dinara. I on danas ovde nešto nama prigovara.

Ja vas molim da se starate o primeni ovog poslovnika i da mu minimum uzmete dva minuta od vremena poslaničke grupe. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Markoviću, neću da oduzimam od vremena Poslaničke grupe Demokratske stranke ta dva minuta jer znam da čim utroše vreme, oni napuste salu.

Da li želite da se skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.)

Povreda Poslovnika, samo malo, ima ih više.

Đorđe Komlenski ima reč.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Povređen je član 103. Poslovnika. Bili ste dužni da odreagujete i da sprečite zloupotrebu Poslovnika u drugom krugu, bez obzira na to što je gospodin, koji je zloupotrebio Poslovnik i doveo do toga da je nastala zloupotreba Poslovnika, u ozbiljnom problemu jer ni on sam sebi više ne bi pozajmio ni stoparca, pa zato pokušava da se nekako prikači ovom slip udruženju saveza lopuža i prevaranata, ne bi li mu od onih prijavljenih 25 miliona evra riđobradi gusar možda pozajmio neku kintu. A u Smederevskoj Palanci nema od koga ni da pozajmi, niti može više da pristupi bilo kom dinaru iz budžeta zato što su građani Smederevske Palanke videli koliko ih je opljačkao za vreme svog mandata.

PREDSEDAVAJUĆI: Po poslovniku narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojević.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJEVIĆ: Zahvaljujem.

Povređen je član 107. dostojanstvo Narodne skupštine, jer ste, gospodine predsedavajući, dozvolili prethodnom govorniku da na najgrublji način priča o Srpskoj naprednoj stranci. Pričao je čovek za čije su vreme vršenja vlasti Srbija i njeni građani očerupani za 100 milijardi evra. Pričao je čovek čiji su nosioci vlasti Đelić i Pajtić potpisali famozni Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, 2008. godine je stupio na snagu, jedan kriminalni ugovor koji je na najgrublji mogući način pre svega povredio prava i ugrozio prava poljoprivrednih preduzetnika, odnosno poljoprivrede kao grane privrede. Pričao je čovek koji se zalagao samo za sivu ekonomiju, jer je siva ekonomija upravo mesto u kome oni mogu da pljačkaju, u kome pojedinci mogu da se bogate, a građani siromaše, u kome vlada korupcija.

Ne tražim da se Narodna skupština izjasni, ali bili ste dužni da reagujete na neistine. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 108.

Gospodine predsedavajući, ja mislim da gospodin Milojević pokušava da preuzme predsedavanje ovom skupštinom. Ja mislim da mi to ne možemo dozvoliti pre svega iz moralnih razloga. To je vreme u kojem su građani mogli da se čerupaju na način na koji su čerupani, vreme u kojem je vladala stranka koja je bila prava čerupaljka i koja je propustila građane nemilice kroz to čerupanje i da je po međunarodnim organizacijama samo za 10 godina izneto preko 50 milijardi dolara, dakle, govorim o podacima međunarodnih organizacija koje kažu da je samo kroz privatizaciju lažnim fakturama izneto iz države Srbije preko 50 milijardi dolara.

Ja mislim da on pokušava bukom i galamom da skrene odgovornost sa opšte kriminalne odgovornosti gospodina Đilasa, gospodina Jeremića, svoje odgovornosti i da pokuša ovde da zametne kavgu i da se na takav način predstavi kao politički protivnik i da sve mere koje je pravosuđe, koje je nezavisno od ove vlasti, ali nije nezavisno od njihove vlasti, jer su oni selektirali ove sudije, da pravosuđe prikažu kao revanšističko, odnosno da se režim, da se sadašnja vlast, po njima, obračunava sa političkim neistomišljenicima. Zato on svako jutro dolazi, pokušava da zametne kavgu, da sebe predstavi kasnije kao političku žrtvu režima, da se navodno pravosuđe, a to je gospodin Marković govorio, obračunava sa njima.

Vi to morate zaustaviti, jer ovo ponašanje se ponavlja nekoliko dana. Molim vas da ubuduće o tome vodite računa.

Ne tražim da se o ovome glasa i poštujem vašu tolerantnost prema opozicionom kolegi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

U pravu ste, kolega Rističeviću, nemoguće je da sam toliko povreda Poslovnika napravio za samo jedno izlaganje.

Prelazimo na redovan rad.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Nemate pravo više, kolega Milojeviću.

(Radoslav Milojević: Samo ja nemam pravo.)

I vi ste govorili dva puta o povredi Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Njih šestoro je imalo pravo, samo ja nemam. Jako hrabro.)

Dodete ovde samo da ispričate šta imate.

(Radoslav Milojević: Čega se plašite? Što mi ne date reč?)

Ne plašim se ja vas, nego moramo da radimo dalje.

Reč ima narodni poslanik Mirjana Dragaš.

Izvolite.

MIRJANA DRAGAŠ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, poštovana gospodo ministar, gospodo narodni poslanici, zbog naročito velikih napora koje Republika Srbija poslednjih godina ulaže u očuvanje sopstvenog integriteta i celovitosti države, u jačanje privrede, novo zapošljavanje, socijalnu sigurnost, pomoć porodici i sve ostale oblasti života koje su od velikog značaja i za građane, za državu u celini i za njenu međunarodnu stabilizaciju i reputaciju, ja želim našu pažnju ovog puta još jednom da osvrnem na ono što je naša diplomatija uradila poslednjih godina, naročito poslednjih dana, boreći se za KiM, našu pokrajinu za koju nekada deo vlasti nije bilo briga.

Želim da istaknem da su veliki napori ministra gospodina Ivica Dačića veliki napori Vlade i predsednika države urodili plodom u tom smislu da sve veći broj država danas povlači svoje priznanje Kosova i Metohije, ističući da u prethodnom periodu niti su bili upoznati sa tim šta se u stvari na ovim našim prostorima događa, niti sa interesovanjem države Srbije da to pitanje našim starim i proverenim prijateljima objasni. Utoliko su ovi uspesi veći danas i značajniji jer se među starim prijateljima vraća poverenje, jer se obnavljaju dobri i pozitivni odnosi i u tom smislu Srbija beleži značajne korake.

Bez obzira na to koliko su te države male ili velike, značajno je, svaki glas u Ujedinjenim nacijama znači pobedu Srbije. U tom smislu bih zahvalila državi Liberiji, ministru inostranih poslova, koji je zajedno sa ministrom inostranim poslova Republike Srbije Ivicom Dačićem održao konferenciju za štampu, javno pokazao dokument kojim se poništava prethodno priznanje Kosova i Metohije kao samostalne države, i ostavlja pitanje za dalje rešavanje. U tom smislu mislim da i naša skupština mora da da podršku ovakvim naporima i ukupnoj istrajnosti.

Kada je reč o današnjem zasjedanju, u svojoj diskusiji pridružiću se u početku poslanicima koji su u toku jučerašnjeg dana isticali obimnost dnevnog reda, raznovrsnost zakona o kojima se danas raspravlja kao i jednu otežavajuću okolnost. Moje isticanje ovog pitanja ide sa obrazloženjem da je među ovim zakonima značajan broj onih koji rešavaju mnoga značajna pitanja koja su dugo bila otvorena, koja dugo vremena niti su pominjana, niti su činjeni veliki naponi da se zatvore, a ovog puta u predlogu, npr. Sporazuma sa Ruskom Federacijom ili nekih drugih mi zatvaramo značajna pitanja koja su bila otvorena, a nećemo imati dovoljno vremena da građane upoznamo sa tim rešenjima, a sigurno su za nas, odnosno za sve građane od velikog značaja.

Radi se o dobrim rešenjima koja rešavaju ozbiljne probleme, kao i onaj zakon koji rešava upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo, što znamo da je u prethodnom periodu takođe bilo problematično.

Među ukupnim zakonima koje smo, kao što se videlo, mogli podeliti u nekoliko grupa, te jednu grupu čine zakoni iz oblasti rada i zapošljavanja, drugu zakoni iz oblasti boračke zaštite i memorijali, a treću sporazumi i memorandumi, o čemu sam malopre govorila, posebno mesto, međutim, zauzima Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. To je i po značaju veliki zakon. To je pokazala i jučerašnja rasprava, tako da nema poslanika koji ne daje podršku ovom cilju i ovom zakonu.

Naime, stručnjaci su u Srbiji još pre 30-40 godina ukazali na veliki problem nedovoljnog rađanja i depopulacije stanovništva. Odgovorno je isticano da za pola veka Srbija postaje država sa skoro najstarijim stanovništvom u Evropi, u kojoj neće biti dovoljno mladih koji će obezbediti trajanje i nacije i države. To je tada bio futurizam koji niko nije hteo ozbiljno da čuje i da preduzme mere. Već je, na primer, 1971. godine stopa ukupnog fertiliteta u centralnoj Srbiji bila 15% niža od potrebe za obnavljanje proste reprodukcije, a u Vojvodini i preko 20%.

Pre 2000. godine, doduše kratko, bilo je ustanovljeno ministarstvo za porodicu u ono tzv. loše Slobino vreme, ali je posle 2000. godine brže-bolje ono ukinuto. Tek je Vlada 2012. godine počela odgovorno da rešava ozbiljna državna i nacionalna pitanja, od oživljavanja rada i zapošljavanja, rešavanja stabilnosti državnog budžeta, jačanja privrede, rešavanja pitanja srpske pokrajine Kosova i Metohije i njenog međunarodnog statusa itd., ali evo i veliki problem obnavljanja stanovništva i populacione politike.

Doktor Slavica Đukić Dejanović, bez posebnog ministarstva, bez široke podrške stručnih službi u okviru svog ministarstva, uspela je svojim znanjem, sposobnošću, strukom i dobrim odnosom sa naukom, sa pozicijom i opozicijom da okupi stručne ljude, tako da su prvi put usvojene Strategija

razvoja i Akcioni plan iz kojih su krajem prošle godine proizašle nove konkretne mere podrške porodici.

Mere podržavaju rođenje prvog, drugog, trećeg i četvrtog deteta sa ciljem da potrebni željeni model porodice ubuduće u Srbiji bude model sa troje dece. Dugo smo robovali modelu „duo“ koji smo iz Francuske prihvatili 60-ih i 70-ih godina kada je u Srbiji skoro bilo sramota da se ima više od dvoje dece. Ovog puta konkretne mere koje se ovim predlogom zakona usvajaju znače podršku od 100.000 dinara jednokratno za prvo dete, 240.000 za drugo dete, 1.440.000 u desetogodišnjim ratama za treće dete i 2.160.000 za četvrto dete u jednakim ratama.

Naglašavam, ovo nije ekonomska, nije socijalna mera, ona je podsticaj porodici i rođenju dece. Ona mora biti, kao što je i ministarka juče rekla, samo početak da se u narednih 10-15 godina tek vide pravi efekti. To primenjuju mnogo razvijenije države i velika je stvar što je Srbija naša današnja, u uslovima u kojima postoji, primenila ovakve mere.

Zašto? Zato što će, ako bi se ovakav trend stanovništva nastavio, broj stanovnika za narednih 20 godina opasti za 23% po čemu bi Srbija imala svega 5,5 miliona stanovnika. Zato je krajnje vreme, a pitanje je da li smo to već i potrošili, da se preduzimaju mere, i to finansijska pomoć porodicama sa dekom da bude pronatalitetna mera, ali smo svesni da je ona osnovna, jer je ekonomsko jačanje, razvijanje novih preduzeća, novo zapošljavanje, socijalna sigurnost, stambena politika tek prava mera koja stabilizuje ovo pitanje i te mere mogu da promene tok ove politike.

Čak i kada se stvore bolji uslovi, moramo se izboriti sa novom filozofijom života mladih, sa shvatanjem ličnih sloboda, sa shvatanjem porodice, sa uticajem medija i globalne politike. Svakako želim da istaknem da se uvek može reći – moglo je drugačije, moglo je bolje, ali to sigurno nije razlog da se ovaj zakon ne prihvati kao početak i kao velika revolucionarna i vrlo značajna stvar.

Cilj nam je očuvanje porodice kao institucije u kojoj su partneri ravnopravni i međusobno uvažavani. Razvijanje modela porodice sa troje dece, primena ekonomskih podsticaja, društveni razvoj i sigurnost, obezbeđenje proste i proširene reprodukcije, jer kako reče juče naša drugarica Vesna – neće imati ko da donese cveće na naše memorijale onog jednog herojskog naroda koji se borio za svoju slobodu.

Danas, takođe, među zakonima su i oni iz oblasti rada, gde se svakako izdvaja zakon o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima. To znači zapošljavanje sezonskih radnika. Sigurno je da pitanje rada sezonskih radnika do sada nije tretirano, jer se zapošljavalo na stari, tradicionalni način. Sigurno je da ovi ljudi koji rade sezonske poslove rade u sferi sive ekonomije, da su za sistem nevidljivi, da su u svakom pogledu

nezaštićeni, nemaju penzijsko i zdravstveno osiguranje, izloženi su mnogobrojnim rizicima, neposredno se dogovaraju o uslovima rada i nadnici. Poslodavci, poljoprivredne firme ili kombinati, ali i privatnici, prema ovim radnicima nemaju nikakve obaveze i odgovornosti.

Istina, i sezonskih radnika je sve manje i već ih je teško naći u sve manje naseljenim selima. Za državu je važno da svi radnici rade legalno, da poslodavci rade u legalnim i jednakim uslovima da imaju ista prava i obaveze, a taj pristup je odgovoran i prema budžetu u celini. Zato ćemo sigurno usvojiti i prihvatiti ovakav zakon i ovakvu orijentaciju.

Hajde dalje da pogledamo koji su to sezonski radnici. To su nezaposleni ljudi, niže obrazovne strukture, nekadašnji viškovi zaposlenih u nasilno burazerskim privatizacijama zatvorenim i razrušenim fabrikama, starije, teško zapošljive kategorije, često osobe sa invaliditetom, mlađi od 18 godina, a često i stranci, a bojim se da će ih biti sve više.

Odbijanjem ovog predloga zakona sve ove ljude i dalje ostavljamo van zaštite i van zakona. Nametnuta obaveza prijavljivanja sezonskih radnika prvo će se ostvariti u velikim poljoprivrednim gazdinstvima i farmama. Teže će se primenjivati u početku kod individualnog proizvođača i svi smo toga svesni, ali to je sada. Selo nije u dovoljnoj meri naviknuto na ovakve promene i inovacije, ali mere će se početi primenjivati, razvijati, a tako ćemo još više uspeti da razvijemo selo i vratimo mu život, izgradimo puteve i potrebnu infrastrukturu.

Ovi tokovi treba da idu uporedo, i razvoj i stimulacija i radna i socijalna zaštita stanovnika na selu, i ovo kao Socijalistička partija Srbije možemo samo podržati. Neće sigurno inspektor rada juriti sezone po njivama, ali ćemo te i takve ljude koji rade u ovim uslovima sigurno zaštititi. U tom smislu podržavamo zakone koji su u ovom setu, naročito ovaj zakon iz oblasti sezonskog zapošljavanja.

I pored ovih zakona u setu su predloženi i zakoni, kao što sam rekla na početku, ili izmene i dopune vezano za boračku, invalidsku zaštitu, o čemu će drugi poslanici naše poslaničke grupe još govoriti.

Samo želim da istaknem veliki značaj ovih zakona, značaj zaštite svakog borca, svakog ko je branio svoju kuću, svoj narod, jer naša vojska nikada nije bila agresor. Branili smo mesto gde smo se rodili, gde smo živeli i pravo da tu živi i ostanemo.

Veliku pažnju, naravno, privukao je zakon o ratnim memorijalima koji je prvi ovakav celovit zakon države Srbije u ovoj oblasti. Ovu materiju ranije su pokrivali zakoni SRJ, odnosno SFRJ za memorijale u inostranstvu, a Republike u samoj republici. Moram reći da se u prethodnom periodu baš i nismo pokazali dovoljno odgovorni za ove memorijale jer su mnogi ostali zapušteni, neki čak zaboravljeni ili neotkriveni. Zato pozdravljam predlaganje

ovog zakona u uverenju da ćemo odgovorno i celovito imati istražene i evidentirane memorijale i mesta stradanja naših ljudi u inostranstvu i u zemlji.

Isto tako, ali možda još i više, smatram da je važna evidencija svih poginulih, ubijenih, svih žrtava rata. Nažalost, 20. vek je vek velikog stradanja srpskog stanovništva u raznim balkanskim, svetskim i NATO ratovima.

Nedopustivo je, čak sramno da ne znamo broj žrtava i njihova imena. Setiću se i moga deda Đuđe, setiću se i strica i ujaka koji su netragom nestali u Drugom svetskom ratu, ali istovremeno svih onih boraca i stradalih ljudi čija smo imena na Kosovu i Metohiji zaboravili. Zato danas neko može da kaže da npr. u Jasenovcu nije bilo toliko žrtava a razlika nije od nekoliko desetina ili stotina. Zato može da se kaže – Srbi su bili agresori, zato može da se zaboravi i bude nekažnjeno npr. stradanje srpskih rudara na Kosovu i Metohiji koje je ostalo nekažnjeno, a izvršeno na današnji dan.

Iza sećanja ne sme da stoji privatna inicijativa. Mora da stoji država, ne da gleda u prošlost i u njoj bude zarobljena već da pamti, opominje i gleda u budućnost. Ako izgubimo sećanje, izgubili smo sebe, a jesmo mnogo izgubili. Zato predlažem odgovornu i sa poštovanjem i pijetetom svaku akciju u tom mestu za obeležavanje, čuvanje sećanja i na mesta i na ljude.

Predlažem, a o tome se već govori, da se npr. Staro sajmište u Beogradu, na prostoru između dva mosta izgradi kao veliki centralni memorijal, slično recimo „Jad Vašemu“, i da se ovo mesto obeleži kao mesto velikog stradanja naroda. Isto tako da se obeleže i Topovske šupe, koje ne smeju ostati samo sa jednom spomen-tablom, na kojima će se izgraditi moderni tržišni centar. Modernih tržišnih centara ima na svakom mestu, a tradicije i sećanja samo na ponekim. I da se zna koja i kakva država i fašistička tvorevina je pri tome taj genocid i ubijanje sprovodila i radila.

Ne sme biti zaboravljeno ni ime običnog čoveka, samog, ali i heroja Miladina Zarića koji je spasao jedan most i spasio tolike živote boraca i borbu za slobodu Beograda. Najzad, podržavamo osnivanje saveta kao tela, podržavamo povezivanje stručnih ljudi i institucija zaštite koji će u ovoj oblasti davati stručna mišljenja kad, kome i gde treba podići memorijal, a kada je to nedopustivo.

Imajući u vidu kroz šta smo sve kao srpski narod prošli u 20. veku, kako smo branili pravo na slobodu, na nezavisnost, doduše kao i danas ali drugim sredstvima, i da nam pravo na život u svojoj državi nikada nije poklanjano, već uvek uz žestoke borbe i velike napore, i mislim da se za odbranu i obnovu i sada jako borimo, mislim da nam više odgovara himna „Vostani Srbije“, tim pre što je ove stihove 1804. godine napisao veliki Dositej Obradović, veliki srpski prosvetitelj i prvi ministar prosvete, kojeg, kao što smo videli, đaci na maturskom ispitu danas nisu prepoznali. To je pitanje i za ministra prosvete. To smo mi.

Kada odnos prema takvim stvarima uspemo da izmenimo, a ova vlada se istinski bori da očuva državu i da sabere narod, onda ćemo imati uspešnu državu i uspešan narod. Ako uspemo da ne zaboravimo ni Kajmakčalan, ni Cer, ni Kolubaru, ni herojsku odbranu Beograda, ni Sutjesku, Neretvu i Kozaru, ni Košare, ni Paštrik, ali ni Jasenovac, ni Jadovno, Sisak i Jastrebarsko, veliko stradanje na Kosovu i Metohiji, što je crna rupa naše istoriografije, ako uspemo, a moramo da podignemo Srbiju, imaće čega da se sećaju naši potomci, a i šta da čuvaju i šta da izgrađuju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvažena ministarko sa saradnicima, poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, poštovani građani Srbije, moram da kažem da se pred nama nalaze predlozi zakona koje je Vlada podnela Narodnoj skupštini, a posebna vrednost ovih zakona je ta što oni tretiraju i prošlost i sadašnjost i budućnost našeg naroda i naših građana i u tom smislu sve pohvale za predložene zakone.

Najpre bih htela da se osvrnem na jučerašnju diskusiju pojedinih narodnih poslanika koji su se doticali u govoru u načelu pitanja morala i pitanja rijaliti-serija. Najpre moram da istaknem da je rijaliti-serije i prvi rijaliti-program uveo Dragan Đilas i to kroz izgradnju kuće „Velikog brata“, ali ono što je žalosno to je da je kuća „Velikog brata“ izgrađena na taj način što je uzurpirano zemljište u najelitnijem delu Beograda, na Košutnjaku i zamislite za šta i pod kojim opravdanjem – za izgradnju dnevnog boravka za decu.

Izgleda da je žutom preduzeću do 2012. godine najbolje i najlakše išla pljačka, nažalost, preko dece, što je za svaku osudu i sramotu. Naravno, iza kuće „Velikog brata“ ostala je samo ruševina, ostale su uginule životinje i ostalo je đubre.

Takođe želim da istaknem da se tokom jučerašnje diskusije čulo i, tobože, zalaganje za poljoprivrednike, za poljoprivredne proizvođače itd. Osnovno sredstvo političke borbe poslanicima žutog preduzeća u različitim pojavnim oblicima svakako jeste manipulacija. Niti se oni brinu za poljoprivrednike, niti se oni brinu za građane Srbije. Oni se brinu samo za sopstvene džepove. Da su se brinuli o poljoprivredi, ne bi 2007. godine bio potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je najpogubniji upravo za sektor poljoprivrede, jer je on 2014. godine dozvolio stoprocentni uvoz

mleka i mlečnih proizvoda iz EU i, naravno, još nešto – ovaj kriminalni ugovor dozvolio je i strancima kupovinu zemlje do 2017. godine.

Na sreću, građani Srbije su 2012. godine dali poverenje Srpskoj naprednoj stranci i Aleksandru Vučiću da ih vode u budućnost, i ovi pokušaji su sprečeni na taj način što je vlada Aleksandra Vučića u više navrata reagovala da zaštiti poljoprivredne proizvođače, stočare, upravo one koji se bave proizvodnjom mleka. Naravno, nije dozvoljena ni kupovina zemljišta strancima, takođe zahvaljujući ovoj vladi.

Želim da se vratim na predložene zakone.

Najpre želim da kažem za prvi predloženi zakon koji se odnosi na ratne memorijale – sve pohvale za njega, jer ovaj zakon jeste znak da naša vlada, naša država i naš predsednik i te kako vode brigu o svima onima koji su stradali za slobodu naše otadžbine i, na kraju krajeva, da danas mi mirno živimo u njoj.

Što se tiče ovog zakona, prvi put se uvodi tačan postupak, u stvari upravni postupak, kada je u pitanju izgradnja novih ratnih memorijala, kao i uklanjanje starih. Takođe, prvi put, ja moram da kažem nažalost, ali na svu sreću ipak je ova vlada prepoznala to da zemlja Srbija treba da ima jedinstvenu evidenciju koja se odnosi na sve poginule i stradale i sve one borce koji su život dali za slobodu zemlje. Ovim zakonom upravo se predviđa vođenje jedinstvene evidencije, i napokon, zahvaljujući ovoj vladi, imaćemo tu jedinstvenu evidenciju.

Moram da kažem da je Ministarstvo rada tokom prošle godine radilo na rekonstrukciji i saniranju ratnih memorijala i u prošloj godini izvršena je sanacija 17 ratnih memorijala, što je svakako za svaku pohvalu.

Moram da istaknem da je Predlogom ovog zakona predviđeno i formiranje saveta i uključivanje stručnih ljudi, sem ljudi iz državne uprave, pre svega istoričara, pre svega predstavnika institucija Zavoda za zaštitu spomenika kulture, jer moram da istaknem da su ratni memorijali u stvari naši spomenici kulture koje mi moramo da čuvamo radi naših budućih generacija.

Kada je u pitanju Predlog zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima, takođe moram da istaknem da je jedan od prioriteta Vlade i jedan od prioriteta politike SNS-a upravo borba protiv sive ekonomije, zato što je siva ekonomija izvor korupcije i kriminala. To su radili do 2012. godine i sada se tome stalo na put između ostalog i ovim zakonom.

Ovde su neke primedbe išle u odnosu na ovaj zakon, ali za razliku od njihovog perioda, kada radnici, nažalost, zbilja jesu bili nadničari jer je žuto preduzeće otpustilo preko 400.000 radnika, ti radnici jesu bili nadničari, to inače nije omiljen izraz u našem društvu, to je izraz za onog ko radi za koru hleba, njima danas smeta što ova vlada uređuje proceduru prijavljivanja ne

nadničara kako oni kažu, ovo su sezonski radnici. Ovo su radnici koji imaju staž i osiguranje. Ovo su radnici koji jednoga dana mogu ostvariti pravo na penziju. Ovo su radnici koji imaju i zdravstvenu zaštitu, za koje je predviđena i zdravstvena zaštita. Ovo su radnici kojima se kroz sezonske poslove ne uskraćuje nijedno njihovo pravo koje su ostvarili bilo kod Nacionalne službe za zapošljavanje, bilo kod centara za socijalni rad, a koje se odnosi na ostvarivanje prava na novčanu socijalnu pomoć u skladu sa Zakonom o novčanoj i socijalnoj pomoći.

Svakako sve pohvale i za ovaj zakon, a primedbe koje smo juče čuli, da država hoće tobož neke pare, moram samo, radi građana, da kažem jednu stvar. Prihodi države jesu porezi, ali od tih poreza koje država ubira izgrađuju se putevi, izgrađuju se dečiji vrtići, izgrađuju se bolnice, izgrađuju se ustanove socijalne zaštite. Prema tome, ova vlada na odgovoran način raspodeljuje ta sredstva upravo u korist boljitka svih građana i građanki Republike Srbije.

Ovim zakonom predviđen je i ovaj prelazni period, s obzirom na to da su ovde dva ministarstva nadležna za donošenje podzakonskih akata – ministarstvo rada i ministarstvo finansija. Ali moram da kažem, za sve one zlurade koji se izgleda najviše plaše uspeha ove vlade, da su oni ove građane 2012. godine doveli do dna i da smo se mi, zahvaljujući SNS, sa tog dna podigli. Mi se krećemo napred. Srbija se razvija ubrzanim korakom i postaje stabilna zemlja, i u političkom i u ekonomskom smislu.

Moram da kažem da je ovaj zakon inače podržalo nemačko Savezno ministarstvo za ekonomski razvoj. Ne mislite valjda da bi nemačko Savezno ministarstvo podržavalo nešto što je u suprotnosti sa demokratskim principima i osnovnim ljudskim pravima, a osnovno ljudsko pravo jeste pravo na rad? Od dolaska SNS i vlade Aleksandra Vučića i vlade Ane Brnabić nezaposlenost u Srbiji drastično je pala. Nasledili smo nezaposlenost od 26%, ona je sada smanjena na 12%. Naravno da je i to mnogo, ali mi se svakim danom borimo da ta nezaposlenost bude sve manja, a primer te borbe je i jučerašnje postavljanje kamena temeljca za nemačku fabriku u Pančevu vrednosti 160 miliona evra, koja će, naravno, zaposliti naše radnike.

Otvaranje fabrika, mogućnost da se radnici upošljavaju i da svoju egzistenciju ostvaruju po osnovu rada je gotovo svakodnevna danas kada je vlast preuzela, a narod u demokratskom postupku kroz izbore poverio da ovu državu vode Aleksandar Vučić i vlada SNS i njenih koalicionih partnera.

Kada je u pitanju treći zakon, a to je zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, moram da istaknem da je predsednik Republike Aleksandar Vučić prvi državnik koji je javno izašao pred narod i upoznao građane Srbije sa katastrofalnim posledicama koje ovu državu i ovaj narod čekaju za nekih 40 godina ako ne dođe do povećanja nataliteta.

Kao odgovorni državnik, i kao neko ko iznad svega voli pre svega svoju zemlju, a to je Republika Srbija, Aleksandar Vučić je vršenje svog posla upravo izvršio na taj način što će to...

(Radoslav Milojević dobacuje s mesta.)

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite, kolegice Milanka.

Kolega Milojeviću, ja vam sada skrećem pažnju da poštujete odredbu Poslovnika 106. stav 3. da ne bih primenjivao odredbe člana 108.

(Radoslav Milojević: Je l' vi čujete šta oni dobacuju?)

Izričem vam opomenu, gospodine Milojeviću.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Nemate prava na povredu Poslovnika.

Kolegice Milanka, samo zatražite reč.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Meni je zbilja žao. Pitanje populacione politike ne bi trebalo da bude tema za ovakva prepucavanja, ali to ponovo više govori o njima nego o nama.

Naime, unazad 70 godina u Srbiji je zabeležen pad nataliteta. Zadnjih 26 godina nije u pitanju pad nataliteta, u pitanju je bela kuga, što znači da mnogo više lica umire nego što se rađa. U tom smislu neophodno je bilo preduzeti odmah mere, jer ove mere koje se preduzimaju daju svoje rezultate tek za 10 do 20 godina.

Briga o natalitetu je briga o opstanku države, briga o opstanku nacije, i to jeste pored ekonomskih pitanja najglavnije pitanje ove države i to pitanje jeste pokrenuo prvi Aleksandar Vučić, svidelo se to nekome ili ne. I on jeste prvi formirao Savet koji će se baviti tim problemom, i naravno Vlada je usvojila Strategiju za podsticanje rađanja. Naravno, uradila je i Akcioni plan, i kao jedan deo te strategije je upravo i zakon koji se danas nalazi pred nama.

Zahvaljujući odgovornoj ekonomskoj politici SNS-a i Aleksandra Vučića, pre svega je izvršena finansijska konsolidacija zemlje, jer je žuto preduzeće zemlju 2012. godine bilo dovelo do bankrota. Sem finansijske konsolidacije, dinar je kao valuta stabilan. On je po vrednosti druga valuta danas u svetu. U vreme žutog preduzeća dinar je bio četvrta najgora valuta od 186 zemalja sveta. Inflacija je stabilna, kreće se u granicama cilja. Rast bruto domaćeg proizvoda samo u prvom kvartalu ove godine je 4,5%, investicije se dešavaju svakog dana i po investicijama je Srbija lider. To su preduslovi. Ekonomski razvoj je preduslov u stvari za donošenje prvog koraka ovakvih podsticajnih mera, a koje idu u pravcu podsticanja rađanja i u pravcu poboljšanja nataliteta u Republici Srbiji.

Moram da istaknem da je ovim zakonom prvi put povećan obuhvat žena, majki koje mogu da koriste pravo na porodijsko bolovanje. U vreme žutog preduzeća poljoprivrednice, vlasnice poljoprivrednog gazdinstva

naravno da nisu imale na to pravo. Sada imaju i žene poljoprivrednice i one koje rade na povremenim i privremenim poslovima i koje rade na osnovu ugovora o delu i one koje rade na osnovu autorskog ugovora itd.

Mera podrške za rođenje prvog deteta je 100.000 dinara. Isplaćuje se jednokratno. Za drugo dete mera podrške je 10.000 mesečno u vremenskom periodu od dve godine. Za treće dete je mera podrške 12.000 mesečno u periodu od 10 godina i za četvrto dete je mera podrške 18.000 u vremenskom trajanju takođe od 10 godina. Naravno da je ovo samo jedan od instrumenata za podsticanje rađanja i naravno da je pravo roditelja da odlučuju koliko će njihova porodica biti brojna. Naravno da je pravo majke da pre svega ima pravo na izbor da odlučuje o rađanju, ali je i pravo nas, narodnih poslanika iz SNS da ukažemo na negativne posledice koje zbog ovoga jednog dana mogu proizaći.

Sve druge zakone SNS će u danu za glasanje svakako podržati, jer oni su i u cilju napretka daljeg razvoja naše zemlje i u cilju poboljšanja kvaliteta života svih građana društva, nadam se najviše trudnica, budućih majki. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Prelazimo na spisak narodnih poslanika po redosledu kako su prijavljeni.

Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić.

Izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Dame i gospodo, ponuđeni zakoni svakako predstavljaju značajan iskorak i jasno je primetan trud unapređenja tematike kojom se bave, zato će narodni poslanici Stranke pravde i pomirenja u danu za glasanje uglavnom podržati ponuđena zakonska rešenja, s tim što imamo izvesne sugestije, pre svega vezano za zakon o finansijskog podršci porodici sa decom, pošto je u pitanju tema o kojoj sam više puta i ovde govorio i zalagao se upravo za ovaj iskorak koji je ovde napravljen, gde je ponuđena podrška onim majkama koje hoće da rađaju, kako bi im se olakšalo podizanje dece i porodice.

Međutim, ono što mi upada u oči jeste da nije možda bilo dovoljno senzibiliteta za samu ciljnu grupu majki, baš onih koje žele da rađaju, jer podvlačenje crte – od stupanja na snagu ovog zakona, odnosno od 1. jula i izostavljanje svih onih majki koje su rodile četvoro ili više dece do sada, koje su imale svest i volju za rađanjem bez ove motivacije i podsticaja, one ostaju mimo mogućnosti da dobiju podsticaj, odnosno nadoknadu po broju dece koju su rodile, što je i sa etičkog aspekta, ali uopšte sa aspekta podrške baš onima koji žele da rađaju prilično diskutabilno.

Takođe, ograničavanje motivacije odnosno podsticaja do četvrtog deteta je takođe problematično iz razloga što izostavljamo one majke-šampione koje rađaju petoro, šestoro, sedmoro i osmoro dece i koje su to

činile i verovatno će to činiti bez podsticaja, tako da možemo tu primetiti da ćemo ponovno forsirati one majke koje možda neće da rađaju, a izostaviti značajan broj onih koje hoće da rađaju, tako da ovo treba ponovno razmotriti i u nekoj narednoj prilici ispravljati ove nedostatke.

Takođe, kada pratimo izvesne uslove za dobijanje podrške majkama, pitanje, recimo, državljanstva za majku je takođe diskutabilno jer ukoliko imate oca državljanina Srbije, imate dete koje se rodilo kao državljanin Srbije i majku koja je došla bilo iz Albanije ili odakle god, koja će rađati decu, državljane ove zemlje, one će biti lišene ove podrške, tako da tu imamo jedan veoma značajan broj i to uglavnom onih majki koje zapravo dolaze u te krajeve gde imamo najznačajniju dekadencu u pogledu demografije.

Po pitanju obrazovanja, predškolskog i opšteškolskog, imamo formulaciju da pohađa obrazovanje u sistemu Republike Srbije. Dakle, ostaje samo nejasno šta je to. Iako možda implicitno obrazovni sistem crkava i verskih zajednica jeste u sistemu države Srbije. Samo da ne ostane nedorečeno, da sutra neko kaže – e, čekajte, radi se o državnim školama, o državnim vrtićima, a pitanje ovih škola ili možda i privatnih škola i vrtića itd., dakle, tu fali izvesno pojašnjenje.

I svakako mislim, bez obzira na značaj vakcinacije dece, da imamo etnički problem, pa možda i ustavni problem povezivanja, uslovljavanja vakcinacije dece ovom podrškom majkama, bez obzira na to što vakcinacija jeste važna, ali na ovaj način uslovljavati, mislim da je to diskutabilno i sa etničkog i sa ustavnog aspekta.

Eto, zbog javnosti moram kazati da sam i ovaj put morao odložiti svoju molitvu petkom, koja je u jedan sat. Moraću ići u dva sata na tzv. arapsku molitvu, odnosno molitvu na arapskom jeziku i zato ponovo obaveštavam javnost i rukovodstvo Narodne skupštine da je potrebno da se reši pitanje molitvenog prostora za pripadnike islama, islamske zajednice, narodne poslanike ovde u Skupštini. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospođa Slavica Đukić Dejanović.

Izvolite.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Naravno da bih htela da zahvalim uvaženom gospodinu Zukorliću na doprinosu koji daje kao poslanik na temama koje su vrlo značajne za stabilizaciju porodice, za stimulaciju rađanja, za populacionu i pronatalitetnu politiku. On to zaista čini na jedan način koji se u mnogim segmentima uklapa u stavove o kojima je ovde bilo juče i danas reči.

Ali morala bih da kažem da je formalno-pravni akt iz koga proističe ova mera o kojoj se mi danas izjašnjavamo i analiziramo Strategija za podsticanje rađanja. Termin podsticanje rađanja znači zapravo podstaći

parove, podstaći majku da njena odluka kroz čitav niz stimulativnih mera bude pozitivna. Ona je ta koja odlučuje kada će, da li će roditi, a čitav niz mera, uključujući i ovu finansijsku koja podstiče rađanje prvog, drugog, trećeg, četvrtog deteta je tema razgovora i rasprave koju vodimo.

Zašto smo predložili da podsticanje rađanja ide do četvrtog rađanja deteta? Zbog toga što Svetska zdravstvena organizacija, nauka i obrazovni sistem vrlo jasnu kažu, ja sam to već juče rekla, ali prosto nisu bili svi poslanici, i možda nije naodmet da ponovimo, da je rađanje do četvrtog deteta u interesu i zdravlja majke, a sve što je preko tog broja štetno deluje na zdravlje majke i deteta.

Dakle, mi smo morali prosto uzeti stav nauke, struke, pre svega medicinske struke i preporuke stručnjaka kada smo se opredeljivali za ovaj broj, a naravno da mislimo na čitav niz drugih mera, ali koje nisu podsticajne. Dakle, populaciona i socijalna politika se ipak razlikuju. Najveći broj naših porodica sa velikim brojem dece sigurno da treba da ima socijalnu podršku i u mnogim lokalnim sredinama i na nacionalnom planu je mnogim aktima to regulisano.

Međutim, mi danas govorimo o podsticanju rađanja. Mi danas govorimo o Strategiji za podsticanje rađanja koja je doneta u decembru 2017. godine i o Akcionom planu koji proističe iz nje i regulišemo zakonski da to mora biti obaveza, čak i kroz numeričke vrednosti količine para koja ide deci za njihov standard.

Naravno da je dete nosilac ovog prava, ali do 10 godine sredstva koristi u interesu deteta i njima raspolaže roditelj koji se stara o detetu. To dete koje dobija ova sredstva mora biti u sistemu ove države, pre svega mora biti prijavljeno po rođenju. Zatim, to dete mora biti u zdravstvenom i obrazovnom sistemu.

Cilj je da ona deca koja zapravo nisu deca koja nisu uključena u naš sistem, u državni sistem budu uključena, jer briga o njihovom zdravlju, briga o njihovom obrazovanju je zapravo obaveza države. Ne možemo imati uvid, pa ni davati finansijska sredstva nekom ko ne pripada zdravstvenom i obrazovnom sistemu države, a koje ćete kriterijume izglasati u danu za glasanje u vezi sa tim, to je stvar vas poslanika. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane kolege narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. stavovi 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akte iz dnevnog reda ove sednice.

Da li želite reč, kolega Zukorliću?

Pravo na repliku, izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Hteo bih samo dopunu.

Zahvaljujem na pojašnjenjima koja ste dali, ali imamo, recimo, kao što sam kazao, oca državljanina Srbije, dete prijavljeno u zemlji, ovde živi majka strani državljanin. Šta je sa podrškom toj porodici, tom detetu?

Pitanje – šta znači državni sistem? Vidite, ukoliko dete pohađa vrtić pri crkvi ili islamskoj zajednici, s tim što su ti vrtići priznati od strane države, dakle da li je to isto tako sistem? Dakle, to mi je bitno prosto da znam, jer ću biti pitan i već sam upitan zbog toga. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospođa Slavica Đukić Dejanović.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Dete koje je u sistemu mi zaista ovim zakonom ne delimo zdravstvo na privatno i državno, niti delimo obrazovanje na privatno i državno, pa i predškolsko. Potpuno se podrazumeva da sve što je u sistemu zdravstvenog i obrazovnog segmenta države da je apsolutno svejedno da li se radi o jednom ili drugom.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Zukorliću, želite reč?

(Muamer Zukorlić: Ne. Samo prvo pitanje...)

Reč ima ministar, gospođa Slavica Đukić Dejanović.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Izvinite, samo molim vas.

Dakle, ako majka ima status stalno naseljenog stanca, ako ne, otac može biti zadužen za brigu o detetu. Prema tome, preko njega se ostvaruje ovo pravo deteta. Dakle, nije lišena, izvinite nisam odgovorila, a to je isto vrlo važno, dete koje je rođeno i koje je prijavljeno, dakle koje je u sistemu naše države, o njemu može brinuti otac ili majka koja je stalno nastanjena ovde, a može biti strani državljanin.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jovan Jovanović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite, kolega Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije, poštovana ministarko sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, žao mi je što nema prethodno najavljenog govornika, jer ja nemam crni pojas trećeg stepena kao on i nemam nameru da pretim mladom Aleksandru Šešelju, niti da blatim sina predsednika Republike Aleksandra Vučića, gospodina Danila kao on. Ali on inače vrlo retko navraća u ovaj visoki dom.

No, pođimo redom. Ja ću da kažem, gospodine potpredsedniče, nekoliko rečenica o zakonu o ratnim memorijalima. Cilj ovog zakona o ratnim memorijalima pored ostalog je da sačuva od zaborava svetle događaje i spomenike istorije srpskog naroda i istorije nacionalnih manjina kako bi se

mlade generacije upoznale sa velikom borbom svojih predaka za slobodu, sa njihovim stradanjem, njihovim junaštvom i njihovom bezgraničnom odanošću svojoj otadžbini Republici Srbiji.

Poštovane dame i gospodo, osnovni zadatak moralnog vaspitanja pored ostaloga jeste i vaspitanje u duhu patriotizma kao najvećeg dometa čovekove moralnosti. Zato je prvorazredni zadatak vaspitno-obrazovnih ustanova pored ostalog i negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Republike Srbije. Sama poseta spomenicima, a i briga za takve spomenike i njihovo postavljanje i čuvanje je prvorazredni zadatak programa obdaništa, škola i fakulteta.

Dame i gospodo narodni poslanici, to će pridoneti negovanju srpskog patriotizma koji je poseban u odnosu na druge patriotizme jer ljubav prema svom, srpskom narodu podrazumeva da volimo i poštujemo i druge narode i to je specifičnost srpskog patriotizma.

U tom smislu, srpski patriotizam je priznat u svetu od mnogih državnika, od mnogih političara, od mnogih naučnika, od mnogih maršala, generala, književnika i vojnika. Primer, nemački car Viljem Drugi rekao je kada je slao svoju vojsku u rat protiv Srbije svojim vojnicima: „Srbi su dali svetu dokaze visokih ratničkih vrlina i najvećih vojničkih sposobnosti. Na zastavama poprskanim krvlju napisali su najveće i najsvetlije pobeđe“. Ili August fon Makenzen, nemački feldmaršal, rekao je svojim vojnicima: „Vi ne polazite na italijanski ili na ruski front ili francuski front, već u borbu protiv jednog novog neprijatelja, opasnog, žilavog, hrabrog i oštrog“. Ili primer, posle pobeda srpskih vojnika u Kolubarskoj bici iz Beča je poručeno generalu Poćoreku da bi bilo najbolje da izvrši samoubistvo. Poćorek je uzvratio da hoće: „Kada bude video da koji drugi general pobedi srpsku vojsku“.

Dame i gospodo narodni poslanici, posebnost srpskog patriotizma, što ga čini specifičnim, jeste patriotizam znanja, ono što nemaju mnoge nacije u svetu. Zapitajmo se koliko stanovništva naše zemlje zna da je radio-prijemnik, to moćno medijsko oružje danas u svetu, pronašao Srbin iz Like Nikola Tesla, ili koliko stanovništva zna da se velika tehnološka moć SAD-a umnogome zasniva i na pronalascima, između ostalih, i srpskih naučnika Nikole Tesle, Mihajla Pupina, Viktora Dvorskog ili da se danas veliki kosmički projekti temelje, dame i gospodo, na Teslinim idejama i projektima.

Ako budemo negovali patriotizam znanja, onda ćemo još jače afirmisati našu naciju i nacionalne manjine koje žive u ovoj državi. Onda nam se neće dogoditi u budućnosti, kao što imamo danas narodne poslanike u ovom visokom domu Narodne skupštine Republike Srbije ili neke lidere političkih stranaka kod kojih postoji manjak patriotizma, kako bi to naučnici rekli – manjak patriotskih osećaja, kao npr. Čedomir Jovanović, zvani Šmrkač, koji je 26.10.2012. godine izjavio: „Republičke vlasti su tretirale i još uvek tretiraju Vojvodinu na pokvaren način, te zbog toga Vojvodini treba dati puni

suverenitet i priznati je kao nezavisnu zemlju“. Je li to, dame i gospodo, patriotizam? Čedo Jovanović je dokazao da nema patriotsko osećanje kada je 23.6. gospodnje 2012. godine izjavio: „Republika Srpska je nastala na srebreničkom genocidu, najvećim zločinima nezabeleženim u Evropi posle Drugog svetskog rata“. Njegov opozicioni kolega Saša Janković, zvani Saša Prangija, odrekao se Kosova i Metohije, što znači da nema patriotsko osećanje. On je 3.8.2017. godine izjavio: „Kosovo i Metohija treba da budu primljene u Interpol, a time i priznati nezavisnost“. Da njihov kolega Nenad Čanak zvani Gicoje ima manjak patriotskih osećaja govori podatak da je 5.3.2017. godine rekao: „Spreman sam da priznam nezavisnost Kosova i Metohije“.

Ukoliko budemo kod učenika i studenata razvijali osećaj za negovanje i čuvanje spomenika iz oslobodilačkih ratova Srbije, onda nam se neće desiti jedan Veselinov, bivši ministar poljoprivrede bivšeg DOS-a, koji je 10.6. gospodnje 2018. godine rekao: „Mi moramo raditi na tome da republika Vojvodina ne ugrozi bezbednost dođoša“. Podvlačim, poštovani građani Srbije, još jedanput ponavljam zbog vas, poštovani građani Srbije, citat njegov: „Mi moramo raditi na tome da republika Vojvodina ne ugrozi bezbednost dođoša“. Pa kakav je to profesor univerziteta? Čiji on patriotizam zastupa? U kojoj to, dame i gospodo, zemlji u svetu može profesor univerziteta predavati studentima i raditi na razvijanju svoje zemlje? Je li to patriotizam? Je li to negovanje tradicije i memorijala? Od velikog značaja je i planirati u okviru školskih ekskurzija obilazak memorijala iz oslobodilačkih ratova Srbije, jer tako ćemo lakše pridoneti čvršćem patriotizmu i patriotskim osećajima naših učenika i studenata, budućih političara, pa nam se neće desiti jedan Vuk Jeremić zvani Vuk Potomak, koji je u nedostatku tih osećaja patriotskih, mimo Narodne skupštine Republike Srbije i mimo Vlade Republike Srbije, doveo misiju Euleksa na Kosovo i Metohiju i postavio pitanje Međunarodnom sudu o tzv. jednostranoj nezavisnosti Kosova i Metohije i time zabio nož u leđa ne samo Srbima na Kosovu i Metohiji, nego i vlastitoj otadžbini.

Zato smo, dame i gospodo narodni poslanici, danas čuli i jednog predstavnika opozicionog režima koji je rekao da je Ratko Mladić zločinac, a za njega Zoran Đinđić heroj. Ja samo kažem da će se u udžbenicima vrlo brzo naći ono što je Ratko Mladić rekao: „Granice se krvlju crtaju i prekravaju, a otadžbina brani svim sredstvima. Nije mrtav onaj vojnik koji da život za svoju otadžbinu. Mrtav je onaj čovek koji izgubi vekovno ognjište“. Ovaj drugi je rekao u maju 1999. godine: „Bombardujte Srbiju jače i snažnije, pašće Milošević“. Ili, tri dana kasnije: „Nastavite bombardovanje Srbije snažnije i jače. Porušili ste bolnice i škole, trafostanice. Za sedam dana pašće Milošević“. Dame i gospodo, to su zaista različite vrednosti. Ja verujem da

ako dođe na vlast govornik koji je uporedio ova dva predstavnika, verovatno će u udžbenike staviti izdajnike države za heroje, a heroje proglasiti za neprijatelje.

Zato je ovaj zakon, dame i gospodo, o memorijalima veoma važan. Hvala Vladi Republike Srbije, a u prvom redu predsedniku Republike Srbije gospodinu Aleksandru Vučiću koji je povratio ponos i dostojanstvo srpskom narodu i nacionalnim manjinama jer je prvi put počeo obeležavati slavne datume iz oslobodilačkih ratova Srbije nakon perioda mračnog doba dosovske bivše vlasti. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Atlagiću.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, sve sporazume i zakone ću podržati kao i moje kolege iz poslaničkog kluba.

S obzirom na to da gospodin Aleksić nije prisutan, a deo moje diskusije je usmeren prema njemu, ja ću ipak malo pričekati i u završnoj reči kao ovlašćeni predstavnik reći nešto više o tome šta mislim o ovim zakonima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša Vučković.

Izvolite.

NATAŠA VUČKOVIĆ: Zahvaljujem.

Gospodine predsedavajući, ova današnja sednica zakazana je sa dnevnim redom po metodi koja je već dobro poznata, a to je da se veliki broj zakona koji su suštinski važni za život građana i koji se tiču njihove egzistencije, njihove socijalne sigurnosti, porodice itd., nagomila u jednoj tački dnevnog reda tako da, naravno, kao narodni poslanici nemamo priliku da o svima njima razgovaramo sa dužnom pažnjom, a svaki od ovih zakona koji je danas na dnevnom redu ove sednice zaslužuje ozbiljnu raspravu.

Time se pridodaje činjenica da se na takav dnevni red, na samom vrhu tačke dnevnog reda nalazi zakon koji po svojoj prirodi ne pripada ovoj grupi zakona i nema sa njima, zapravo, ništa zajedničko, a to je zakon o ratnim memorijalima koji, zapravo, treba da zamaskira brojna važna pitanja koja mi kao narodni poslanici, naročito u amandmanskoj raspravi, želimo da sa vama iz većine razgovaramo.

Ja ću zato govoriti prvo o ovim zakonima iz oblasti rada i oblasti zaštite porodice, a onda ću se vratiti na ovaj zakon koji ste stavili kao prvu tačku u okviru ove zajedničke tačke dnevnog reda.

Pre svega bih htela da govorim nešto o ovom zakonu o pojednostavljenom radnom angažmanu na sezonskim poslovima u određenim delatnostima.

Mi iz Demokratske stranke već od 2014. godine, kada su donete izmene i dopune Zakona o radu, govorimo stalno i jednu kritiku upućujemo vlasti, a to je – zašto stalno rasparčavate tematiku Zakona o radu? Zbog čega se stalno pojedine teme izvlače, pojedina pitanja, grupa pitanja iz Zakona o radu, i regulišu se posebnim zakonima?

Ta tendencija je vrlo poznata i ona jeste neoliberalna i postoji u mnogim državama koje danas tu, rekla bih, ideologiju a pre svega ekonomsku politiku primenjuju, a to proizvodi sledeće posledice – stvara jednu vrlo veliku konfuziju među svima onima koji Zakon o radu i srodne zakone treba da primenjuju, a naročito stvara vrlo veliku nesigurnost kod svih onih čija radna prava treba da buduštićena i zaštićena zbog toga što su radnici, zaposleni ljudi vrlo slabo obavешteni o svojim pravima i teško im je da se snađu u moru propisa koji postoje.

Opet s tim u vezi, 2014. godine kada smo donosili Zakon o radu, izmene i dopune, vi ste ga donosili, sami ste rekli – nedostaje zakon o agencijama o privremenom zapošljavanju, a taj zakon je u planu svake vlade od 2014. godine, a evo do sada nije stigao na dnevni red naše skupštine i stalno se formira jedna, pa druga radna grupa o jednom pitanju koje je vrlo važno i veliki broj naših građana i građanki radi upravo preko tih agencija, i dalje deluje i ostvaruje ili ne ostvaruje svoja prava u jednoj sivoj zoni.

E, sada donosimo ovaj zakon o pojednostavljenom radnom angažmanu sezonskih radnika koji ima, kako sam kao predlagač zakona kaže, jedan zadatak, a to je da smanji sivu zonu, odnosno da smanji rad na crno, odnosno da smanji nivo sive ekonomije u zemlji. I to je, naravno, jedan zadatak koji je za podršku, jedan cilj koji svako u ovom društvu treba da podrži zbog toga što je naš cilj da svi koji rade, naravno, plaćaju porez, a da s druge strane, i svi oni koji rade po zakonu, imaju normalnu konkurenciju i da svi rade pod jednakim uslovima.

Međutim, ovde imamo nekoliko problema. Ovaj zakon potvrđuje jednu tezu koju mi takođe već dugo iznosimo, a to je da ova vlada tvrdi kako želi da doprinese stvaranju novih radnih mesta u zapošljavanju i kako želi da stvori jednu bolju radnu, poslovnu klimu za poslodavce.

Naše je ubeđenje da prisvajanjem najoštrijih neoliberalnih principa u svom delovanju ova vlada, zapravo, čini sve ono što je poslodavcima po volji, ne pitajući na koji način će prava građana, odnosno prava zaposlenih biti zaštićena ili na koji način će ona biti ugrožena.

Ovo je vrlo važno pitanje. Ovaj zakon se tiče ljudi koji su možda najugroženiji zbog toga što su teško zapošljivi, zbog toga što je njihov pristup tržištu rada vrlo mali, zbog toga što ne poseduju kvalifikacije. To su nadničari.

Ovaj zakon predviđa da će se smatrati da je sezonski radnik, odnosno nadničar zaključio usmeni ugovor o radu onog trenutka kada stupi na rad. Ja mislim da svi oni koji znaju nešto malo o pravu, znaju šta je i kakva je karakteristika usmenog dogovora, usmenog ugovora, ali kad pogledate same odredbe ovog zakona, pitate se kako će se on primenjivati u praksi i kako ćete vi obezbediti tim ljudima koji vrlo često imaju i slab nivo pismenosti itd. da ostvaruju ta svoja prava.

Ovde se kaže da će potvrdu o radnom angažovanju poslodavac na zahtev sezonskog radnika njemu izdati. Znači, na zahtev. Ako on ne zna da uopšte treba da traži tu potvrdu, što verovatno neće znati, on tu potvrdu neće imati. Na koji način će on onda ostvariti svoje pravo na naknadu?

Kaže se da će se naknada isplatiti na kraju dana ili ako je drugačije ugovoreno, u drugo vreme. Znači, ako je usmeni dogovor postignut na neki drugačiji rok, to će biti možda za deset dana ili dvadeset dana, kako će se to pravo ostvariti ukoliko poslodavac prosto kaže radniku – sada idi kući, nisi više potreban, a ovaj nije tražio potvrdu... Juče nam je rekao ministar – sezonski radnik će moći da proveri na portalu da li ga je poslodavac prijavio. Pa to su ljudi slabe pismenosti. Teško se potpisuju, a kamoli da idu na neke portale. Hajde da imamo neku svest o realnosti o kojoj govorimo i u kojoj živimo.

Dakle, za podršku je ideja da se ovde uvede više zakona, ali i više pravde, odnosno više poštovanja pojedinačnih prava. To je ono što je nama vrlo važno.

Mislim da je vrlo važno da imamo u vidu sledeće. Ovaj zakon se sada donosi, pred ovu sezonu velikih poljoprivrednih radova. Mi znamo da imamo veliki broj priliva zaposlenih obično u avgustu i septembru zbog poljoprivrednih radova.

Postavlja se pitanje kako će se meriti uspešnost ovog zakona. Moja je procena i moja je bojazan, živi bili pa videli, da ćemo dogodine imati izmene i dopune ovog zakona zbog ozbiljnih kršenja radnih prava i ozbiljnih problema koje će ovaj zakon proizvesti.

Ima jedno drugo pitanje – na koji način ćemo statistički regulisati analizu primene ovog zakona, s obzirom na to da se kaže, što je po mom mišljenju ispravno, da se za vreme obavljanja poslova sezonski radnik ne briše sa evidencije zaposlenih, niti se obustavlja isplata novčane naknade za vreme privremene nezaposlenosti? Da li će se, s druge strane, on po pravilima izrade ankete o radnoj snazi smatrati i zaposlenim u isto vreme, ili ne? Dakle,

postavljaju se neka pitanja praktične prirode. Mislim da bi bilo važno da dobijemo odgovore na ta pitanja.

Što se tiče zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, mislim da svako zna u kakvom društvu živimo, gde je rizik od siromaštva ogroman, da svake godine raste broj građana i građanki i dece kojima je potrebna socijalna pomoć bez obzira na navodne napore Vlade da otvori nova radna mesta za ljude, imamo, naravno, svi svest i znanje o tome da ogroman broj ljudi radi za minorne plate i minorne zarade i da se od toga teško može živeti.

Dakle, svaka mera koja ima zadatak da na neki način finansijski podrži i olakša život ljudi, naravno da treba da bude podržana. U tom smislu ja podržavam u priličnoj meri zaista napore ministarke Đukić Dejanović sa celom tom strategijom o podsticaju rađanja. Mislim da je to važno i da je to možda jedna od naših najvažnijih, rekla bih patriotskih tema i da je ona mnogo važnija od nekih drugih koje nam se često kao takve nameću.

Međutim, postavlja se ovde jedno pitanje – na koji način ste, gospodo ministar, znam da ste vi ozbiljni kada pravite ovakve planove s obzirom na to da se dugo znamo i dugo smo sarađivali, kako ste planirali da radite monitoring primene ovog zakona i njegovih efekata? U kojim periodima? Kako ste planirali i šta su indikatori i mere za merenje uspešnosti ovog zakona i da li ćemo moći za godinu dana, recimo, od onog trenutka kada ga usvojimo, da imamo pregled kakve je efekte on doneo?

Zašto vas ja ovo pitam? Zato što... Naročito je ovaj roditeljski dodatak jedna mera za koju nije jasno kome je u stvari namenjena, da li roditeljima ili deci, zato što odredbe zakona daju kontradiktoran odgovor na to pitanje. E sad se postavlja sledeće pitanje. Imate jednu pomoć i podrazumevamo da se deca rađaju u jednoj porodici u relativno kratkom vremenskom periodu, dvoje-troje dece pretpostavljam da za šest-sedam godina dođu na svet. Međutim, veliki udarac za roditelje i za porodicu nastaje onda kada oni krenu u školu, na školovanje itd.

Mi smo neke mere koje su imale zadatak, takođe, da budu pomoć deci, porodici, upravo sa namerom podsticaja i demografskih prilika ukinuli, prosto. To su, recimo, besplatni udžbenici koji su bili slična mera, takođe namenjena svoj deci, jer sva deca imaju pravo na besplatno školovanje po Ustavu.

Dakle, moje pitanje je – da li ste razmišljali o tome kako da se usklade mere u onom kasnijem dobu porodičnog života i razvoja dece? Mislim da je ono od velike važnosti.

Ono kad govorimo o demografiji i kad govorimo uopšte o prilikama koje u našem društvu postoje, juče nam je ministar Đorđević rekao o tome da mi treba sada da pravimo i spotove o tome, naravno, šta znači srećna porodica, da to nije pas nego je bračni par sa decom. Naravno, to su dobre mere i to svako treba da podrži i mnoge zemlje su to radile.

Međutim, glavna je klima koja postoji u društvu. Na pad nataliteta utiču brojni faktori, ali nemojmo izgubiti iz vida da egzodus mladih odavde počinje devedesetih godina zbog posledica katastrofalne politike koja je tada vođena, i tada smo izgubili jednu generaciju. Sada gubimo drugu generaciju mladih ljudi koji u ogromnim brojevima i procentima odlaze u inostranstvo.

I sad, kad vi pogledate te mlade ljude, oni se ne kompariraju, oni se ne porede više sa svojim vršnjacima ovde. Oni su deo globalnog sveta i oni se porede sa svojim vršnjacima van ove zemlje, u Evropi, u Americi, u razvijenom svetu. Kad njih pitate šta ovde nije dobro, oni vam kažu – ne vidimo na koji način možemo da prevaziđemo rijaliti-šou, informacije koje nam se plasiraju kao relevantne, jedan govor mržnje, jednu netoleranciju, jednu nemogućnost da se u ličnom pogledu razvijate.

Dakle, ono što predstavlja jednu dominantnu društvenu, medijsku klimu itd., što mlade ljude, naravno, na jedan način formira i tera ih da donose određene odluke o svom životu.

Dakle, opšta klima je takođe važna, a ja mislim da se tu nedovoljno radi i da se kroz ceo naš medijski sadržaj i kroz sve ono što se ovde pokazuje kao zaista važno u onom dominantnom smislu, zapravo šalje jedna vrlo negativna poruka mladim ljudima. I to je nešto što mislim da je suštinsko pitanje.

Na kraju, nemam vremena da govorim o zakonu o mirnom rešavanju radnih sporova, a imala bih, ali o zakonu o ratnim memorijalima. Mi smo nekoliko amandmana podneli, takođe, ali nećemo moći da izdržimo konkurenciju ogromnog broja vrlo neprihvatljivih amandmana SNS na ovaj zakon, međutim, ono što se nama čini jako loše, to je da je ovaj savet koji se planira da se formira sastavljen dominantno. Četiri od sedam članova saveta treba da budu iz reda državne uprave, a treba da odlučuju o vrlo važnim pitanjima, između ostalog i o uklanjanju ratnih memorijala.

Taj deo uklanjanja ratnih memorijala uopšte nije obrazložen u zakonu. Ne znamo na šta se tačno misli pod time. Imajući u vidu veliki uticaj uprave u tom savetu i nameru uklanjanja ratnih memorijala, to stvara jedan utisak za velike manipulacije i zloupotrebe raznih vlasti, pa sada možda vaše, pa posle neke druge koja će vrlo samovlasno i bez dovoljnih stručnih upliva informacija i kriterijuma donositi odluke o tome. U tom smislu smo podneli razne amandmane.

Hvala vam na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospođa Slavica Đukić Dejanović.

Izvolite.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Svako ministarstvo i naravno Vlada ima svoj plan aktivnosti. Resorno ministarstvo i Vlada imaju plan da poslednji kvartal 2018. godine bude termin kada će se doneti zakon o agenciji za

zapošljavanje koji će regulisati lizing radne snage. To jeste u planu i s pravom je postavljeno to pitanje od uvažene poslanice.

U skladu sa pristupnim poglavljima EU sezonski rad je izdvojen iz Zakona o radu i u zemljama EU i prosto taj model je nešto što je opravdalo svoje postojanje u zemljama koje imaju već tradiciju ovakvih rešavanja kako mi sada rešavamo.

A ono što je dalje važno, to je da sezonski radnik nikako ne gubi status nezaposlenog. To nigde nije predviđeno i on ostaje u statusu nezaposlenog ako je takav status imao pre nego što se ovim zakonom regulišu bilo kakva njegova prava i obaveze.

Ono što je, takođe, interesantno, odnosno bitno, to je vaše pitanje vezano za indikatore u okviru primene zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. Znate, broj korisnika i broj dece će se pratiti nakon svake godine. Međutim, demografski indikatori koji su neuporedivo širi nego sam ovaj indikator, podrazumevaju zapravo pravi rezultat na duže vreme i u sklopu sa drugim merama.

Podsetila bih da je Agenda 2030 Ujedinjenih nacija dokument koji od 20. do 30. godine pored 17 ciljeva i 169 potciljeva ima 232 indikatora na kojima Republički Zavod za statistiku, a u smislu usaglašavanja, radi i da se ogroman broj tih indikatora odnosi na kvalitet života u porodici i smanjivanje siromaštva, i sva druga pitanja koja smo pominjali imaju direktnu i indirektnu vezu upravo sa vašim pitanjem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Izvolite.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažene kolege i kolegice, poštovana ministarko sa saradnicima, građani i građanke koji nas slušate i pratite, mi juče i danas u ovom visokom domu raspravljamo o setu veoma važnih zakona, zakona koji menjaju nabolje živote svih građana i građanki Srbije. Ja bih na prvom mestu izdvojila izmene i dopune Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, jer Predlog izmena i dopuna ovog zakona definiše iznose, definiše način isplate i usklađivanje iznosa roditeljskih zadataka sa ciljem podizanja nataliteta.

Suština ovog zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom nije da se na bilo koji način, bilo kojoj ženi uskrati pravo da odlučuje o rađanju. Suština ovog zakona je da stvorimo uslove za podizanje nataliteta.

Briga o natalitetu je briga svakog od nas i formiranje Ministarstva koje vodite vi, gospođo Đukić Dejanović, za mene je bio prvi korak u rešavanju, u hvatanju ukoštac sa rešavanjem ovog problema i predviđanjem i primenom kratkoročnih i dugoročnih mera za podizanje nataliteta.

Nažalost, nema odgovornosti što je strategija za podsticanje rađanja iz 2008. godine ostala mrtvo slovo na papiru, kao što nema ni argumenata u ovom visokom domu, koji na bilo koji način mogu mere koje ova vlada predlaže staviti u drugi plan.

Kao društvo i država odgovorni smo za surovu statistiku koja progresivno napreduje i koja nas upozorava da napredak i rast BDP-a i ekonomske reforme nemaju efekta ako ne zaustavimo progresivan pad nataliteta.

U tom smislu bih posebno želela da istaknem da je veoma važno što je Vlada Republike Srbije prošle godine izdvojila 130 miliona nepovratnih sredstava za lokalne samouprave, a ove godine 600 miliona. Znam da ste veoma naporno radili na tome i koje lokalne samouprave, s obzirom na specifičnosti, treba da dobiju ova sredstva.

Za podsticaj nataliteta, pored ovih veoma važnih kratkoročnih i dugoročnih mera, važno je da kao društvo i država radimo na sigurnosti, da nastavimo sa stvaranjem uslova da se ljudi zaposle i da žive i rade od svog rada. Nezaposlenost je, da se podsetimo, 2008. godine bila 28%. Uspeli smo odgovornim merama da je smanjimo u ovom trenutku na 14%.

Država je počela i sa jeftinom gradnjom stanova za pripadnike Policije i Vojske. Verujem da će se ova politika Vlade Republike Srbije nastaviti i dalje, da će njom biti obuhvaćeni i prosvetni radnici i lekari i da će mnogim mladim ljudima koji nameravaju da odu iz zemlje to biti podstrek da ostanu u Srbiji i da se bore za nju.

Moram da istaknem, gospođo Đukić Dejanović, da su žene danas veoma opterećene poslovima u kući, brigom o deci, brigom na poslu i opterećenošću na poslu i da se zbog toga mora raditi na uvođenju servisnih aktivnosti.

Naša politika u narednom periodu mora biti usmerena na to da bude u stvari koncentrisana na žene, da se ženi olakšaju uslovi kako bi se ona ohrabrila da ne rodi samo jedno dete, već da bude majka i drugi i treći put.

Kao glavne razloge za manje rađanje dece pored finansijskih razloga roditelji navode i nedovoljan broj različitih pogodnosti i usluga podrške porodicama sa decom, posebno u selima, izdvajajući pre svega nedostupnost vrtića, obrazovnih institucija, dečijih lekara, a pre svega i nedostatak i sportskih i kulturnih sadržaja.

Moram da istaknem i da mnoge mere populacione politike ne zavise isključivo i jedino od novca. Tu bih istakla fleksibilno radno vreme, prilagođavanje vrtića radu roditelja, što verujem da je jedna od naših sledećih faza u podsticanju nataliteta.

Takođe, moram da istaknem da je veoma važna podrška države samohranim roditeljima. Oni se suočavaju sa jednim velikim problemom. Ne

mogu da naplate presude nesavesnih roditelja koji ne uplaćuju alimentacije. Tu nisu krivi sudovi, jer sudovi to presuđuju. Oni predlažu da država preuzme rizik i odgovornost, odnosno da država uplaćuje alimentacije samohranim roditeljima i da onda potražuje od nesavesnih roditelja taj novac.

Velikim uspehom bih lično smatrala u perspektivi i da se finansijskom konsolidacijom npr. svakom trećem detetu u porodici omogući besplatan vrtić. Kao pedagog moram da istaknem da je roditeljstvo veoma kompleksno i da je mladim roditeljima potrebna konstantna podrška u roditeljstvu. Potrebno je da moje kolege psiholozi i pedagozi sa mladim roditeljima konstantno rade na prevazilaženju problema koje oni imaju u roditeljstvu, i u vrtićima, i u osnovnim školama, i u školama za roditeljstvo.

Na kraju moram da kažem da je u ovom procesu podizanja nataliteta veoma važna uloga medija i da istaknem da jedan dnevni list već mesecima vodi pozitivnu kampanju sa ciljem kako da nas bude milion više.

Što se tiče zakona o zapošljavanju sezonskih radnika, novina je elektronski prijem preko poreske uprave, kao i dodatna zaštita prava sezonskih radnika kao npr. pravo na naknadu za svaki čas rada, pravo na bezbednost i zdravlje na radu, ali prema mom mišljenju, suština ovog zakona jeste činjenica da 30.000 radnika u poljoprivredi, koji su u ovom trenutku evidentirani da su u crnoj zoni, treba da pređu u legalne tokove.

Važno je, vidim i rešenje da je prvi put predviđeno da poslodavac može biti fizičko lice, nosilac ili član porodičnog ili poljoprivrednog gazdinstva, koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, i time se prvi put otvara mogućnost i da fizička lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom mogu u svojstvu poslodavca da angažuju sezonske radnike.

Na kraju, 40 godina je država Srbija čekala zakon o ratnim memorijalima. To je nešto što dugujemo našim herojima i našim heroinama, koji su živote dali za slobodu koju mi danas imamo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Božidar Delić.

Izvolite, kolega Deliću.

BOŽIDAR DELIĆ: Uvaženi predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani pripadnici Ministarstva, ovlašćen sam ispred različitih organizacija vojnih invalida da govorim o ova dva zakona, a isto tako i o zakonu o memorijalima.

Ja lično među vojnim invalidima imam nekoliko stotina svojih boraca. Zbog toga se ova problematika i te kako mene lično tiče.

Odmah želim da izrazim prvi stav. Zahtev vojnih invalida je da se ova dva zakona povuku iz procedure. Znam da se to neće desiti i da će većina izglasati ove zakone i zato želim da iznesem i moje stavove i stavove vojnih invalida.

Gospodo, juče su teški vojni invalidi razgovarali sa predsednikom države, a odmah potom i sa ministrom za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku. Oni su izneli svoje stavove, i ti stavovi, čim se govori o ovom zakonu, znači, nisu usvojeni.

Kada sam razgovarao dva puta sa ministrom, razumeo sam problem koji iznosi ministar, da ova dva zakona gase požar. Ali vi ste, gospodo iz Ministarstva, odgovorni za to zašto je do tog požara došlo. Ako 30 godina postoji praksa da se invalidnine određuju na osnovu proseka plate iz prethodnog meseca, kako ste vi mogli da dozvolite da dođe do tih, da kažem, novih načina obračuna u Statističkom zavodu? To govorim zbog toga što ste vi po mom mišljenju jedno od najvažnijih ministarstava u državi. Vi ste najveći korisnici budžeta, pa i taj Statistički zavod treba da radi možda najviše za vas.

Kako ste mogli da dozvolite danas, u eri kompjutera, da dođe do tog problema? Morali ste to da predvidite.

Pa i pre 30 godina, gospodo, kad se i mastiljavom olovkom određivao procenat i prosečna plata za prethodni mesec, to je bilo uvek urađeno do 25-og u mesecu, a sada treba da prođe 55 dana da bi se odredio taj prosek.

Vi morate da shvatite da su vojni invalidi posebna kategorija u ovom društvu, a teški vojni invalidi su nešto što mora da se poštuje. Vi znate da ih u državi ima ispod stotinu i oni se ne žale na svoja primanja, ali su osetljivi kad im se dirne u pravo, a ovim zakonima, odnosno odlukom ministra iz marta dirnuto je u to pravo. Sad ova dva zakona treba da uvedu u zakon, odnosno da ozakone nezakonitu odluku.

Ministar mi je objašnjavao, ja njega razumem, da kroz razne te proračune itd. do kraja godine invalidi neće biti oštećeni. Ali, gospodo, ako se jednom naruši to načelo da se ne diraju prava vojnih invalida, oni onda sumnjaju da ćete i sutra kad počnete da radite na novom zakonu, to opet učiniti. A imaju i drugu jednu praksu. Znači, dokumenta postoje. Prava postoje po zakonu, ali se ne ostvaruju. Vi znate kad su u pitanju ortopedska pomagala, da je tu problem. Neka pomagala se ne proizvode u zemlji, druga pomagala su skupa, a vaše ministarstvo je dužno da iznađe način da vojni invalidi dobiju ono što im po zakonu pripada.

Gospodo, vi morate mnogo više nego do sada uvažavati vojne invalide, posebno teške ratne invalide.

Ja sam bio u tri rata. Ono što sam ja uradio za ovu državu u tri rata je ništa u poređenju sa tim šta su teški vojni invalidi uradili za ovu državu. Oni su bukvalno dali sve – mladost, zdravlje, život, i to prvo morate imati u vidu kad bilo šta radite kad su vojni invalidi u pitanju.

Ministar kaže da počinjete rad na novom zakonu. Ako makar 50% članova te komisije ne bude iz redova vojnih invalida, onda vam je to uzaludan posao. Javne rasprave, gospodo, vi sami znate da je to pro forme.

Bio sam ja sa nekima od vas na tim javnim raspravama. Ako se samo uzdate u silu većine, što sve što predložite biće izglasano, onda vaš odnos prema vojnim invalidima nije dobar i nije moralan.

Gospodo, neću da kažem da naši zakoni, odnosno zakon o borcima, vojnim invalidima nije dobar. On je, čak, i u poređenju sa zakonima u zemljama u okruženju dobar i vi koji budete radili na tome, invalidi ne traže da izmišljate nešto novo. Ako nešto postoji u četiri različita zakona, oni traže da vi to samo, gospodo, objedinite u jedan zakon. Možda samo postoji četiri-pet stvari koje još treba rešiti. Znači, uopšte nije problematično da se donese novi zakon. Znači, da se iz ovih postojećih zakona gde su dobra rešenja, ona samo objedine u jedan zakon po Ustavu Republike Srbije.

Kažem, samo još četiri-pet pitanja, zbog vremena da ne govorim o tome koja su to pitanja, čak nisu ni mnogo krupna i imaćemo jedan od najboljih zakona, i to će vojni invalidi da prihvate. Morate u izradi zakona njih konsultovati, jer ako je to samo jedan član, onda je to pro forme.

Opet kažem imamo, čak ni nemamo neki mnogo veliki problem u odnosu na okolne zemlje. Šta da radi Republika Srpska koja ima 24.000 poginulih i 40.000 vojnih invalida. Mi imamo ispod 10.000 vojnih invalida i imamo, vi bolje znate koliko još nosilaca prava, možda 12.000. To nije uopšte opterećenje za državu. Vi znate da vojni invalidi umiru, čak sad po stopi od 10% godišnje, jer je većina njih iz Drugog svetskog rata, da iz ovih ratova možda imamo 4.000-5.000 svega vojnih invalida. Znači, gospodo, ne radi se o sredstvima, radi se o dobroj volji.

Nešto drugo, gospodo, što želim da vam kažem, ali o tome stvarno morate voditi računa. Svi ovi zakoni, bez obzira na to da li su iz SFRJ, da li su iz SRJ, pa sada i ovo što vi predlažete, počinju, kaže – Zakon o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca. Gospodo, sada vam poručujem u ime boraca, izbrišite borce iz zakona ili im u zakon ugradite prava. Predlažem, na kraju krajeva ja sam i predložio taj zakon i on se nalazi u Skupštini, u vašem ministarstvu, da vi napravite, kada budete pravili zakon, samo zakon o vojnim invalidima i civilnim invalidima rata, a uradite onda zakon o borcima i porodicama poginulih i nestalih boraca i onda vas čeka onaj treći zakon koji traži nevladin sektor, koji traži Evropa, zakon o civilnim žrtvama rata. Sve to svoditi na jedno mesto, mislim da je prilično teško.

Mada, ja se slažem, neka ostane ovaj naslov onako kako ste ga vi dali, kako su dali oni pre vas, pa i oni u SFRJ, ali govoriti u borcima, a u zakonu nemate nijedno boračko pravo, ni jedno jedino dato, to više, gospodo, poručujem vam u ime boraca, neće moći. Razgovarajte sa borcima kad budete pisali taj zakon, pa ili pišite novi zakon o borcima ili u ove postojeće zakone ugradite prava boraca. Sve zemlje u okruženju, to je, gospodo, sramota, imaju zakon o borcima. Opet pominjem Republiku Srpsku. Kako ona njezina

ekonomija da izdrži 40.000 vojnih invalida i 24.000 poginulih ili još stotine hiljada boraca? Oni ne mogu da ostvare prava kakva imaju naši vojni invalidi, ali su oni napisali Zakon o borcima, pa i kvazidržava Kosovo je, gospodo, napisala Zakon o borcima.

Ko smo mi, ko ste vi, gospodo, i ko smo svi mi ovde koji sedimo da 27 godina ignorišemo borce koji su stvorili ovu državu i svaku državu od 20. veka ili još od Karađorđa do danas? Ako je mogla Srbija u Prvom balkanskom ratu da mesec dana posle rata reguliše sva pitanja, da mesec dana posle rata podeli 400.000 medalja učesnicima u Prvom balkanskom ratu, da reguliše poginule, da reguliše invalide, a mi govorimo o velikim uspesima, a 27 godina ignorišemo borce, štedimo na borcima, štedimo na njihovoj krvi. Po mom nekom proračunu, samo na osnovu predloga zakona koji sam ja pisao sa svojim borcima, ne kažem ni da je dobar ali makar je nekakav trud, pa vi ste na krvi boraca, gospodo, uštedeli milijardu evra. Valjda je dosta. Valjda je vreme da se napiše zakon o borcima.

Dobro razmislite o moralu kada pravite te komisije. Razmislite i o budućnosti ove države, jer možemo mi da pričamo o Evropi, o svetu, o miru, o tome da smo neutralni, ali sutra će možda opet trebati da neko brani Srbiju. Kakvu poruku dajemo mlađim generacijama kada za 27 godina nismo u stanju da donesemo jedan takav zakon? Mislim da sam vam rekao i da ste mogli da shvatite šta treba činiti.

Samo da kažem još o zakonu o memorijalima zašto SRS neće glasati za njega. Gospodo, u članu 2, u tački 2. govorite o zatvorima i zarobljeništvu. Jeste srpski narod, jesu srpski borci stradali u zatvorima i u zarobljeništvu, ali, gospodo, milioni Srba su stradali u koncentracionim logorima, a vi to niste ovde stavili. To su koncentracioni logori u Prvom svetskom ratu austro-mađarski, širom Evrope, Slovačka, Mađarska, Austrija. To su koncentracioni logori iz Drugog svetskog rata. U njima su stradali milioni Srba, a u zatvorima ili u zarobljeništvu je stradalo desetine hiljada Srba.

Zašto vi, gospodo, izbegavate termin koncentracioni logor? Neki nemački činovnik, verovatno, koji čita zakon... Plašite se. Ono što ja kod ove vlade, kod naših državnih službenika vidim, čega se na kraju krajeva stidim, jeste da se plaše sopstvene senke. Bili su koncentracioni logori i oni treba tu da pišu, a vi pišete o zatvorima i zarobljeništvu.

Drugo, gospodo, mi smo to dali u amandmanima. Kada su u pitanju članovi saveta, tražimo da se poveća za jednog člana i da bude i predstavnik SPC. Zašto? Zbog toga što SPC ima, takođe, evidencije, posebno evidencije za razna stratišta gde je stradao naš narod i zbog toga treba uvažiti tu činjenicu i zbog toga u sastavu te komisije, odnosno saveta treba da bude i predstavnik SPC. Ukoliko to budete uvažili dok traje ova rasprava, razmislićemo da

glasamo o ovom zakonu, jer je ovaj zakon u svakom slučaju potreban. Evidencija je potrebna.

I najvažnije, u stvari, od svega jeste da se popišu sva stratišta srpskog naroda, a čitajući ovaj zakon i gledajući neke druge karte, ima ih ne širom Evrope, može se slobodno reći i širom sveta. Ali neke stvari na koje sam vam ukazao, ipak ili treba da objasnite, ili treba da uvažite i ubacite u ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, kolega Deliću.

Reč ima ministar prof. dr Slavica Đukić Dejanović.

Izvolite.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, broj korisnika po vrsti korisnika i po pravima na dan 20. 12. 2017. godine je sledeći: vojnih invalida ima u Srbiji 13.795, korisnika porodične invalidnine je 10.664, civilnih invalida rata ima 1.050, korisnika mesečnog novčanog primanja ima ukupno 6.020. Naravno, vojni invalidi su ratni, mirnodopski, ukupno ih ima 13.795 i izmene načina obračuna statističkih podataka nikako nisu smele ići nauštrb umanjenja svih prava ratnih vojnih invalida. Zbog toga se upravo ovaj zakon i donosi. A ako bi imalo određenih finansijskih šteta po bilo kog invalida, krajem godine se to kompenzira.

Dakle, upravo je tendencija današnje rasprave i donošenja ovog zakona da se ne umanju nijedno pravo ratnog vojnog invalida i da mesečna nadoknada ne sme biti manja.

S druge strane, kada se govori o ortopedskim pomagalima, nije sporno da će se ortopedska pomagala na način kao i do sada dodeljivati. Međutim, ako neko menja ortopedsko pomagalo, on mora izaći na komisiju, da i struka proceni koje je to eventualno novo ortopedsko pomagalo koje je najadekvatnije za dotičnu osobu.

Što se tiče novog zakona, on će praktično biti kodifikacija postojećeg zakona i neće, takođe, biti umanjivanja ni jednog jedinog prava, a u komisijama će svakako učestvovati svi predstavnici, i to ne simbolički nego suštinski.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Deliću, želite repliku?

Izvolite.

BOŽIDAR DELIĆ: Ne bih ja to nazvao replikom. Juče u svom obraćanju gospodin ministar je rekao, i to ratni invalidi smatraju ključnim stavom, da kod izrade novog zakona neće doći do smanjenja prava. Pa mi, gospodo, to što je rekao ministar i tražimo. I mi smatramo da je to ključno načelo koga kod izrade zakona treba da se pridržava. I mi ćemo to pratiti i to je u redu.

Podaci koje ste vi izneli su verovatno tačni. Gospoda vam je dala tačne podatke. Jedino ono kod onih 6.000, to se odnosi na naknadu za nezaposlene vojne invalide. Ja nju uvek posmatram drugačije – to su invalidi od šeste do desete kategorije i ja bih voleo da njih bude manje, odnosno da se država više potruži pa da obezbedi zaposlenje za jedan broj invalida. Ja mislim da postoje čak i neki zakonski normativi kada su u pitanju preduzeća, ali posebno kad su u pitanju državni organi, javna preduzeća itd. To bi Ministarstvo preko svojih organa ipak trebalo da obezbedi, da se tu naprave neki pomaci.

Inače, sa ovim se slažem. Ali kad sam govorio o tim ortopedskim pomagalicama, ima recimo jedan broj vojnih invalida, čak i najtežih kategorija, koji su izgubili oči. To je problem. Recimo, te ortopedske cipele... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Deliću.

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

Izvolite.

VLADO BABIĆ: Uvažena ministarko sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, danas je na dnevnom redu i Predlog zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima.

Ovim zakonom, zbog njegovih posebnih karakteristika i uslova sezonskog rada uređuje se jedan pojednostavljen način radnog angažovanja lica i plaćanja poreza i doprinosa za rad u sektoru poljoprivrede, šumarstva, voćarstva, ribarstva itd.

Treba reći da je poslodavac preduzetnik koji na osnovu ovoga zakona obavlja poslove u navedenim sektorima, a ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo. Za obavljanje toga posla potrebno mu je angažovanje drugih lica, nadničara, odnosno sezonskih radnika, uz plaćanje nadoknade za obavljeni rad. Radno se mogu angažovati i lica koja su mlađa od 18 godina samo ukoliko su zdravstveno sposobna i ukoliko imaju pisanu saglasnost roditelja. Takođe se mogu angažovati i stranci koji se u trenutku obavljanja sezonskih poslova nalaze na teritoriji Srbije.

Rad koji se obavlja na mobu ne podleže primeni ovoga zakona. Sezonski poslovi su oni koji se obavljaju samo u određeno vreme u toku kalendarske godine, kao što su setva, sadnja, okopavanje, žetva, orezivanje voćki, ispaša itd.

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 8. Ustava Republike Srbije, kojim se uređuje i sistem u oblasti radnih odnosa. Siva ekonomija i neformalno zapošljavanje su vodeći izazovi sa kojima se Srbija suočava. Neprijavljenim radnicima su uskraćena prava iz penzionog i zdravstvenog osiguranja, a država je zakinuta jer ne može da naplati poreze i doprinose.

Kompanije koje posluju legalno, imaju daleko veće troškove nego one koje se bave sivom ekonomijom. Porezi se odnose na porez na dohodak građana a doprinosi na penzijsko i zdravstveno osiguranje. Tako poslodavci koji isplaćuju minimalnu cenu rada sezonskim radnicima, u proseku moraju da plate državi 10.197 dinara po zaposlenom, računajući poreze i doprinose.

Preduzetnika, i to jakih preduzetnika, u Vojvodini ima sve više. Njima je neophodna sezonska radna snaga. U Vojvodini već duže vreme ne možete naći radnika nadničara jer niko nije zainteresovan za rad. I oni koji hoće da rade, koji su zainteresovani, jednostavno ucenjuju preduzetnike koji im na crno plaćaju 300 dinara na sat.

Nadam se da će se primenom ovog zakona sa plaćenim doprinosima i porezom i satnicom od 143 dinara, što nije ni malo a ni mnogo, uvesti red u ovoj oblasti radih odnosa.

Poslodavac će sezonskog radnika morati da prijavi do deset sati kada počinje da radi, i da ga odjavi isto do deset sati dana kada mu prestaje radno angažovanje kod poslodavca. Sezonski radnici mogu tako da rade do šest meseci u toku kalendarske godine, ali taj rad ne mora biti u kontinuitetu.

Za rad se sklapa usmeni dogovor i on ne može da traje duže od 12 sati dnevno uz pauzu od najmanje 30 minuta. Poslodavac svakog meseca mora da obnovi prijavu za svakog sezonskog radnika. Na ovaj način će i poslodavac i sezonski radnik biti motivisani da budu prijavljeni jer će poslodavac smanjiti troškove angažovanja uvođenjem e-portala, jer će mu tako mesečni troškovi biti 6.060 dinara, a ne kao u slučaju ugovora o privremenim i povremenim poslovima koji bi bili 11.650 dinara.

Ujedno bih iskoristio priliku da se zahvalim svim koleginicama i kolegama narodnim poslanicima, prijateljima i sugrađanima, mojim Somborcima, koji su me podržali i osudili preteće i uznemirujuće pismo koje je upućeno meni i mojoj porodici i deci jer se zalažem za očuvanje identiteta bunjevačke nacionalne manjine. Ovo preteće pismo me neće uopšte pokolebati jer zaista smatram da sve nacionalne manjine imaju ista prava i da ne sme da bude nikakve asimilacije jedne manjine nad drugom.

Još jednom hvala svima na podršci koja mi u ovim trenucima jako puno znači.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Babiću.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Čabraja.

Nije prisutna.

Reč ima narodna poslanica Milena Ćorilić.

Izvolite.

MILENA ĆORILIĆ: Poštovani potpredsedniče, poštovana ministarko sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, pred nama se nalazi Predlog zakona o izmenama i dopunama zakona o finansijskoj podršci porodici

sa decom.

Iako je osnovni tekst usvojen pre pola godine, iako sam mišljenja da treba izbegavati ovakvu praksu da se zakoni menjaju u kratkom vremenskom periodu po usvajanju, u ovom slučaju se svi možemo složiti da je to opravdan potez, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da usvojeni i trenutno važeći tekst zakona još uvek nije ni počeo da se primenjuje, odnosno biće u primeni od 1. jula, gde se stoga ovakav postupak može opravdati željom da se zakonski tekst u potpunosti poboljša pre samog početka njegove primene.

Neću se zadržavati na nekim tehničkim poboljšanjima i ispravkama koje se odnose na izračunavanje osnovica planiranih naknada i davanja. Ono što je od značaja jeste izmena planirana u članu 23. postojećeg zakonskog teksta, a koja se odnosi na roditeljske dodatke. Umesto dosadašnje uopštene odredbe u kojoj se predviđalo da visinu, način usklađivanja i isplatu davanja propisuje Vlada, sada će biti propisana precizna visina iznosa tih davanja. Oni su predviđeni u različitim iznosima i dinamici isplate od jednokratne isplate od 100.000 dinara za prvo dete, pa do mesečnog davanja od po 18.000 dinara tokom 10 godina od rođenja, za četvrto dete.

Ono što je važno naglasiti jeste to da je izmenama istog člana predviđeno da će se ovi iznosi korigovati dva puta godišnje sa kretanjem indeksa potrošačkih cena u državi, pa će tako biti osigurani od potencijalnog obezvređivanja.

Procedura za podnošenje zahteva za ostvarivanje prava je krajnje pojednostavljena i ona će moći da se ostvari već po rođenju deteta u zdravstvenoj ustanovi elektronskim putem. Sa druge strane, u članovima 24. i 25. predviđena su i neka ograničenja, odnosno situacije u kojima će doći do obustave isplate ovih naknada, a one su vezane za elementarne zahteve, poštovanje postojećih zakonskih propisa u čuvanju i vaspitavanju dece, kao što su redovno pohađanje predškolske i školske nastave, vakcinisanje, kao i zahtev da prebivalište roditelja i dece bude u Srbiji.

U članu 12. predloženih izmena i dopuna predviđa se da će se prava na roditeljske dodatke za decu koja su rođena u periodu od decembra prošle godine do jula ove godine uskladiti sa iznosima koji su predviđeni za decu rođenu posle 1. jula, tako da će i njihov položaj po stupanju na snagu ovog zakona biti poboljšan, što je dobro.

Imajući u vidu ovu izmenu, mislim da je dobro što su ovi iznosi sada određeni zakonom i time zaštićeni od neke olake promene ili ukidanja u budućem periodu čime se pokazuju ozbiljnost i namera da se istraje u ovoj meri populacione politike. Takođe je značajno to što se uvidela potreba da se nađe formula za zaštitu od potencijalnog obezvređivanja tih davanja, što je od velikog značaja budućim roditeljima koji će moći sa većim stepenom izvesnosti da planiraju svoje porodične budžete. Naravno, uvek je ključno

pitanje visine i iznosa ovih davanja i da li su mogli da budu veći. Svakako bih želela, a posebno mi penzioneri bake i deke, da ovi iznosi budu što veći. Međutim, moraju se imati u vidu i realne mogućnosti, odnosno ekonomska snaga za isplatu.

Takođe, ova novčana davanja neće isključivati stimulativne mere sa lokalnog nivoa koje, koliko znam, postoje u različitom obimu u našim opštinama. U nekim opštinama je to posebno za pohvalu, jer su dosta visoki, ne visoki, nikad ne mogu biti visoki, nego su lepi iznosi, tako da bi sve to trebalo da daje jednu pristojnu podršku koja bi trebalo da ohrabri mlade ljude za stvaranje porodice i rađanje. U tom smislu će Poslanička grupa PUPS dati svoju podršku za usvajanje ovog zakonskog predloga, kao i ostalih zakona koji se nalaze na dnevnom redu današnje sednice. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Da li govorite, kolega?

(Đorđe Komlenski: Ne.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Sonja Pavlović.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala.

Ima ovde puno zakona koji zaslužuju dužnu pažnju, međutim, vreme mi je ograničeno i ja ću se na nekoliko njih osvrnuti.

Predlog zakona o ratnim memorijalima – naša poslanička grupa o njemu ima jedan globalno pozitivan stav jer je to nov zakon, međutim, on je pun određenih nedoslednosti i neveštih formulacija kao i mogućnosti za zloupotrebu.

Više o tome ćemo reći kada bude rasprava u pojedinostima, jer ćemo o ta dva člana tog zakona raspravljati dva dana, jer nam je prosek jedan član zakona dnevno.

Međutim, ono što mene trenutno interesuje i što bih volela da mi se pojasni, to je veoma bitno pitanje u članu 19. gde dozvole i saglasnosti koje izdaju nadležni organi u skladu sa propisima iz oblasti zaštite kulturnih dobara u slučaju da se planira izgradnja ili postavljanje ratnog memorijala u okviru nepokretnih kulturnih dobara daje Ministarstvo prostornog planiranja i posebno se naglašava Ministarstvo energetike. Zašto je Ministarstvo energetike izdvojeno u tom slučaju, nije mi jasno. Zašto to nije Ministarstvo za zaštitu životne sredine, gde su često nacionalni parkovi u stvari memorijalni centri? To bih volela da mi se objasni.

Sledeći zakon o kome želim nešto da kažem je zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. Znači, bez želje da umanjim dobru nameru zakonodavca, smatram da ovaj zakon neće postići željene efekte koji imaju za cilj povećanje nataliteta u Srbiji.

Ovaj zakon i svi ovi stimulansi koje ne želim da umanjim, došli su kasno. Što bi rekli u onoj pesmi: „Rano je za tugu, za sreću kasno je“. Znači, za tugu je rano jer mi još uvek, hvala bogu, imamo mlade ljude, a za sreću je kasno jer se ovaj zakon kasno donosi. Znači, kada pravu stvar uradite u pravom trenutku, ona izaziva pozitivnu lančanu reakciju i ovaj zakon je trebalo mnogo pre da se desi. Nije urađen u pravom trenutku. Nažalost, pozitivna reakcija je izostala i mi ćemo imati i dalje trend odlaska mladih ljudi iz zemlje, što me veoma sekira, kao pretpostavljam i sve vas.

Pred mlade ljude, u svim generacijama, uvek su postavljana neka pitanja na koja smo odgovarali i mi dok smo bili mladi, a oni moraju takođe da odgovore. Znači – kada ćeš da diplomiraš? Kada će da se zaposliš? Kada ćeš da stupiš u brak? Kada ćeš da rodiš dete, pa onda, kada ćeš da rodiš drugo dete? Nažalost, ove generacije zastaju već kod drugog pitanja. Oni nemaju odgovor na to kada će se zaposliti i to je najveći problem. Živi se u neizvesnosti, živi se u skučenosti jer nisu dovoljni samo finansijski podsticaji, potrebna je jedna dobra socijalna potka na koju može da se postavi nadgradnja. Znači, potrebni su uslovi, briga o reproduktivnom zdravlju, potrebna je edukacija, pa tek onda na to ide finansijski podsticaj.

Volela bih da ministarka, za koju vidim da je voljna da se bavi iskreno ovim pitanjem, zajedno sa nama učini jedan veliki napor koji i nije toliko veliki. Stvar je samo iskoraka i dobre volje.

Znači, zašto ne raditi na reproduktivnom zdravlju? Zašto ne raditi na edukaciji? Zašto medijske kuće koje imaju nacionalne frekvencije ne bi emitovale edukativne programe u ovom smislu i onda bismo mogli da pričamo o nezi porodice, mogli bismo da pričamo o povećanju nataliteta. Za sada, gledajući parove i gledajući reklame o „afričkoj šljivi“ i reklame o „dureks“ prezervativima, za koje uzgred budi rečeno mladi seksualno aktivni ljudi nemaju dovoljno sredstava ni da kupe, znači, sve se, nažalost, na tome završava. To, znači, mora ući u svakodnevni život, ta edukacija i briga moraju biti dostupne onog trenutka kad uključite neki medijski program koji želite da gledate, ili da to bude uključeno u školstvo.

Sledeći zakon za koji bih takođe volela da dam svoje mišljenje jeste Predlog zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima.

Ovo može biti samo pozitivan impuls za status sezonskih radnika, ali je zaista neprimereno reći da će to stati na put sivoj ekonomiji, jer siva ekonomija ne boravi u velikoj meri u ovoj zoni. Sivom ekonomijom se

obračunava na sasvim drugi način, sistemski. Da li će sezonski radnici živeti bolje ili će samo popraviti statistiku o broju zaposlenih? Ja bih volela da žive bolje. Ministar Đorđević je rekao da naši građani nisu robovi. Ne, nisu robovi, ali lumpenproletarijat jesu, jer mi smo u jednoj fazi prvobitne akumulacije kapitala i to građani Srbije veoma osećaju i trpe zbog toga.

Ono što mi je isto zasmatalo u ovom zakonu, to je što se zanemaruje činjenica da su zapravo...

(Predsedavajući: Vreme, kolegice Pavlović. Molim vas da privodite kraju.)

... Da su zapravo i građevinski radnici sezonski radnici i moralo bi i o njima da se vodi računa. Znači, oni se zapošljavaju, oni se ne prijavljuju, oni su bez zaštitnih oprema na gradilištima, oni ginu na tim gradilištima. Znači, inspekcija mora da radi svoj posao, a ne da se oni retroaktivno prijavljuju, kako bi se zaštitio poslodavac.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar prof. dr Slavica Đukić Dejanović.

Izvolite.

SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ: Dobro, istine radi, u vezi sa uređenjem i uklanjanjem ratnih memorijala, član 19. tačka 7) kaže – treba da se pribave dozvola i saglasnost koje izdaju nadležni organi u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast planiranja i izgradnje u oblasti energetike.

Dakle, to su one dozvole za struju, koje prosto, kad god imate neki objekat... Nema tu nigde ministarstva. Nadležni organ samo izdaje nešto što je uobičajeno kada se neki objekat prosto uređuje, dograđuje, izgrađuje. Tako da, bili biste u pravu, ali mislim da nije dobro protumačen ovaj član 7.

Sa druge strane bih se sasvim složila sa vama da kasnimo mnogo oko mera vezanih za populacionu politiku i to čitavih 60 godina. Stručnjaci su 50-ih godina prošlog veka vrlo ozbiljno upozoravali da ćemo doći u ovu situaciju. Godine 2008. je tim stručnjaka napravio vrlo pristojan dokument koji se zove Strategija za podsticanje rađanja i da smo pre 60-70 godina, odnosno 2008. godine napravili bilo koji korak, ne bismo kasnili ovoliko koliko kasnimo.

Nije nam olakšanje činjenica da sličan problem imaju i druge zemlje Evrope. Ovo zaista nije samo naš problem, ali mislim da je jako važno krenuti i potpuno se slažem da obrazovni sistem mora biti jedan od stubova za rešavanje ovih problema.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolegice Pavlović, želite repliku?

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Da se nadovežem, želela bih još nešto da kažem. Obrazovni sistem apsolutno da, ali molim vas, medijski servisi, znači, nešto što je prisutno u javnosti, u svakom domu svakodnevno, ja bih, evo ja vas

iskreno molim pošto vidim da imate dobre namere i namerni ste da se bavite ovim na ozbiljan način, da napravite taj zajednički napor sa svima nama ovde prisutnim i da se ta edukacija vrši na drugi način, a ne na najbanalniji mogući način, čak vrlo pogrdan. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Predrag Jelenković.

Izvolite.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, uvažene koleginice i kolege, što se tiče zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, treba istaći svakako da je ta podrška, odnosno ovako uređeno pravo na roditeljski dodatak garantovano kao jedna dugoročna mera Republike Srbije u borbi za povećanjem nataliteta.

Imajući u vidu da će pomenuti informacioni sistem koji smo dobili u prilogu, odnosno u materijalima, na nivou Ministarstva koristiti i nadležni organi lokalne samouprave, Socijaldemokratska partija Srbije predlaže da se u komunikaciji upravo sa lokalnim samoupravama sugeriše formiranje lokalnih fondova za pomoć i lečenje steriliteta, kao što je to, na primer, zaživelo još davne 2000. godine u Nišu. Takav jedan fond koji je dobio naziv Fond za uzajamnu pomoć je svakako zahvatao i one kojima je novac bio potreban za ove namene.

Tadašnja opština Niš, a sada gradska opština Medijana napravila je i nastavila tradiciju i ove godine odvojila osam miliona i dvesta hiljada za pronatalitetnu politiku. U okviru toga je finansirano 20 bračnih parova za vantelesnu oplodnju sa po 200.000 dinara i svako treće dete 120.000 itd. Gradska opština Medijana je inače peta u Srbiji po izdvajanju novca za ove namene. Inače, predložene mere ovog zakona najpovoljnije će praktično ublažiti nepovoljni materijalni položaj porodica sa decom u odnosu na one bez dece.

U oblasti zdravstvene zaštite rešenja iz zakona doprineće većem obuhvatu imunizacije što dovodi do većeg stepena zdravstvene zaštite. U odnosu na obrazovni sistem rešenja iz ovog zakona direktno će uticati na veći procenat dece koja redovno pohađaju nastavu.

Nove zakonske odredbe reflektovaće se i na materijalno stanje socijalno ugroženih porodica koje su često porodice sa većim brojem dece.

Što se tiče zakona o mirnom rešavanju radnih sporova, sticajem okolnosti prisustvovao sam promociji Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova u Nišu 1. decembra 2017. godine u Privrednoj komori, na kojoj sam se upoznao i sa radom same agencije i njenim nadležnostima, a to je bila samo jedna u nizu promocija koje su održane u Vršcu, Kragujevcu, Kraljevu, Užicu, Ivanjici i Novom Sadu. Rezultat te promocije je bio da je u Nišu, u

decembru 2017. godine, pokrenuto 36 individualnih radnih sporova i svi su uspešno rešeni.

Upravo zato treba nastaviti sa promocijom ovakve jedne institucije i podrškom za koju znam da će u ovoj godini imati promociju u Pirotu, Vranju, Kruševcu, Somboru, Subotici i Novom Sadu.

Obaveza Republike Srbije da radne sporove rešava mirnim putem proizilazi iz revidirane evropske socijalne povelje koju je Republika Srbija ratifikovala 2009. godine. Odredbama ove povelje uspostavlja se obaveza država članica da unapred definišu odgovarajuće mehanizme za rešavanje radnih sporova, koji su zasnovani na metodama mirenja i dobrovoljne arbitraže, kao i da iste unapređuju i delotvorno upotrebljavaju.

Ono što se malo zna je da su prema analizama Međunarodne organizacije rada Republika Srbija i njena Republička agencija za mirno rešavanje radnih sporova lideri u ovoj oblasti u jugoistočnoj Evropi i da zato Međunarodna organizacija rada pravi međunarodnu konferenciju u Republici Srbiji od 4. do 6. jula, na kojoj će se sa našom praksom upoznati predstavnici agencije i tela za mirno rešavanje radnih sporova iz Bugarske, Crne Gore, Republike Srpske, Makedonije, Rumunije, Albanije i specijalni gosti i savezne službe za posredovanje i mirenje iz SAD.

Upravo zato što smo razvili nešto što je dobar model i primer, treba da nastavimo da to razvijamo u tom pravcu, kao i u pravcu decentralizacije i da ovakvu jednu instituciju možda detaširamo i da te organizacione jedinice budu organizovane npr. u Nišu, Novom Sadu i Kragujevcu.

U danu za glasanje SDPS podržaće set zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jelenkoviću.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Uvaženi ministre i gospodo Đukić Dejanović, krenula bih od prvog zakona koji se nalazi na dnevnom redu i da vidimo šta nam SNS predlaže kako o ovom zakonu da razgovaramo i kako da ga poboljšamo: jedan amandman narodni poslanik Dalibor Radičević – zakonom o ratnim memorijalima obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na industrijalizaciju; narodna poslanica Dragana Kostić – zakonom o ratnim memorijalima obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na povećanje ulaganja; narodni poslanik Goran Pekarski – zakonom o ratnim memorijalima obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na upošljavanje kapaciteta; narodni poslanik Vlado Babić – zakonom o ratnim memorijalima obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na razvoj medicinskih centara; narodna poslanica

Dušica Stojković – zakonom o ratnim memorijalima obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na funkcionisanje eUprave.

Kolege iz SNS, nemam drugo pitanje za vas, osim – kako vas nije sramota da mi o zakonu o kom treba da pričamo kako će se odati pošta...? (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Jerkov, samo trenutak, molim vas. Dozvoliću vam da govorite, samo trenutak, da definišemo neke stvari.

Mi danas vodimo raspravu u načelu o predloženim zakonima. Mi govorimo o amandmanima koji su predloženi, a još uvek ne znamo koji će amandmani biti predmet rasprave u pojedinostima. Dakle, o njima najpre treba da se izjasne resorni odbori, pa tek onda da razgovaramo o amandmanima. Molim vas da govorite o onome što je tema aktuelnog skupštinskog zasedanja.

Molim vas sada da se prijavite.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Potpredsedniče Milićeviću, vrlo dobro razumem kako funkcioniše skupštinska procedura. Ja govorim o amandmanima koji su predloženi i pitam kolege kako ih nije bilo sramota da predlože ovakve amandmane o zakonu o kom treba da razgovaramo o borcima koji su se za ovu zemlju borili, koji su ginuli, koji su činili sve da naša istorija bude svetla, da u svim ratovima budemo zemlja koja se borila na pravoj strani, uprkos tome što mi danas nismo dobili odgovor ni od ministarke Đukić Dejanović, ni od ministra Đorđevića, nekoliko smo puta juče pitali koji su to oslobodilački ratovi koje je Srbija vodila, da li imamo konsenzus oko toga koji su ratovi bili oslobodilački, koji nisu bili oslobodilački, da li znamo u kojim ratovima je Srbija učestvovala, u kojim ratovima je pobedila, u kojim ratovima je izgubila, kako će ostati upisana imena tih ljudi.

Naravno, jasno je ko je vodio politiku koja nas je uvela u ratove 90-ih godina i koja je na kraju dovela do toga da se zemlja koja je stvorena u jednom od ratova kojim Srbija treba da se ponosi na kraju u potocima krvi raspadne. Na koji način će biti obeležena pogibija tih ljudi i gde je odgovornost onih koji su na Srbiju navukli najveću sramotu i od nas napravili narod o kojem se i dan-danas priča kao o zločinačkom narodu.

Čini mi se da iz ovih amandmana i vidimo to da je ta briga za borce, briga za ratne memorijale dosta licemerna, baš kao što je licemerna i briga za nadničare, a treba da se bavimo njima, budući da će zbog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je ista ova vlada, doduše u malo drugačijem sastavu, predložila, a Skupština u prethodnom sazivu sa istom većinom kao i sada usvojila, naši poljoprivrednici, mislim na paore u Vojvodini, imati ili izbor da rade kao nadničari na poljoprivrednom zemljištu koje će SNS bez konkursa, bez licitacije, bez javnog poziva, bez kriterijuma dodeliti svojim poslovnim partnerima i svojim funkcionerima ili rođacima svojih funkcionera,

ili će morati da prestanu da se bave poljoprivredom. Tako da će nadničara biti sve više. Oni koji su do sada obrađivali zemljište koje je bilo u vlasništvu države, sada će morati da rade kao nadničari na zemljištu vaših poslovnih partnera.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Jerkov.

Koleginica Milanka Jevtović Vukojičić kao ovlašćeni predstavnik SNS-a pravo na repliku.

Izvolite.

MILANKA JEVTOMIĆ VUKOMIĆIĆ: Zahvaljujem.

Najpre moram da kažem da poslanici Srpske napredne stranke i te kako odgovorno prilaze svom poslu kada je u pitanju podnošenje amandmana. Sa dužnom pažnjom se odnosimo prema svima onima koji su svoje živote dali da bismo mi danas živeli u slobodnoj zemlji. Naravno, pravo je svakog narodnog poslanika da podnese amandman, pa i poslanika SNS-a. To je jedna stvar.

Druga stvar, što se naših amandmana tiče – da, naravno, tek danas je moguće da pričamo o sveukupnom razvoju Srbije. Da, tek danas je moguće o tome da se priča zato što memorijalni centri, sem kulturne baštine koju predstavljaju i koji su deo identiteta ovog naroda, mogu da predstavljaju takođe i vrlo značajne turističke centre, a turizam, čini mi se da jeste jedna od grana privrede koja i te kako doprinosi rastu BDP-a i, naravno, boljitku Srbije. To su razlozi zašto poslanici SNS-a, poštujući Poslovnik, podnose amandmane.

Što se tiče onih koji su svoje živote dali za slobodu Srbije, moram da kažem da je srpski narod učestvovao u oslobodilačkim ratovima, da smo mi ponosni na svoje pretke i na svoju oslobodilačku tradiciju, da je Srbija antifašistička zemlja i da se Srbija sa svojom vojskom borila protiv fašizma i svega onoga što je bilo negativno.

Još jednu stvar da kažem, 2015. godine predsednik Vlade Aleksandar Vučić... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Vukojičić.

Reč ima narodna poslanica Jelena Žarić Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, meni je potpuno jasno da pojedini poslanici iz opozicije nisu u stanju da se osvrnu na uspehe dok su oni bili na vlasti. Meni je žao, pre svega zbog građana, da mi iz prethodnog režima nemamo toliko pozitivnih stvari koje možemo da istaknemo, ali zato ja mogu da govorim o pozitivnim stvarima i o radu sada Vlade Republike Srbije.

Govoriću danas u načelnoj raspravi o predlozima iz Ministarstva rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja, ali ću pritom ukazati na to kako saradnja ovog ministarstva i jedinica lokalne samouprave može imati pozitivne efekte na građane i rezultate koji se odnose pre svega na socijalnu politiku.

Da Vlada Republike Srbije vodi dobru socijalnu politiku, pokazuju i poslednji podaci iz Niša, iz Centra za socijalni rad, koji govore o smanjenju broja korisnika novčane socijalne pomoći.

Sada u Nišu postoji 8.431 nosilac socijalne pomoći, odnosno toliko porodica prima novčanu pomoć. U odnosu na isti period prošle godine to je dosta porodica manje i to sa trendom daljeg opadanja.

Ono što prati smanjenje broja korisnika socijalne pomoći jeste smanjenje broja nezaposlenih lica po podacima filijale Službe za zapošljavanje u Nišu. Najčešći razlog za gubitak prava na socijalnu pomoć je upravo zaposlenje člana domaćinstva.

U 2012. godini, na primer, bilo je 33.000 nezaposlenih lica, pa je i broj korisnika socijalne pomoći bio veći. Dakle, bio je preko 12.000. Sada je broj aktivnih tražilaca posla u poslednjih nekoliko godina najmanji, pa se nastavlja i trend smanjenja broja korisnika socijalne pomoći.

To je rezultat mera koje sprovodi Grad i koje sprovodi Nacionalna služba za zapošljavanje na taj način što se izdvajaju određena sredstva kako bi se nosioci socijalne pomoći uveli u neki vid zaposlenja.

Još jedna stvar vrlo važna, koju bih volela da istaknem, jeste da Grad Niš i Centar za socijalni rad u Nišu pomažu mladim parovima na selu, što je u skladu sa socijalnom, ali i sa pronatalitetnom politikom Vlade Srbije.

U Nišu je počela realizacija prve faze projekta kojim se pruža pomoć mladima na selu koji žele da razvijaju svoj biznis u seoskim sredinama gde su rođeni i kojim se oni stimulišu i na proširenje porodica.

Preko Centra za socijalni rad izdvojeno je pet miliona dinara kako bi se pružile socijalna i finansijska podrška za pokretanje sopstvenog biznisa za porodice koje bi ušle u ovaj program pronatalitetne politike, a pritom žele da se bave poljoprivredom, pčelarstvom, voćarstvom, povrtarstvom, seoskim turizmom ili nekom drugom delatnošću kojom će izdržavati svoju porodicu.

Do sada se prijavilo sedam porodica. Radi se tek o pripremnoj fazi za sledeću godinu i Grad Niš se priprema da pruži svaku vrstu pomoći porodicama na selu.

Stručni timovi su već počeli da rade na terenu, da analiziraju potrebe građana. Do sledeće godine planirano je da se završi mapiranje na teritorijama četiri od pet gradskih opština, jer teritorija opštine Medijana ne obuhvata sela i seoska područja. Posle toga će se organizovati obuke, tribine i edukacije na temu reproduktivnog zdravlja.

Porodicama koje ispunjavaju uslove dodeljivaće se grantovi u iznosu od oko 140.000 dinara, kao i sva druga potrebna podrška. Aplikiranje traje do kraja godine i sve zainteresovane porodice iz Niša ili okoline mogu se javiti Centru za socijalni rad.

U Srbiji postoji oko 4.700 sela. U oko 1.000 sela ima manje od 100 stanovnika. Sela se gase, ali to će se zaustaviti vođenjem pravilne socijalne i pronatalitetne politike Vlade Republike Srbije, koja će merama koje se sprovode u Gradu Nišu svakako doprineti kao podrška socijalnoj, agrarnoj i natalitetnoj reformi. Razvoj sela se mora ubrzati jer tamo živi čak 40% građana Srbije.

Na konkretnim primerima sam sada pokazala koji su rezultati mera koje sprovodi Vlada Republike Srbije i u skladu sa tim pozivam koleginice i kolege da podržimo ove predloge u danu za glasanje i da damo podršku socijalnoj i pronatalitetnoj politici Vlade Republike Srbije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala.

Reč ima narodni poslanik Miljan Damjanović.

Izvolite.

MILJAN DAMJANOVIĆ: Hvala vam, gospodine predsedavajući.

Slušajući juče i danas, a i čitajući obrazloženje, na primer, Predloga zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, kaže se da odredbe zakona o finansijskoj podršci predstavljaju deo ukupne društvene brige o deci i odnose se na poboljšanje uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece, a onda dalje kaže da je, uključujući demografske potrebe, ujedno i važan instrument populacione politike.

Ovde moramo priznati da postoji socijalna kategorija, ali apsolutno ne postoji nikakav instrument populacione politike, pogotovo ako imamo i ako uzmemo u obzir to da je ovde izvršena na jedan način ozbiljna diskriminacija dece rođene pre ovog datuma od kada će ovaj zakon stupiti na snagu.

Evo o čemu se radi. Kada država treba da otme građanima pare, onda postoji nešto što kaže – može i retroaktivno da deluje. Je l' tako? E, tako ste doneli jednu uredbu da ljudi koji koriste automobile na plin, umesto na deset godina, sada plaćaju državi na pet godina korišćenje plinskih boca, pa i oni koji su imali, na primer, nalepnicu Mašinskog fakulteta na deset godina, kao što imam svoj slučaj da iznesem. Posle šeste-sedme godine dođem, iako imam pečat i nalepnicu, oni kažu – doneta uredba, morate lepo sad da platite još šest hiljada dinara.

Ovde se postavlja pitanje kako niste razmišljali da do desete godine... Zašto ona deca koja nisu još navršila desetu godinu, pričam o trećem i četvrtom detetu, ne dobijaju određena sredstva? Ako ima devet godina i osam meseci, izvolite pa u ovim mesečnim ratama koje je trebalo da platite, platite im ta četiri meseca.

Oni koji imaju dve godine, koji imaju mesec dana, po čemu se ta deca razlikuju od ove dece koja će naknadno biti rođena ili možda sada ako vidimo da razmišljate o ovakvoj politici, nešto još želite da poboljšate, da sačekamo još dve-tri godine? Možda će se još nešto dobijati, pa nema potrebe da sada pravimo decu?

Ono što je dalje zaista potpuno iluzorno jeste i to da uopšte ovde u zakonu ne spominjete peto, šesto, sedmo, osmo, deveto, deseto dete. Nekada je u Srbiji, pričamo o vremenu mojih dedova, bilo normalno da Srbi imaju po sedmoro-osmoro dece. To je bilo najnormalnije. Evo, Petar Jojić desetoro. Šta sada, peto nećemo? Ne, najbolje da ste doneli zakonom da peto dete sada vrati one pare za treće i četvrto. Ko dobije peto dete, da vrati, jer je zabranjeno dobiti peto dete. Hoćemo li tako? Zaista ste neozbiljni.

Ovo na sve liči, samo ne liči na populacionu politiku. Hajde da pričamo za drugo dete. Koliko sada dobija od države? Zašto to isto niste rekli – čekajte, dok ne napune dve godine ona deca koja su rođena, pa lepo 50% od ovog iznosa.

Zašto ovo govorim? Zato što ja smatram da su mladi roditelji u prethodnom periodu bili hrabri kada su zasnivali porodicu i imali po troje, četvoro i više dece. Sada njihovu hrabrost ne nagrađujemo, a ubuduće ćemo nagrađivati roditelje sa više od jednog deteta ili one koji uopšte nisu ni zasnovali porodicu.

Moralo se o tome razmišljati i nije kasno, naravno, nekad prihvatiti pametnu reč opozicije i reći – dobro, u pravu ste, hajde da ubacimo ovo jer je u interesu svakog mladog roditelja. Evo ja za sebe smatram da ispod četvoro sigurno neću imati. Zasad ih imam samo dvoje, ali s obzirom na to da sam tek četiri godine u braku, ima vremena.

Rešio sam da ministra Zorana Đorđevića, mislim da on ima samo dvoje... Taman kad budem ja dobio treće, da napravimo neko takmičenje. Čak i to nije loše i da u tom delu treba razmišljati.

Ono što je i dalje neverovatno jeste da u drugom zakonu koji govori o radnom angažovanju na sezonskim poslovima, verovatno je primenljiv u razvijenim državama Zapadne Evrope... Ja se divim onom čoveku koji je pisao ovaj zakon. Taj ili u životu nije izašao iz Beograda i sa asfalta ili se pravi lud.

Evo sada, zajedno sa mnom krenite, a ovde ima i poslanika vladajuće većine iz Zapadne Srbije, pa mi nađite jedno selo koje ima asfalt do njihovih domova ili u zavisnosti od toga čime se bave, malina, orah, šta li već beru, kojim poljoprivrednim proizvodima, voćarstvom, da li čuvaju ovce ili šta već nešto peto.

Vi prvo njima niste obezbedili asfalt. Ko kaže da nije tačno, evo ja ću ga sutra povesti sa mnom u Zapadnu Srbiju, pa lepo da podnesemo odmah ostavku ili on ili ja. Idite, na primer, u Zlatiborski okrug, pa dođite na Maglič,

pa ako nađete metar asfalta, ili taj koji je rekao da nije tačno ili ja podnosimo neopozivu ostavku. Znači, nemojte izmišljati.

S druge strane imate dobar deo tih sela gde čak vrlo često nestaje struja, gde nije rešena vodovodna mreža, gde ne postoji navodnjavanje. Da ne pričam o tome da su škole prazne. To je vezano i za ovaj prvi deo zakona.

Zašto se to dešava? Zato što su u tim selima ostali ljudi koji imaju preko 60 godina i više i oni se bave poljoprivredom i onda vi u Predlogu zakona kažete i kada ste obrazlagali, ne mogu da se setim ko je tačno rekao, kaže – ovo je još jedan vid borbe protiv sive ekonomije. Da li ste vi normalni?

Ko se danas...? Ko su ti ljudi koji idu i bave se sezonskim poslovima? To su ljudi koji su ojađeni posle 5. oktobra. To su ljudi koji su ostali bez posla, bez dinara nadoknade od ove države, koji su izbačeni na ulicu kada su pozatvarane fabrike. Ali slično nastavljate i vi. Uzmite primer Rakovice. Tamo gde su vam bile velike fabrike, vi gradite tržne centre i još se hvalite kako ste zaposlili 500-600 ljudi sa platama od 200 evra, a zatvorili proizvodnju. Hoćete i ovo malo ljudi što je ostalo na selu i koji nešto konkretno rade i privređuju da oterate, da im zabranite? Je l' to sledeći korak?

Pazite šta vi kažete! Kažete da je sezonski radnik koji radi... Pa ovo je stvarno zaista interesantno, kaže u članu 6. – sezonski radnik koji radi 8 časova dnevno ili duže ima pravo na odmor u toku dnevnog rada u trajanju od najmanje 30 minuta. Ne sme biti duže radno vreme od 12 časova dnevno.

Pa živo me interesuje, šta, hoćete vi uvesti kamere kao u „Zadruzi“, neko će da prati, da se stavi časovnik ko koliko radi? A šta ćemo kad pada kiša, kada su vremenski uslovi loši, kad nema berbe? Bere se ujutru dva-tri sata i onda nemamo više berbu do kraja dana. Kako ćete to voditi?

Dalje, kaže – poslodavac je dužan da sezonskog radnika pre stupanja na rad upozna sa poslovima koje će obavljati, mestom rada, očekivanim trajanjem radnog angažovanja, uslovima za bezbednost i zdravlje na radu itd., rokovima isplate. Pazite ovo, rokovima isplate. A čime ste vi to omogućili poljoprivredniku da kad da proizvod, da on na vreme bude isplaćen pre nego što plati sezonskog radnika?

Da li vi znate da je većina malinara tek sada pred ovu berbu naplatila prošlogodišnju, jer ste vi tada zaštitili ljude koji su napravili monopol Ugovorom o otkupu poljoprivrednih proizvoda, koji je Krivičnim zakonikom sankcionisan? Koga vi ovde ubijate? Vi ovde ubijate i sezonskog radnika i proizvođača.

Dalje, poslodavac je dužan da sezonskom radniku na njegov zahtev izda potvrdu koja sadrži podatke o poslodavcu, pa kaže, PIB i ostalo itd. Takvi skoro da i ne postoje jer su većina fizička lica, ali onda vi i tu kažete da se poslodavcem u smislu ovog zakona smatra i fizičko lice, nosilac ili član

porodičnog poljoprivrednog gazdinstva. I tu je vrlo malo ljudi koji imaju poljoprivredna gazdinstva.

I onda kažete sledeće – evidenciona prijava i odjava sezonskih radnika podnosi se elektronskim putem Poreskoj upravi. Hoćete vi mene sad da ubedite da će lica koja imaju preko 60 godina, umesto da nahrane svinje i kokoš, da odu i uberu maline i ostale poljoprivredne proizvode koje imaju, da sede za laptopom, igraju se preko interneta na kompjuteru, šta? Da li vi očekujete da ćete njih opismeniti, ne razumem, u sedmoj, osmoj deceniji? A ništa im niste omogućili.

Ljudi, nemojte se igrati. Vi ili nikada niste otišli da radite ili niste bili sezonac, ili ste angažovali ljude koji treba da predstavljaju danas narodu da ste sve probleme rešili, zaista ušli u 21. vek kao ostale države, pa je ostalo još samo ovo.

Vi danas da nađete radnika... Je l' mislite da je lako naći radnika? Evo, ja vam sad kažem, neko mi je rekao da je radnik 1.400 dinara. Ne možete naći radnika za 1.400 dinara. Radnik je 2.000 dinara plus doručak, ručak, večera i smeštaj. Minimum 2.000 da vam dođe neko da radi, jer to nije lak posao.

Hajde sad vi izračunajte koliko vam je potrebno radnika po aru bilo kog poljoprivrednog dobra, pa stavite na papir koliko ste dužni unapred da imate novca da platite tog sezonskog radnika. Nemate sigurnost od države da ćete da naplatite svoj proizvod i onda stavite prst na čelo i recite mi – zašto radi taj poljoprivrednik, za koga?

Da ne pričam sad o ovom glavnom problemu, kad vam je malina pala i na 70 dinara. Kako se radi ucena, ono na čemu vi ne radite?

Koliko imam još, predsedavajući. Da li imam za još dve rečenice?

PREDSEDAVAJUĆI: Još malo. Izvolite, završite dve rečenice.

MILJAN DAMJANOVIĆ: Još dve rečenice i završavam.

Pošto su oni u selima gde nemaju dostupnost, šta su se dosetili ti privatnici koji hoće preko noći da postanu bogati? Dođu lepo kamionom i kažu onom starcu – ili ćeš meni odmah da daš, ili će tebi to sutra ujutru propasti jer nemaš kome da odneseš. I onda je on dužan, prosto učenjen, da mu da po ceni koliko god da mu je ponudi, a te cene su mnogo ispod i zagarantovane cene. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Damjanoviću.

Reč ima narodni poslanik Miodrag Linta.

Izvolite.

MIODRAG LINTA: Poštovana gospodo ministri, poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, mislim da se svi u ovoj sali i u javnosti Srbije slažemo da je konačno došlo vreme da se jednim sistemskim zakonom reguliše pitanje više stotina hiljada boraca, vojnih invalida, porodica palih boraca, civilnih invalida rata. Srbija to pitanje još

uvek nije rešila. Smatram da će ova vlada i ovaj skupštinski saziv konačno uraditi tu istorijsku stvar.

Među više stotina hiljada boraca u Srbiji ima, takođe, preko 50.000 krajiških boraca, odnosno pripadnika Vojske Republike Srpske Krajine. Prethodnim zakonskim rešenjima učinjena je velika nepravda prema krajiškim borcima.

Naime, njima je priznato pravo na ratni staž samo do 27. aprila 1992. godine kada je osnovana Savezna Republika Jugoslavija. Krajiški borci smatraju da je to velika diskriminacija i očekuju da će ovim novim sistemskim zakonom koji će, nadam se, biti do kraja ove godine usvojen, ta nepravda biti ispravljena.

Kao prilog ovoj činjenici ističem sledeće. Prvo, krajiški borci se nisu borili samo za sebe, oni su se borili za Jugoslaviju, za Srbiju, za srpski narod. Zbog politike dvostrukih standarda velikih sila i zbog proustaškog režima Franje Tuđmana i njegove politike etičkog čišćenja doživeli su tragediju i katastrofu. Preko pola miliona Srba sa područja sadašnje Hrvatske je proterano.

Drugi razlog koji ističem u prilog svojoj tezi da Srbija treba da ispravi ovu veliku nepravdu i da u budućem zakonu prizna ratni staž krajiškim borcima za čitavo vreme rata u dvostrukom trajanju jeste činjenica da je svim krajiškim oficirima, bivšim oficirima JNA koji su bili na vojnim dužnostima u Vojsci Republike Srpske Krajine, dakle, na nivou komandanata brigada, korpusa, u komandi Glavnog štaba Vojske Republike Srpske Krajine i na drugim dužnostima, priznat ratni staž u dvostrukom trajanju.

Sada, desetine hiljada krajiških boraca se pita – a kome su ti krajiški oficiri i komandanti brigada, korpusa i drugih vojnih jedinica komandovali ako je njima priznat ratni staž u dvostrukom trajanju, a njihovim borcima nije?

Treća stvar koju želim da istaknem jeste činjenica da je krajem prošle godine Hrvatski sabor usvojio Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, kojim je u potpunosti izjednačio prava pripadnika Hrvatskog veća odbrane. Dakle, to je vojna formacija zapadnohercegovačkih Hrvata sa pripadnicima hrvatske vojske. Dakle, Hrvatska je ovim zakonom u potpunosti priznala pripadnike Hrvatskog veća odbrane kao sastavni deo hrvatske vojske.

Druga važna stvar u tom zakonu jeste da je ostavljena zakonska mogućnost da svi oni pripadnici Hrvatskog veća odbrane, koji nisu ostvarili svoja prava na invalidninu ili porodice palih boraca, mogu sada to da ostvare po novom Zakonu o pravima hrvatskih branitelja ako dostave validne dokaze.

Na stranu to što u tom zakonu postoji jedna skandalozna, jedna besmislena, jedna apsurdna teza da su Srbija, krajiški Srbi i JNA izvršili agresiju na Hrvatsku. Naravno da brojne činjenice jasno govore da je glavni

krivac za rat na prostoru današnje Hrvatske bila proustaška politika Franje Tuđmana, kao što je i politika stvaranja unitarne BiH Alije Izetbegovića bila glavni krivac za ratove na prostoru BiH, kao i separatistička politika kosovskih Albanaca na prostoru Republike Srbije.

Smatram da ovim zakonom koji će biti, nadam se, ponavljam, uskoro usvojen, treba, ponavljam, biti priznat krajiškim borcima ratni staž za čitavo vreme rata u dvostrukom trajanju. Na taj način bi država Srbija, ponavljam, ispravila jednu veliku istorijsku nepravdu i Krajišnici bi mogli zaista reći da su od tog trenutka u potpunosti priznati od svoje majke Srbije.

Želeo bih da kažem nekoliko nelogičnosti i nekoliko stvari koje po mom mišljenju nisu dobre, a koje se nalaze u postojećim zakonskim rešenjima, a vezane su za krajiške Srbe.

Naime, imamo jednu činjenicu da je jednom delu porodica, odnosno supruga poginulih krajiških boraca bilo ukinuto pravo na porodičnu invalidninu usled činjenice da su njihova deca završila školovanje, a da one u tom trenutku nisu imale 45 godina starosti. Kada su navršile 45 godina starosti, one su ponovo podnele zahtev da ostvare porodičnu invalidninu.

Sada imamo tri vrste diskriminacije. Jedna grupa tih supruga palih krajiških boraca dobila je odgovore da ne mogu više da ostvare pravo na porodičnu invalidninu jer je njihov suprug poginuo posle 27. aprila 1992. godine, dakle, posle stvaranja SRJ.

Drugi deo supruga palih krajiških boraca je dobio odgovor da ne mogu ponovo da ostvare pravo na porodičnu invalidninu iako su njihovi supruzi poginuli 1991. godine ili do aprila 1992. godine jer, tobože, nisu imali jugoslovensko državljanstvo nego hrvatsko državljanstvo. Pa, svima je jasno da su tokom 1991. godine i do aprila 1992. godine svi imali jugoslovensko državljanstvo. Tek je priznanjem Hrvatske od strane EU, januara 1992. godine, prestalo da važi jugoslovensko državljanstvo na teritoriji današnje Hrvatske.

Treći razlog zašto su supruge poginulih krajiških boraca izgubile pravo na porodičnu invalidninu jeste činjenica da su se one, recimo, vratile u Hrvatsku, Kordun, Baniju, Liku, Severnu Dalmaciju ili su otišle u treće zemlje. Mislim da ova tri razloga nisu dobra, da je trebalo naći načina da svim suprugama poginulih krajiških boraca bude omogućeno da u ponovnom postupku ostvare pravo na porodičnu invalidninu, bez obzira na to u kom je periodu njihov suprug poginuo i bez obzira na to da li su se vratile u Hrvatsku ili otišle u treće zemlje.

Takođe, imamo jednu nelogičnost vezanu za ratne vojne invalide. Imamo jedan deo naših zemljaka koji je ostvario pravo na ličnu invalidninu, jedan deo njih se vratio u Hrvatsku ili je otišao u treće zemlje i njima su po rešenjima Ministarstva ukinuta prava na ličnu invalidninu.

Imamo treću kategoriju civilnih invalida rata, gde imamo jedan paradoks. Oni civilni invalidi rata, dakle, sa područja Krajine, koji su pravo na ličnu invalidninu ostvarili na osnovu zakona Republike Srbije, njima nije ukinuto to pravo, a onaj deo krajiških civilnih invalida rata koji su ostvarili pravo na ličnu invalidninu na osnovu saveznog zakona, njima je to pravo ukinuto. Sada, prosto, ljudi su iznenađeni, ogorčeni, jedna kategorija civilnih invalida rata i dalje ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, a ova druga kategorija civilnih invalida rata to pravo ne ostvaruje.

Mislim, ovo su samo neki od primera koje želim istaći u dobroj nameri i sa nadom da će tokom izrade odnosno formiranja radne grupe koja će raditi na izradi novog, celovitog, sistemskog zakona o pravima boraca, porodica palih boraca, vojnih invalida, civilnih žrtava rata, ove primedbe biti uzete u obzir i da ćemo se svi složiti da temelj tog zakona mora biti da sva stečena prava ne smeju biti umanjena i ukinuta s jedne strane, a s druge strane, da se tim novim zakonom omogući, odnosno stvori zakonska mogućnost da svi oni pre svega sa područja Krajine, koji nisu uspeli u zakonskim rokovima da ostvare svoja prava bilo na invalidninu, ili porodice palih boraca, da im se to omogući u novom zakonskom roku, pod uslovom, naravno, da donesu validne i čvrste dokaze da se zaista to desilo za vreme ratnih dejstava 1991–1995. godine na području današnje Hrvatske.

Takođe, želeo bih da pomenem dve činjenice koje su mi isticali krajiški ratni vojni invalidi, vezano za izmene i dopune ova dva zakona koji su danas na dnevnom redu. Prvi, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca, koji je donet na nivou SRJ iz 1998. godine, ovde Ministarstvo predlaže da osnova za obračun ličnih, porodičnih invalidnina, prava, odnosno naknada za negu i pomoć, naknada za ortopedska pomagala, bude prosečna zarada u Srbiji iz prošle godine.

Ratni vojni invalidi, civilni invalidi rata, kažu i apeluju na Ministarstvo, na ministra Đorđevića, rekli su mi da su mu to rekli i u razgovoru, da osnova za obračun primanja lične invalidnine, porodične invalidnine bude prosečna zarada u Srbiji u prethodnom mesecu. Verujem da možemo kroz razgovore doći do rešenja i da ratni vojni invalidi, civilni invalidi rata ne budu oštećeni, jer je neka procena, prema njihovom mišljenju, da će do kraja ove godine oni mesečno imati manje invalidnine 50, 60, 70 evra.

Druga izmena koju predlaže Ministarstvo vezana je za Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i članova njihovih porodica Republike Srbije, gde se predlaže da se starosna granica za muškarce pomeri sa 60 na 65 godina, a za žene sa 50 na 60 godina.

Naime, ovde se radi o porodicama, odnosno suprugama umrlih vojnih invalida, o suprugama palih boraca koje nisu ostvarile pravo na penziju, da će

sada po ovome zakonskom predlogu, znači, muškarci pet godina kasnije primati mesečnu nadoknadu, a žene umesto sa 50 godina, sada će to moći primati sa 60 godina. Predlažem, takođe, da se na tu temu razgovara i da vidimo mogućnosti kako da se ovoj kategoriji građana Srbije izade u susret.

Na kraju želim još jednom da apelujem na Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja da se u što kraćem roku formira radna grupa i da se krene u pripremu nacrtu novog, celovitog, sistemskog zakona o pravima boraca, porodica palih boraca, vojnih invalida i civilnih invalida rata. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Linta.

Reč ima ministar Zoran Đorđević.

Izvolite, gospodine ministre.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Samo jednu informaciju za vas, gospodine Linta.

Odbor je dao predlog, kao što ste vi rekli, da razmotrimo još jednom da ne bude tako visok nivo, odnosno godine da smanjimo, da se vrati na 50 i 60 i mi ćemo to prihvatiti kao Vlada, tako da vas informišem da ćemo vratiti to. Mislim da smo preuranjeno krenuli sa tim i mislim da ti ljudi treba da ostanu da primaju pomoć već ranije a ne da čekaju tako kao što je bio predlog sa naše strane. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima narodni poslanik Goran Bogdanović.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

Nije prisutan.

Vesna Marjanović je na redu, ali nema dovoljno vremena i nije prisutna.

Reč ima narodni poslanik Jahja Fehratović.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Dejan Nikolić.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik dr Branimir Rančić.

Izvolite, doktore Rančiću.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, poštovana gospodo iz Ministarstva, poštovana gospodo narodni poslanici, pred nama narodnim poslanicima danas je set zakona koje je podnela Vlada Republike Srbije i resorno Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Govoriću o zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom, a o Predlogu zakona o ratnim memorijalima govoriću kroz amandmane, tako da i

ostalim kolegama dam mogućnost i vreme da govore o predlozima ovih zakona.

Populaciona politika je politika koju vodi neka država sa ciljem usklađivanja demografske slike, znači – broj, struktura i razmeštaj stanovništva. Što se tiče tipova populacione politike, postoji ta ekspanzivna ili pronatalitetna politika koja ima za cilj povećanje broja stanovnika. Demografska slika ove populacione politike bi izgledala tako da 11% žena ima jedno dete, 44% žena ima dvoje dece, a 45% žena ima troje dece.

Restriktivna ili antinatalitetna politika podrazumeva smanjenje broja stanovnika. U Srbiji 600.474 žena nema dece. Zato smo doneli Zakon o biomedicinski potpomognutoj oplodnji o kome ja danas neću govoriti. Kada se tome doda i činjenica da se godišnje uradi oko 17.000 prekida trudnoće, to dođe da na svaku rođenu bebu imamo tri prekida trudnoće, što ide u prilog antinatalitetnoj populacionoj politici.

Treća je tzv., samo da pomenem, redistributivna ili razmeštajna populaciona politika. Znači, povoljni razmeštaj stanovništva. Četvrta, eugenična, koja podstiče rađanje i razvoj određenog broja ljudi.

Prvi put posle sto godina država se bavi podrškom rađanja i poboljšanja demografske slike u Srbiji sa ciljem da se u roku od 10-15 godina dostigne nivo stope od 1,85 deteta po ženi, odnosno porast od minimum 10%. Napominjem da je 2016. godine to bilo 1,46 deteta po ženi, što nije dovoljno ni za prostu reprodukciju stanovništva.

Srbija je, bez albanskog stanovništva na Kosovu i Metohiji, 01.01.2017. godine imala 7.040.272 stanovnika. Prvi put posle 1966. godine broj stanovnika u Srbiji je oko 7.000.000. Samo tokom 2017. godine izgubili smo 39.202 stanovnika.

Trend negativnog prirodnog priraštaja u Srbiji traje punih 27 godina. Od 1991. godine broj novorođene dece neprestano je manji od broja umrlih. U 2017. godini rođena su samo 64.734 deteta, tako da će nas po tim projekcijama 2060. godine biti samo 3.900.000. Moguće je da od 3.900.000 stanovnika imamo više od 1.700.000 penzionera, koliko ih imamo danas ali na 7.000.000 stanovnika. Srbija ne bi imala ni ekonomski potencijal, ni politički potencijal, ni demografski potencijal.

Podvlačim, Centralna Srbija i AP Vojvodina zahvaćene su vrlo nepovoljnim demografskim kretanjima sa dugoročnom demografskom projekcijom koja najavljuje još nepovoljnije tendencije, ali svojim odredbama ovaj zakon jasno i nedvosmisleno opredeljuje državu i daje podsticajne mere na taj način što uvećava roditeljski dodatak i na taj način se država hvata ukoštac sa najvećim nacionalnim problemom, a to je problem depopulacije.

Tako npr. roditeljski dodatak za prvo dete, rođeno 1. jula 2018. i kasnije, iznosi 100.000 dinara i isplaćuje se jednokratno, odmah posle rođenja.

Za drugo dete je 240.000 dinara, mesečno 10.000 dinara dve godine. Za treće dete 1.440.000 dinara, mesečno 12.000 dinara deset godina. Za četvrto dete 2.160.000 dinara, mesečno 18.000 deset godina. Znači, za treće dete oko 12.200 evra, za četvrto dete 18.300 evra, što je više od 30.000 evra. U prvom trenutku država će za podsticaj rađanja uložiti 12 miliona evra.

Ovo je sve moguće zahvaljujući suficitu u budžetu, koji se ostvaruje merama fiskalne konsolidacije, rastom BDP-a koji je 4,5% i padom javnog duga koji je 59, kao i sinergijskim radom Vlade Republike Srbije i predsednika Srbije Aleksandra Vučića.

Na kraju ću svoje izlaganje završiti jednom rečenicom – poštovana gospodo narodni poslanici, a i građani Srbije, ljudi, iz zone komfora pređite u zonu bezuslovne ljubavi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Rančiću.

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Đokić.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Govoriću o Predlogu zakona o ratnim memorijalima. S obzirom na to da je oblast zaštite ratnih memorijala u zemlji i inostranstvu u pravnom smislu pokrivena zakonima koji su doneti još u periodu postojanja SFRJ, u potpunosti podržavam inicijativu i predlog donošenja novog zakona o ratnim memorijalima koji će na celovit način regulisati ovu oblast. Tim zakonom biće uređena sva pitanja od značaja za zaštitu redovnog održavanja i investicionog održavanja i uređenja, uklanjanja i finansijskog održavanja i uređenja ratnih memorijala.

Pored toga, zakonom će se urediti uspostavljanje i vođenje propisanih evidencija, kao i druga pitanja od značaja za ratne memorijale u Republici Srbiji i naše memorijale u inostranstvu.

Zašto je donošenje ovog zakona važno? I ovim zakonom, kao i svim drugim koje smo doneli, SNS predvođena predsednikom Aleksandrom Vučićem pokazuje svoj bitno drugačiji odnos prema ovoj oblasti u odnosu na sve dosadašnje vlasti. Mi i ovim zakonom pokazujemo svoj domaćinski odnos koji je, recimo, žutoj vlasti bio potpuno stran i nepoznat. Mi i donošenjem ovog zakona želimo da pokažemo svoje poštovanje, potrebe očuvanja dostojanstvenog sećanja na žrtve i učesnike oružanih sukoba u prošlosti.

Naš cilj je učvršćivanje i dalja afirmacija principa rodoljublja, antifašizma, razumevanja, saradnje kao i borbe protiv antisemitizma.

Uređenjem i održavanjem ratnih memorijala, a pod tim pojmom se misli na vojna groblja, pojedinačne grobove, nadgrobne spomenike, spomen-kosturnice, spomen-kapele, spomen-crkve, spomenike, javna spomen-obeležja, spomen-ploče, mesta stradanja, znamenita mesta i druge pijetetne simbole od značaja za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, dakle, uređenjem i održavanjem svih navedenih ratnih memorijala na teritoriji

Republike Srbije, ali i srpskih ratnih memorijala u inostranstvu, mi želimo da negujemo tradiciju za buduća pokolenja, jer i ratni memorijali predstavljaju jedan od identifikacionih kodova srpske nacije.

Za razliku od nekih nacija u našem okruženju, koje neskriveno gaje neke druge vrednosti, mi afirmišemo antifašizam, rodoljublje, razumevanje i saradnju i podržavamo borbu protiv antisemitizma.

Republika Srbija na čelu sa predsednikom Aleksandrom Vučićem u potpunosti odbacuje svaku relativizaciju zločina počinjenih nad nedužnim civilima u prošlosti, odbacuje sve pokušaje istorijskog revizionizma i rehabilitacije političkih organizacija oružanih formacija i pojedinaca odgovornih za počinjene zločine, kao i raspirivanje nacionalne, verske, rasne i drugih oblika mržnje. Istovremeno poštujemo i afirmišemo princip ravnopravnosti i uvažavanja istorijskih, nacionalnih, verskih i drugih osobenosti.

Iz tih razloga važno je istaći da ovaj zakon ne dozvoljava izgradnju ili postavljanje ratnih memorijala koji nisu u skladu sa istorijskim ili stvarnim činjenicama, koji vređaju opšte i državne interese, nacionalna i verska osećanja i javni moral. Zakon ne dozvoljava izgradnju ili postavljanje ratnih memorijala koji su posvećeni događaju koji nije u skladu sa tekovinama oslobodilačkih ratova Srbije ili simbolizuje gubitak suvereniteta, teritorijalnog integriteta, celokupnosti i nezavisnosti ili slobode Republike Srbije.

Takođe, zakon ne dozvoljava izgradnju ili postavljanje ratnog memorijala licu koje je zastupalo fašističke, nacističke, šovinstičke, separatističke ideje ili ideologije, kao ni licu koje je bilo saradnik agresora, okupatora, njihovih saveznika ili potomaka.

Istovremeno, ovim zakonom poštuje se princip ravnopravnosti i uvažavanja istorijskih, nacionalnih, političkih, verskih i drugih osobenosti. On pored svoje osnovne komemorativne funkcije ima i nedvosmislen obrazovni značaj, a pozitivno će podstaći i razvoj turističkih potencijala Srbije.

Zaštita ratnih memorijala i mesta stradanja pokazuje poštovanje Srbije prema svojoj prošlosti i prema svima onima koji su izgubili život u oružanim sukobima. Srbija na taj način svojim hrabrim precima odaje zaslužene počasti, a redovnim održavanjem i uređenjem ratnih memorijala i nastojanjem da oni budu dostojanstveni, zauvek čuva sećanje na njih. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Stanija Kompirović.

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, dragi građani, prioritet Vlade jeste sprovođenje reformi i dalje investicije koje

će dovesti do poboljšanja opšteg i poslovnog ambijenta, a sve u cilju da obezbedimo bolju budućnost.

Reforme aktivnih mera se sprovode kroz Nacionalnu službu za zapošljavanje. Stopa nezaposlenosti se smanjuje, do čega dovodi primena novog Zakona o radu, a on je bio temelj i osnov napretka i rasta Srbije.

Novim Zakonom o zapošljavanju stranaca koji je donet krajem 2014. godine, tj. u decembru, uređena je oblast zapošljavanja stranaca u slučajevima zasnivanja radnog odnosa. Zaključivanjem ugovora kojim se ostvaruje pravo po osnovu rada i samozapošljavanja propisani su uslovi i postupak izdavanja dozvole.

Zakonom je izvršeno usklađivanje sa relevantnom direktivom EU i Konvencijom o međunarodnoj organizaciji rada. Izmene i dopune će doprineti boljem pozicioniranju Republike Srbije u smislu uvećanog obima investicija, posebno angažovanje visokokvalifikovanih stručnjaka koji obavljaju poslove od interesa za Republiku Srbiju, kao i poslove od međunarodnog značaja.

Otpočetak primene zakona 2015. godine, posmatrajući dozvole za rad izdate strancu, uočeno je da se najveći broj dozvola izdaje strancima sa visokom stručnom spremom, što pokazuje da je najveći broj stranaca koji se zapošljava tehničke struke, a kroz gradove se najviše u periodu od januara do aprila 2018. godine beleže Beograd, Novi Sad i Niš.

Predložena izmena zakona potrebna je za omogućavanje skraćivanja roka za izdavanje radne dozvole za zapošljavanje na 10 dana i time se omogućava veća efikasnost pružanja usluga posredovanja od strane Nacionalne službe za zapošljavanje i utiče se na pojednostavljenje administrativne procedure.

Izuzetno se može izdati strancu, kada je to u interesu Republike Srbije, ako postoji prethodno pribavljena saglasnost ministra nadležnog za odobravanje privremenog boravka i ne može se izdati za period duži od 45 dana.

Ovo će doprineti stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja, a ima za cilj povećanje obima investicija, a samim tim i pozitivan efekat na budžet Republike Srbije.

Primena zakona o upućivanju zaposlenih na privremeni rad u inostranstvu i njihova zaštita imaju važnu ulogu u porastu poslovanja i predstavljaju značajan izvor dodatnih deviznih prihoda za zemlje koje upućuju zaposlene.

Činjenica da Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja raspolaže podacima o zaposlenima upućenim na privremeni rad u inostranstvu, kao i o poslodavcu koji ih upućuje i da nije potrebno duplirati baze podataka i ciljeve koji se postižu, treba da pojednostavi i olakša postupak upućivanja

zaposlenih na privremeni rad u inostranstvu i poslodavac će se rasteretiti suvišnih administrativnih procedura.

Novo zakonsko rešenje prilagođeno modernom ekonomskom finansijskom pravnom sistemu smanjiće troškove preduzetniku koji upućuje zaposlene na privremeni rad u inostranstvu i dovesti do ukidanja dosadašnjih obaveza u postupku upućivanja.

Srbija uspešno primenjuje svoju strategiju za suzbijanje sive ekonomije. Donošenjem zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima predviđeno je da kao jedna od mera akcionog plana Vlade bude borba protiv sive ekonomije i neformalnog zapošljavanja i predstavlja izazove sa kojima se Republika Srbija suočava.

Neregistrovane aktivnosti nanose štetu poslodavcu, zaposlenom kao i državi. Neprijavljeni radnici su uskraćeni za osnovna prava, prava iz penzijskog i zdravstvenog osiguranja. Država ne uspeva da naplati poreze i doprinose, a poslodavci koji posluju legalno imaju troškove poslovanja, pa zato sve strane imaju zajednički cilj da se bore protiv sive ekonomije.

Bolji položaj radnika treba da obezbedi zakon o pojednostavljenom zapošljavanju sezonskih radnika, naročito u sektoru poljoprivrede, te predviđa uvođenje pojednostavljenog načina prijavljivanja sezonskih radnika putem elektronske platforme, pa će poslodavce osloboditi obimne administracije, a sezoncima će omogućiti da ostvare prava po osnovu rada.

Država najviše pažnje poklanja rađanju, podizanju i vaspitavanju dece, o čemu moramo svi pojedinačno da brinemo i vodimo računa jer rađanje dece i stopa potrebe porasta obnavljanja stanovništva obeležava demografski razvoj Republike Srbije.

Opšti cilj održivog demografskog razvoja Republike Srbije je stacioniran u stanovništvu u kome će sledeće generacije biti iste veličine kao postojeće. Rađanje dece ne bi smelo da pogorša ekonomski, a time ni društveni položaj porodica sa decom. Zato je uloga države posebno važna, finansijska pomoć porodicama sa decom, pa zato i ostvarujemo roditeljski dodatak koji predstavlja podršku porodici, majkama po rođenju prvog, drugog, trećeg i četvrtog deteta. Zato pozivam kolege poslanike da u danu za glasanje podržimo sve predloge zakona koje nam je dostavilo Ministarstvo za rad, boračka i socijalna pitanja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Srbislav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, a pre svega građani Republike Srbije koji nas pratite u televizijskom prenosu, dugujem radi istine i radi građana, pošto je jedan od današnjih poslanika

opozicije izneo, reći ću slobodno tako, laž kada je rekao da SNS ne vodi računa o selima, ne vodi računa o onim ljudima koji tamo žive, koji treba da ostanu da žive, da stvaraju svoje porodice, ja sam zajedno sa svojim kolegama narodnim poslanicima bio u prilici da pre nekih nedelju dana budem u zapadnoj Srbiji i da sticajem okolnosti vidim i ta sela za koja oni kažu da nema nigde asfalta. To, naravno, nije tačno.

Za vreme lokalnih i republičkih vlasti Srpske napredne stranke 2018. godine u opštini Priboj urađeno je 700 metara puta u Mažićima, korak, da kažemo, blizu manastira Orahovica prema selu Kučin. Zatim, u 2017. godini dragačevsko selo Rasovac, zaseok Stevanovići, put od 1.100 metara. Tamo se inače nalazi mlekara „Gaj“, koja dnevno preradi više od 5.000 litara mleka i ima više od 100 kooperanata sa kojima sarađuje. Naravno, u tom delu Srbije se proizvode jagode i maline. Godine 2017. opština Nova Varoš, Gornje Trudovo – jedan kilometar put. Naravno, to nije dovoljno. Ja mogu da nabrajam ovde do sutra sela u koja je stigao asfalt prvi put u istoriji za vreme vlati i SNS.

Sada ću se vratiti na ono što je tema današnjeg dnevnog reda i svoju pažnju bih obratio na dva zakonska predloga. Jedan se odnosi na memorijale, a drugi na podsticanje, reći ću podsticanje rađanja, nešto što je život za Srbiju. Kritike koje dolaze sa strane opozicije da vlast SNS želi da natera žene u Srbiji i porodice da imaju decu, apsolutno ne stoje. Žene su slobodne da mogu da izaberu da li će rađati ili neće rađati, da li će porodice imati decu ili neće imati decu. Ali ovo je apel Srbiji, apel građanima Srbije, molba, da ne prokockamo sve ono što su stvarali naši dedovi, što su stvarali ljudi koji su svoje kosti ostavljali u svim oslobodilačkim ratovima da bismo mi danas imali ovu slobodu u kojoj živimo, da bismo imali zemlju u kojoj živimo. Jedini način da sačuvamo svoju zemlju, da sačuvamo njenu budućnost jeste da u njoj ima života. A života nema ako se ne rađa.

Nema lepše stvari za svakog čoveka od toga da postane otac ili majka. Nema lepše stvari na svetu od plaća bebe. Pretvorili smo se u poslednjih 20 godina u zemlju u kojoj se više plaće kada deca odlaze iz Srbije i plaće na sahranama. Ja želim Srbiju u kojoj ćemo moći da se pohvalimo za pet ili deset godina rezultatima Vlade koju vodi SNS, u kojoj ćemo preokrenuti taj trend u kojoj se više umire, a manje rađa, da se više rađa, a manje umire.

Već sada se to vidi i oseća u javnosti Srbije kroz podsticajne mere koje je najavio i predsednik Aleksandar Vučić koji je inicirao sve ovo uz, naravno, saradnju sa Vladom Republike Srbije. Sada imamo mogućnost da pomognemo porodicama u Srbiji, da pomognemo mladima koji su se zbog pogrešnih odluka prethodnih vlasti koje su harale Srbijom, koje su Srbiju ekonomski zavile u crno plašili. Iskren da budem, srećem se i razgovaram sa mladim

ljudima i u selima i u gradovima. Plašili su se za svoju budućnost, gde će da nađu radno mesto, kako će da rade, kako da prehrane svoje porodice.

Srpska napredna stranka, Aleksandar Vučić i naši koalicioni partneri donose takve mere koje ljude podstiču da ostaju u Srbiji, da rađaju decu, da žive ovde. Ja apelujem još jedanput na građane Srbije – razmislite da li smemo sebi da dopustimo takav luksuz da ono za šta su se borile generacije naših predaka mi pustimo niz vodu zato što je možda neko od nas sebičan i želi da ima skupe patike, skupo odelo, skup automobil, da često menja mobilni telefon i da zbog toga nemamo decu.

Ove podsticajne mere su jedan korak, ali veliki korak, koji niko pre SNS i Aleksandra Vučića nije preuzeo u Srbiji na sebe i stekli su se uslovi za to tako što smo stabilizovali javne finansije, tako što na zdravim osnovama raste naša ekonomija, raste privreda, tako što u Srbiji danas više nemate ljude na vlasti koji otpuštaju radnike već zapošljavaju i uspeali smo za pet godina vlasti SNS da otvorimo novih 180.000 radnih mesta, preko 90 fabrika, svakog dana jedan kamen-temeljac u Srbiji, kamen-temeljac koji garantuje sigurnu budućnost porodicama u Srbiji.

Za kraj svog izlaganja ću da govorim i o memorijalima, o spomenicima, o našim precima, o onome što su nam oni ostavili. Ja sam potomak predaka koji su ratovali u Prvom svetskom ratu, Drugom svetskom ratu, jedan je svoje kosti ostavio u Slovačkoj u logoru, drugi je uspeo da preživi Prvi svetski rat i da kao kapetan kraljevske vojske uđe u Drugi svetski rat, da se vrati živ iz logora. Slušali smo njihove priče o slavnim podvizima naše velike kraljevske vojske i kao neko ko je uz sve to rastao, ja ne mogu da dopustim to da bilo ko o našoj vojsci, bilo iz 90-ih godina, 40-ih godina prošlog veka ili od 1914. do 1918. godine, kaže ijednu lošu reč. Srpska vojska nikada nije vodila osvajачke ratove, srpska vojska je uvek branila domove, kuće, sela, baš ona sela u kojima se niko pre nas nije setio asfalt da dovede. To je branila srpska vojska. Srpska vojska je branila ono najsvetije što imamo, to su životu naših ljudi, životi naše dece.

Zato mi danas ako mislimo da ova zemlja ima budućnost, moramo da se sećamo njih, moramo da čuvamo sva spomen-obeležja koja su na teritoriji naše države napravljena, da se borimo da se očuvaju i ona koja su van teritorije naše države napravljena, jer je samo to način, sećanjem na pretke i rađanjem, da ova zemlja živi i da ima budućnost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Filipoviću.

Povreda Poslovnika Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Poštovani potpredsedniče, član 96.

Imam sad jedno pitanje, nadam se da ste se zbunili, da ste načinili nenameran propust, a ne da je neko iz SNS-a želeo i od vas tražio da zaobiđete pravila.

Naime, u tom članu gde se govori o redosledu ko ima pravo učešća na raspravi u tački 4) se kaže – narodni poslanici naizmenično, prema tome da li podržavaju ili osporavaju predlog, što navode u prijavi za reč. Ako u prijavi za reč nije navedeno da li narodni poslanici podržavaju ili osporavaju predlog, ti narodni poslanici, obratite pažnju, govore na kraju redosleda prijava za reč.

Nama su se obratila dva narodna poslanika, koji su u e-parlamentu i u ovome što je podeljeno navedeni kao neopredeljeni. To su narodni poslanici Zvonimir Đokić i Stanija Kompirović.

Moje pitanje je – kako narodni poslanici koji su u prijavi za reč navedeni kao neopredeljeni, mogu da govore pre narodnog poslanika Srbislava Filipovića koji je naveden u prijavi za reč i u prijavi za reč naveo da podržava predloge zakona?

Ja znam da u okviru poslaničke grupe može da se menja redosled govornika, ali ne znam da postoji mogućnost da narodni poslanici mimo onoga što su naveli u prijavi za reč menjaju svoj stav da li podržavaju ili ne podržavaju zakon. Nekome se ovo možda čini nevažno u cirkusu koji je napravljen od Skupštine sa raspravom o pojedinostima, verovatno se mnogima čini nevažno, ali verujte da su procedure jako važne.

Ako narodni poslanici mogu kako im se prohte da menjaju redosled govornika, ili prema tome ko je u sali ili prema tome kako im padne na pamet, onda recite, pa da znamo i mi da možemo da pišemo šta god na ovim prijavama za reč, da nije ni važno kako smo se izjasnili.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jerkov.

Znate i sami za univerzalno pravilo da unutar poslaničke grupe može da dođe uz saglasnost predsedavajućeg, kao što ste i vi, između ostalog uradili, tako da... Urađena je preraspodela samo, odnosno zamena unutar Poslaničke grupe SNS. Mislim da i vi znate da imamo tu isti aršin, isti kriterijum prema svim poslaničkim grupama, prema vašoj, SNS, bilo kome.

(Aleksandra Jerkov: Znači, možemo da menjamo opredeljenje i tokom rasprave?)

Ne, mislim da nema problema sa opredeljenjima u SNS. Mislim da tu apsolutno nema problema.

(Aleksandra Jerkov: Pa ima.)

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Aleksandra Jerkov: Naravno.)

Dobro, hvala.

Reč ima narodni poslanik Milisav Petronijević.

Izvolite, kolega Petronijeviću.

MILISAV PETRONIJEVIĆ: Hvala lepo.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije će podržati sve predložene zakone koji se sada nalaze na dnevnom redu i o tome je veoma jasno, inspirativno govorila i saopštila stav SPS i poslaničke grupe naša uvažena koleginica Mirjana Dragaš. Ja ovog puta to samo mogu da potvrdim. Vrlo kratko ću samo da iznesem još nekoliko razloga zbog čega ćemo podržati predložene zakone.

Prvo, kada je u pitanju zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom, polazim od toga da imamo u vidu dva prava i dve obaveze – pravo deteta na uslove života koji omogućavaju pravilan razvoj, pravo, ali i obavezu roditelja da podižu i vaspitavaju decu i ono na čemu ću se zadržati, obavezu države da podrži dobrobit porodice deteta i budućih generacija, jer tu je uloga države posebno važna i država mora da preuzme na sebe deo troškova rađanja dece i njihovog izdržavanja i školovanja, pogotovo u današnjim uslovima kada su veoma nepovoljni podaci kada je u pitanju demografska politika, inače veoma i zapuštena.

Stoga država, odnosno Vlada ovog puta upravo odgovara na to pitanje i daje predlog zakona koji ima za cilj da podsticajnim merama odgovori svojoj obavezi i da podrži porodicu, decu, da da svoj doprinos za buduće generacije. Ovaj zakon koji se nalazi na dnevnom redu jasno i nedvosmisleno potvrđuje opredeljenje države da se podsticajnim merama, uvećanjem roditeljskog dodatka uhvati ukoštac sa jednim od najvećih problema danas u Srbiji, a to je nedovoljan broj novorođene dece. Problem, napominjem ponovo, koji je zapušten. Želim da odam priznanje Vladi što se uhvatila ukoštac sa ovakvim jednim problemom, problemom koji je veoma težak, koji zahteva mnogo rada, veliki broj mera, velika sredstva, a ne može da da rezultate odmah sutra, kako bih rekao, već dugoročno.

Naravno, nije samo u pitanju podsticajna mera uvećanja roditeljskog dodatka, država je toga svesna, Vlada je toga svesna. Nezaposlenost, loš materijalni položaj, stambeni problemi takođe su nešto što utiče na ovu oblast i može da ometa ili podstiče. Zato dugoročno Vlada, iz ugla održivosti razvoja, pod podsticanjem rađanja podrazumeva i rešavanje pomenutih problema i Vlada ih uspešno rešava.

Želim takođe da napomenem da pored roditeljskog dodatka o kome se ovde govori, treba imati u vidu da su podsticajne mere i pravo na naknadu zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i posebne nege deteta, pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta itd. Ono što, takođe, stoji pred Vladom i pred ovom državom jesu dalje poslovi na unapređenju rada i roditeljstva, dalje, poslovi i stvaranje uslova kada su u pitanju predškolsko obrazovanje, zdravstvena zaštita, obrazovanje,

dakle, sve to paralelno mora da se rešava da bi se stvorili što bolji uslovi za uspešan razvoj jedne porodice, odnosno dece.

Podsetio bih na jednu veoma važnu izmenu koja se dogodila u aprilu, a koja se odnosi na promenu oko ostvarivanja prava na roditeljski dodatak. Do aprila su samo zaposlene žene po ugovoru o radu imale pravo na to. Sada je ono prošireno i na žene koje samostalno obavljaju neku delatnost, kao i na one angažovane po ugovoru o delu ili po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima.

Na kraju, kada je ovo u pitanju, podsetiću da je roditeljski dodatak koji je ovde predviđen jedna od najvažnijih mera materijalne pomoći i podrške porodici. Da podsetim, za prvo dete je 100.000, drugo dete 240.000, treće 1.440.000, četvrto 2.160.000 dinara, sve u ratama. Kada je u pitanju drugo dete, dve godine, a treće i četvrto 10 godina.

Ovo napominjem da bih istakao još jednom podršku i opredeljenost ove vlade i socijalnu odgovornost, ali ne samo socijalnu odgovornost nego i odgovornost za budućnost Srbije. Ovo zahteva velika sredstva. Za ovu godinu je to negde preko osam milijardi dinara. Ali želim da napomenem – ova postojeća Vlada, poznata i priznata i kod građana i u svetu po reformama i stvaranju ambijenta za što veće investicije i za što više investiranja sve radi stvaranja mogućnosti za nova radna mesta, za bolje zapošljavanje i naravno, za bolji život građana. Želim da skrenem pažnju da su i ova sredstva koja se izdvajaju investicija. Nisu trošak. Ovo je investicija u budućnost.

Samo ću kratko još o dva zakona iz oblasti radnih odnosa, imajući u vidu da sam poslanik Socijalističke partije Srbije, da je to osetljivo pitanje uvek za SPS i imajući u vidu osnovni stav SPS-a kada je u pitanju rad, a to su zalaganje, podrška, zahtev kada su u pitanju država, poslodavac i radnik. Ono na čemu insistiramo i kroz šta gledamo kada gledamo da li je zakonom ispunjeno, jeste to što insistiramo na stalnom dijalogu, na partnerstvu, na podršci, na poverenju sva ta tri o kojima sam govorio – i država i poslodavac i radnik. Upravo posmatrajući kroz to, želim da podržim ova dva zakona i iznesem upravo tu argumentaciju zato što i jedan i drugi zakon žele da reše problem od kojeg će imati vajde i država i poslodavac i radnik.

Kada je u pitanju zakon o upućivanju radnika na privremeni rad u inostranstvo, kratka ali važna izmena. Do sada je taj zakon važio. Inače, upućivanje zaposlenih ima veoma važnu ulogu kako u porastu poslovanja, tako i u izvoru dodatnih deviznih prihoda. Ali šta je primećeno? Primećeno je da poslodavcima treba omogućiti da što brže i efikasnije reaguju na tržištu van zemlje. Da bi to mogli, treba im omogućiti efikasniji način delovanja. Tu je ono što je predlagač primetio, da je dosta komplikovana procedura prijavljivanja radnika koji idu u inostranstvo, duplirana čak sa podacima koji se nalaze u Centralnom registru. To je primećeno, i primećeno je da ima

nepravilnosti i nepoštovanja kada je u pitanju slanje radnika u inostranstvo. To je izmena koja je brza, kratka i potrebna, koju je Vlada predložila, pojednostavljujući proces prijave i sprečavajući ove nepravilnosti.

Napominjem, podržaćemo uvek napore Vlade i države da omogući poslodavcima što efikasnije poslovanje, ali nikad na štetu radnika.

Dakle, radnik je kao i poslodavac veoma bitan u jednom lancu. Profit ne donosi samo kapital koji se ulaže, već i rad, radnik i on mora da bude cenjen isto koliko je cenjen i kapital, i više. Radnik nije trošak. Radnik je čovek koji radi i doprinosi da se uvećava profit.

Dakle, u ovom slučaju je efikasniji način prijave, ali istovremeno se ne dira u prava radnika i to je razlog zbog čega ćemo mi to da podržimo.

Kad je u pitanju... Samo kratko još oko sezonskih poslova. Oko nečega moramo da se složimo – siva ekonomija i neformalno zapošljavanje svima smetaju. Tu bar ne bi smelo da bude dileme, i državi i poslodavcima i zaposlenima.

Zaposleni ne ostvaruju nikakva prava po osnovu rada, država im ne naplaćuje poreze i doprinose, a kad nema poreza i doprinosa, ne možemo da imamo dobro zdravstvo, školstvo i sve ostalo. Kompanije koje posluju legalno su u situaciji da veće troškove imaju nego one koje to ne rade.

Upravo to je najviše iskazano u poljoprivredi i zato predlagač ide sa rešenjima koja će da omoguće poslodavcima da ih oslobode nepotrebne administracije i još nešto vezano za postupak prijave i odjave radnika, i sa najnižom osnovicom poreza i doprinosa koju plaćaju za angažovanje sezonskog radnika. A kada je u pitanju sezonski radnik, njemu se omogućavaju sva prava, penzijsko, zdravstveno na radu, radno vreme, odmor itd. Dakle, benefit će imati i država, imaće i poslodavac jer će moći efikasnije to da uradi, ali ono zbog čega mi posebno dajemo podršku, imaće i sezonski radnik kome su bar stvorene zakonske mogućnosti. Imaće zaštitu i prava koja mu proističu iz tog rada.

Evo, toliko. Još jednom ponavljam, podržaćemo predloge svih zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Petronijeviću.

Reč ima narodna poslanica Grozdana Banac.

Izvolite.

GROZDANA BANAC: Ja ću se osvrnuti na predlog zakona koji možda nije toliko od uticaja na svakodnevni život građana, ali ima veliki duhovni i simbolički značaj za svaki narod, a to je Predlog zakona o ratnim memorijalima.

Sama činjenica da ovu materiju regulišu čak tri različita zakona koja su usvajana još 60-ih i 70-ih godina prošlog veka, navodi na zaključak da je promena ovih zakonskih rešenja bila neophodna čak i kada bi se zanemarilo

faktičko stanje u ovoj oblasti. Ono je uz određene izuzetke i pomake prilično loše.

Usled zastarelosti propisa, preplitanja nadležnosti ili pravnih praznina, nedostataka novaca i erozije društvenih vrednosti, mi smo došli u situaciju da su mnoga vojnička groblja i spomenici ne samo zapušteni, neodržavani i prepušteni zubu vremena i propadanju, već su izloženi neprimerenom skrnavljenju i uništavanju, što je apsolutno nedopustivo.

Stoga se ovim predlogom zakona na moderniji način uređuje ova oblast i postavljaju jasna pravila oko podele nadležnosti za zaštitu ratnih memorijala, a prema njihovom mestu.

Mogu li ja da zamolim da gospodin Ristićević sedne na svoje mesto? Stvarno je neprimereno da on svakom govorniku ide i šeta po sali. Mogu li da vas zamolim, predsedavajući?

PRESEDAVAJUĆI: Da, samo nastavite. Ja vas molim da obezbedimo uslove da kolegica Banac nastavi.

GROZANA BANAC: Ja vas molim najlepše.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite. Izvinjavam se stvarno, ali znate i sami, Parlament, živo je.

GROZANA BANAC: Odlično, dobro mi je poznato, nije problem.

Ministarstvo odbrane biće nadležno za održavanje memorijala koji se nalaze u sklopu kasarni i drugih vojnih objekata, jedinice lokalne samouprave za memorijale koji se nalaze u sklopu redovnih grobalja, a o memorijalima u inostranstvu zajednički će se starati ministarstva nadležna za poslove odbrane i spoljnih poslova, a na osnovu potpisanih međunarodnih i bilateralnih konvencija.

Takođe, predviđa se jasna procedura za uređenje i uklanjanje ratnih memorijala i po prvi put se predviđa da će svoje mišljenje o tome dati novoformirani Savet za negovanje tradicija oslobodilačkih ratova Srbije.

Posebno se ističe da se neće dozvoliti izgradnja ili postavljanje memorijala koji svojom sadržinom ne odgovaraju istorijskim činjenicama, ako se vređaju nacionalna i verska osećanja, ako simbolizuju gubitak suvereniteta, teritorijalnog integriteta, nezavisnosti slobode Srbije ili su posvećeni licu koje je bilo saradnik okupatora.

Posebno značajnim smatram član 24. predloženog zakona u kome se predviđa da se u Ministarstvu odbrane vode posebne evidencije o poginulim licima za vreme prošlih ratnih dejstava, sa osnovnim podacima o svakom od tih lica.

Ova odredba predstavlja suštinu društvenog priznanja za one koji su pali u zaštiti države i naroda, odnosno pravo na pamćenje i nezaborav. Ovde smo svedoci da su se skoro sve prethodne generacije ogrešile o pale borce, čija su imena brzo zaboravljena ili čak nisu ni utvrđivana ili je to rađeno

parcijalno. To je čak slučaj sa poslednjim ratovima 90-ih, gde smo npr. došli u situaciju da do sada niko nije dao precizan podatak o broju poginulih boraca, građana Srbije na ratištima u Republici Srpskoj Krajini i Republici Srpskoj tokom ratnih dejstava od 1990. do 1995. godine.

Takođe mislim da bi pažnju trebalo posvetiti i civilnim žrtvama rata, jer se u savremenim totalnim ratovima sve više brišu formalne granice između vojnika boraca i nenaoružanih građana i da se samim tim civilne žrtve neopravdano zapostavljaju, te da bi i njih trebalo popisati i prebrojati, napraviti registar, gospodine ministre.

U odnosu prema žrtvama rata i ratnim herojima ogleda se odnos svakog društva prema svojim precima i istoriji, a onaj narod koji nije iz istorijskih dešavanja izvukao pouke, biće osuđen da ih proživi ponovo.

Nažalost, nama se u Srbiji istorija upravo zbog toga previše ponavljala i previše smo je proživljavali, zato mi u Poslaničkoj grupi PUPS predlog ovoga zakona vidimo kao mogućnost da se zaštite sećanje i pamćenje na prošle događaje, da se istovremeno stvori osnova za bolju budućnost i poimanje prošlosti, a time izgrade i temelji za neku bolju budućnost, pa ćemo zato u danu za glasanje dati podršku za usvajanje ovog kao i ostalih zakona koji su na dnevnom redu ove sednice. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Banac, uz još jedno izvinjenje.

Reč ima Miletić Mihajlović.

MILETIĆ MIHAJLOVIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine, poštovani ministre i saradnici, dame i gospodo narodni poslanici, mi danas na dnevnom redu imamo set zakona i dosta je njih iz socijalne sfere koji su veoma važni jer su u funkciji zakonskog regulisanja značajnih pitanja koja su od važnosti za različite kategorije stanovništva.

Bez obzira na različita gledanja na društveni sistem koji smo imali u ranijem periodu do 90-e godine prošlog veka, nesporne su neke vrednosti u tom sistemu iz sfere socijalne politike koje danas u demokratskom društvu još nismo dostigli.

Kao sledbenici takve ideologije i humanog i prosperitetnog socijalizma, mi iz SPS-a sa zadovoljstvom se zalažemo za predložene zakone iz oblasti socijalne politike, a koji su u funkciji poboljšanja materijalnog i ekonomskog položaja.

Mi poslanici iz SPS naravno da smo zainteresovani za sva socijalna pitanja vezana za ekonomski i društveni položaj svih slojeva i kategorija našeg društva. U našem promišljanju i odnosu prema društvenoj stvarnosti i pre svega prema socijalnim pitanjima, uvek provejava svest o nužnosti da svi ljudi žive dostojanstveno, da je svima potrebna pažnja, uvažavanje i poštovanje, da se pruža jednaka šansa svakome, ma ko bio i odakle došao, za školovanje, za napredovanje, za besplatnu zdravstvenu zaštitu, za ostvarivanje boračkih

prava, za prava penzionera, invalidnih lica, za bezbednost ljudi i rodnu ravnopravnost.

Smatramo da samo u onom društvu u kome se pojedinac može ostvariti, osetiti važnim, sa perspektivom u životu, dakle, samo u takvim okolnostima možemo biti srećni i sposobni za dalji napredak našeg društva.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom ima višestruki značaj u smislu socijalnog i ekonomskog položaja velikog broja porodica sa decom.

Usmeravanje pažnje na porodice sa decom društveno je opravdano i logično, jer se merama finansijske podrške, zapravo, postiže još jedan veoma značajan cilj pored onog osnovnog, socijalnog, a to je pronatalitetni cilj, odnosno obnavljanje stanovništva bez koga nećemo imati perspektivu razvoja i opstanka našeg društva i države.

Usvajanjem konkretnih mera finansijske podrške porodici sa decom, dakle, usvajanjem takvog zakona ublažiće se nepovoljniji materijalni položaj porodica sa decom u odnosu na položaj porodica bez dece.

Nažalost, mi ne živimo danas u ekonomskom i svakom drugom blagostanju u kome bi materijalni položaj najvećeg broja ljudi, pa i porodica sa decom, bio na zavidnom nivou. Doduše, danas i u razvijenim državama i društvima postoji problem negativnog priraštaja stanovništva i to je fenomen današnjice.

Prema podacima Ujedinjenih nacija u tom delu sveta, može se reći i u razvijenom delu sveta, preko 80 zemalja ima ovakav problem.

U našem slučaju, u uslovima nedovoljne ekonomske razvijenosti i materijalnih teškoća velikog dela stanovništva, imamo smanjenu opredeljenost potencijalnih učesnika u reprodukciji. Nezaposlenost, loš materijalni položaj, nerešena stambena pitanja itd., umnogome smanjuju motivaciju i opredeljenje ljudi da se ostvare kao roditelji.

Konkretna mere podsticaja, pre svega kroz davanje roditeljskog dodatka, sa primenom od 1. jula za prvo dete 100.000 jednokratno, za drugo dete 240.000 u 24 meseca, za treće dete 1.440.000 u 120 rata po 12.000, za četvrto dete 2.160.000 u 120 rata po 18.000 dinara, svakako su snažan iskorak u poboljšanju socijalnog položaja porodice sa decom, ali i, bolje da kažem demografske perspektive, što je veoma važno. Demografska perspektiva Srbije je ključna za opstanak i razvoj naše države i društva.

Naravno da pored ovih podsticajnih mera treba nadalje činiti još više takvih mera i u drugim sferama i na drugim mestima. Mi, nažalost, živimo u veoma surovoj stvarnosti i mislim da nema prioritetnijeg zadatka, nego o tome voditi računa na koji način i kako se obnavljamo za budućnost, jer to je osnovna pretpostavka opstanka naše države i našeg naroda, naravno i naše državne zajednice zajedno sa nacionalnim manjinama itd.

Vredno je pomenuti da u oblasti zdravstvene zaštite rešenja koja nudi zakon doprineće većem obuhvatu imunizacije i to je svakako dobro, kao i poštovanje onih zakona koji se tiču obrazovanja i vaspitanja.

Takođe, mora da se vodi računa i o tome da se, odnosno veoma je važno zapravo i to, i to je kroz zakon doneto, da se uplate ovog podsticaja vrše direktno a ne preko poslodavca, što je veoma, veoma važno, jer drugačiji psihološki pristup ima kod ljudi kada se to na takav način rešava.

Kada je reč o zakonu o ratnim memorijalima, reći ću da je ova oblast do sada bila regulisana zakonima iz ranijeg vremena iz SFRJ i SRJ i da ti zakoni nisu primereni ovom vremenu, da oni ne regulišu ovu oblast danas sveobuhvatno sa zahtevima novog vremena.

Svakako da Srbija ima pravo na negovanje vrednosti zasnovanih na svojoj istoriji i tradiciji i zato je važan ovaj zakon. Važno je da se naročito neguju vrednosti proistekle iz borbe i ratova za odbranu i slobodu našeg naroda.

U tom smislu ratni memorijali predstavljaju važan putokaz za budućnost, koji su postavili naši slavni preci. Oni su i deo, u krajnjoj liniji, našeg identiteta i naravno da toga treba da se držimo.

Zakon sprečava bilo kakvu improvizaciju u održavanju, izgradnji ili uklanjanju ratnih memorijala i zato je takođe važan. Međutim, ja nisam siguran da li je predlogom ovog zakona o ratnim memorijalima na adekvatan način obuhvaćeno održavanje, očuvanje i restauracija kuća i prostora u kojima su rođeni i gde su živeli ili jedno duže vreme živeli naši ratni velikani, kao na primer Dragutin Matić iz okoline Gadžinog Hana, koji je nazvan Oko Sokolovo i čija je fotografija danas u mnogim muzejima sveta, čija je fotografija u mnogim udžbenicima, u monografijama itd.

On je svakako jedan od vodećih simbola hrabrosti, odanosti, izdržljivosti i herojstva srpskog naroda u odbrani zemlje. Kuća njegova je zarasla u korov i šiblje sa propalim krovom i prepuštena je zubu vremena i propadanju.

Drugi primer je kuća Arčibalda Rajsa na Senjaku blizu Careve ćuprije. Naravno da tu ima još primera, ne bih time zadržavao. Tu postoje i drugi problemi, jer su te kuće često delom i u privatnom vlasništvu ili konkretno kada je reč o kući Dragutina Matića, nasledni proces još nije završen. Smatram da u ovakvim i drugim slučajevima po ovom pitanju država mora na precizan, adekvatan i efikasan način, kroz zakonsku regulativu da to reguliše i da sprečava propadanje takve tradicije, takvog duhovnog blaga koje nam služi u pozitivnom smislu za buduće generacije u vaspitnom i obrazovnom smislu. Glasaćemo za sve zakone iz ovog seta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Mihajloviću.

Reč ima narodni poslanik Dragan Jovanović.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Josip Broz.

Izvolite.

JOSIP BROZ: Na početku, hteo bih da pozdravim ove zakone jer krajnje je vreme bilo da se donesu zakoni koji će imati uticaja i na život naroda i na život boraca, a i na istorijske činjenice koje ne smemo da prenebregnemo.

Ovo je veoma važno zato što je, ja ću se osvrnuti na ovaj o memorijalima, do sada rađeno ko je kako hteo. Mi ne smemo dozvoliti da se spomenici grade po nahođenju određenih struktura opštinskih, kao što je urađeno u Preševu, kao što je urađeno u Sandžaku, kao što je urađeno u Vojvodini austrijskim vojnicima koji su pobili Srbe, a da ne vodimo računa o našim spomenicima u svetu i ovde.

Sramota je da mi, preko 60 zemalja u svetu ima spomenik Josipu Brozu Titu, a mi nemamo ovde u Beogradu. Sramota je da imamo spomenik Đinđiću, a ne Slobodanu Miloševiću koji je isto bio predsednik sa 60% glasova.

Nemamo spomenike ni civilima poginulim u NATO bombardovanju. Nemamo spomenike zaslužnim stvaraocima, stranim herojima poginulim u Drugom svetskom ratu. Mi moramo izjednačiti sve, i Prvi svetski rat i Drugi svetski rat i sve ono što se odnosi na borbu našeg naroda protiv neprijatelja, a to je čak bilo i za vreme Turaka, na kraju krajeva. Mislim da te spomenike moramo čuvati. Imamo ih na grobljima i njih moramo čuvati, a ne da se ruše i uništavaju kako kome padne na pamet.

Mnogo toga sam obišao i po raznim tim događanjima koja su bila iz Drugog svetskog rata video da ne možete prići nekom spomeniku samo zato što neko nema sredstava da to održava.

Osnov svega ovoga je da istoriju treba poštovati, jer ako ne poštujemo istoriju, neće ni ona poštovati nas. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Broz.

Milija Miletić nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Danijela Stojadinović.

Izvolite, koleginice Stojadinović.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, predstavljena je Strategija populacione politike u Srbiji 2018. u kojoj je pet puta više novca izdvojeno za podsticanje populacione politike. Za razliku od 2017. kada je za te mere bilo izdvojeno 130 miliona dinara, to će ove godine iznositi 566 miliona dinara.

Vlada Republike Srbije je donela Strategiju i mere za podsticaj populacione politike. Nacionalni vid borbe za povećanje nataliteta uključuje tri nivoa. Prvi je finansijski, zatim uklanjanje administrativne probleme, a primer nam je projekat eBeba, kao i usklađivanje rada i roditeljstva.

Da bi se mladi parovi odlučili na roditeljstvo, potrebno je upošljavanje mladih žena bez uslovljavanja da li su rađale ili žele da rađaju, pitanje porodijskog bolovanja, da žene ne strahuju od otkaza ili smanjenja plate. Znači, mogućnost usklađivanja rada i roditeljstva podrazumeva i skraćeno radno vreme za ostvarene roditelje, besplatne udžbenike, servise za decu.

Činjenica je da se čak 400.000 parova bori sa sterilitetom. Omogućena su tri pokušaja za majke do 42 godine života od strane Republičkog fonda, ali ne treba zanemariti ni napore lokalnih uprava, koje iz svojih budžeta izdvajaju značajna sredstva za parove, pogotovo za one parove koji ne mogu to pravo da ostvare preko Republičkog fonda.

Sve mere koje preduzima ministarstvo, uključujući i vaše ministarstvo, jesu velika finansijska sredstva za lokalne samouprave i to je od velikog značaja. Pogotovo je značajno što se ovo ministarstvo bavi, oslanja na struku i maksimalno je uključena struka.

Znači, ovo je tek početak, jer nam slede novi zakoni o zdravstvenom osiguranju i nastavak mera koje će upotpuniti ovu strategiju.

Poslanička grupa će glasati u danu za glasanje za ove zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije je iskoristila vreme, zato ću preskočiti kolegu Neđu Jovanovića.

Narodni poslanik Aleksandar Stevanović nije prisutan.

Dragan Savkić ima reč.

Izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, na dnevnom redu je set zakona o kojima vodimo zajednički načelni i jedinstveni pretres, a ja ću govoriti o Predlogu zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima.

Predlogom ovog zakona zbog posebnih uslova sezonskog rada u sektoru poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, gde se poslovi obavljaju samo u određeno vreme tokom godine, sadnja, setva, zaštita bilja, berba i drugo, uređuje se pojednostavljen način radnog angažovanja lica i plaćanja poreza i doprinosa licima na poslovima sezonskog rada.

Uvođenje zakonskog okvira za uspostavljanje sistema pojednostavljenog zapošljavanja sezonskih radnika predviđeno je kao jedna od mera Akcionog plana Vlade Republike Srbije za sprovođenje nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije. Siva ekonomija i neformalno zapošljavanje predstavljaju jedan od vodećih izazova sa kojima se Vlada Republike Srbije suočava. S jedne strane, neprijavljeni radnici su uskraćeni za osnovna prava – pravo iz penzijskog i zdravstvenog osiguranja, a sa druge strane država ne uspeva da naplati poreze i doprinose.

Predlog zakona propisuje da osim pravnog lica i preduzetnika poslodavac može biti i fizičko lice, nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom.

Predviđeno je da domaći poslodavac radno angažuje na sezonskim poslovima i strane državljane bez obaveze pribavljanja dozvole za rad, u skladu sa Zakonom o uslovima za zapošljavanje stranaca. Stranom državljaninu je potrebno za rad na sezonskim poslovima da ima odobren boravak od strane MUP-a.

Poslodavac je obavezan da pre početka rada upozna sezonskog radnika sa poslovima koje će obavljati, mestom i vremenom trajanja rada, vrstom posla, dnevnim, nedeljnim radnim vremenom, odmorom u toku dana i visinom naknade za rad.

Stupanjem na rad smatra se da je zaključen usmeni ugovor o obavljanju sezonskih poslova. Radno vreme sezonskog radnika ne može biti duže od 12 časova dnevno, a radnik ima pravo na dnevni odmor u trajanju od 30 minuta. Sezonski radnik može biti angažovan najduže 180 dana u toku kalendarske godine.

Novčana naknada za rad se isplaćuje po radnom času i ne može biti manja od minimalne cene rada koja važi na dan isplate i ona se isplaćuje po pravilu na kraju radnog dana.

Jako je bitno istaći da se Predlogom zakona propisuje da se za vreme obavljanja sezonskih poslova sezonski radnik ne briše iz evidencije nezaposlenih, niti mu se obustavlja isplata novčane naknade za vreme privremene nezaposlenosti, koju je ostvario kod Nacionalne službe za zapošljavanje.

Naknada za rad koju sezonski radnik ostvari nije od uticaja za ostvarivanje i korišćenje prava na novčanu socijalnu pomoć. Poslodavac je dužan da plati porez na dohodak građana i doprinose za obavezno socijalno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i za zdravstveno osiguranje u slučaju povrede na radu i profesionalne bolesti.

Porezi i doprinosi se plaćaju u fiksnom iznosu i ne zavise od naknade za rad. Predlog zakona propisuje da poslodavac prijavi sezonskog radnika putem elektronskog portala u sistemu Poreske uprave najkasnije do 10.00 časova pre podne za taj dan, odnosno od 13.00 do 15.00 časova za rad u popodnevnoj smeni. Odjava radnika se vrši do 10.00 časova pre podne narednog dana, a ukoliko se radnik odjavi posle 10.00 časova, smatraće se da je bio radno angažovan za taj dan.

Predlog zakona propisuje da se podaci koji se unose preko portala Poreske uprave razmenjuju sa republičkim organizacijama nadležnim za zapošljavanje.

Smatram da će ovaj zakon doprineti poljoprivrednim proizvođačima bolju, sigurniju i jeftiniju proizvodnju, sezonskim radnicima sigurnost, a Republici Srbiji puniji budžet. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Savkiću.

Reč ima narodni poslanik Dijana Vukomanović.

Nije prisutna.

Reč ima narodna poslanica Ljiljana Malušić.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima iz Ministarstva, dame i gospodo poslanici, danas ću govoriti o dva zakona. Prvi zakon je Predlog zakona o ratnim memorijalima, a iz poštovanja prema grobovima. Naime, moja familija je stradala u svim ratovima i želim da na ovaj način izrazim pijetet prema njima.

U Prvom svetskom ratu mobilisano je 70 miliona vojnika, poginulo je 10 miliona, 20 miliona ljudi je ranjeno. To su podaci koje je Agencija „Frans pres“ prikupila o tome u dotada najvećem ratu u istoriji. Ni manje zemlje, ni više stradanja. Pored vojnih, i civilni gubici Srbije bili su izuzetno visoki.

Prema proceni delegacije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca na mirovnoj konferenciji u Versaju ratna šteta Srbije iznosila je tačno polovinu ukupne nacionalne imovine, dok je u ratu stradalo 28% stanovnika. Prema tim podacima Srbija je izgubila 62% muškog stanovništva od 18 do 55 godina, od čega je 53% poginulo, a 9% je bilo trajnih invalida.

Tokom 20. veka pretrpeli smo katastrofalne demografske gubitke, uglavnom zbog tuđih ciljeva. Političke elite su nerazumno žrtvovalе ljudske resurse i nacionalne identitete. Na mirovnoj konferenciji posle Velikog rata iznet je podatak da je Srbija izgubila 1.247.435 ljudi, odnosno 28% celokupnog stanovništva. Istorija je učiteljica života. Ukoliko ne poštujemo svoje pretke, svoje grobove, nećemo imati budućnost.

Srbija je u ratu od 1914. do 1918. godine imala toliko žrtava da doslovno nije mogla da obeleži sve njihove grobove. Nažalost, desilo se, ne ponovilo se! Mi smo nekako kuća nasred puta. Uvek nekako vodimo ratove, ali odbrambene. Ovo je vojnički dobar narod. Iz pijeteta prema ovom narodu morala sam da kažem par rečenica.

Vratila bih se sada na zakon o memorijalima. On pre svega treba da donese tri glavne karakteristike i odlike a to su: da se izdiferencira, da se zna čija je ingerencija, da se zna šta radi lokalna samouprava, šta radi Ministarstvo, šta rade ostale zadužbine i ko i na koji način i kako finansira memorijale, pod jedan. Pod dva, da se vodi evidencija o svim ratnim memorijalima u zemlji i inostranstvu. Pod tri, da se izvrši kodifikacija sada važećih propisa iz materije zaštite ratnih memorijala.

Drugi zakon o kome ću govoriti je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. U svim ratovima do sada izgubili smo, odnosno u Prvom i Drugom svetskom ratu, kao i u ratovima 90-ih, oko dva miliona stanovnika. Velika tragedija. Mi smo stara populacija i nalazimo se na četvrtom mestu u Evropi po broju starih stanovnika. Dece nema i zato neko kaže – populaciona politika. Naravno, populaciona politika jer je po prvi put, dolaskom SNS-a 2012. godine ova vlada vođena predsednikom Republike gospodinom Aleksandrom Vučićem rešila da poboljša natalitet. Kako? Tako što će stimulisati populaciju, rađanje. Kako? Dečijim dodacima majkama koje će rađati prvo, drugo, treće i četvrto dete, i to je odlična mera. Nisam čula da je ikada jedna vlada stimulisala rađanje.

Neko reče da bi trebalo i za peto, šesto, sedmo dete. Trebalo bi, ali sada, u ovom momentu, u odnosu na to koliko ima para u budžetu, ovo je sasvim dovoljan stimulans.

Ono što treba naglasiti jeste da je u okviru finansijske podrške porodici sa decom od velikoj značaja roditeljski dodatak i zaista bi u ovom zakonu trebalo da se svi složimo oko toga. Bila je javna rasprava, na sajtu Ministarstva na e-portalu bio je izložen kompletan zakon. Svako ko je želeo bilo kakvu informaciju, ko je dobronameran, ko je želeo da se dopuni ovaj zakon, mogao je to da uradi. Takođe, napravljen je Nacrt ovog zakona. Mnoga ministarstva, osim vašeg, učestvovala su u njemu: Ministarstvo finansija, Ministarstvo zdravlja, Republički zavod za socijalnu zaštitu, Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo, zatim NALED kao nevladina organizacija, UNICEF. Ako su oni rekli da je zakon dobar, ja nemam šta da dodam.

Ono što mene fascinira je da će roditeljski dodatak u Srbiji od 1. jula 2018. godine biti povećan, i to za prvo dete jednokratna novčana pomoć biće 100.000, za drugo dete iznosiće 240.000, za treće dete 1.440.000 i za četvrto dete 2.160.000 dinara. Ovako radi odgovorna Vlada. Briga o deci i o populaciji je ono što je cilj Srpske napredne stranke. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Nije prisutna.

Reč ima narodni poslanik Ljubica Mrdaković Todorović.

Izvolite, kolegice Mrdaković Todorović.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, ja ću se u svom današnjem izlaganju zadržati na dva predloga zakona. Govoriću o memorijalima i želim da, što se tiče toga, kažem da smo, nažalost, mi jedna od zemalja, u stvari mi smo narod čije su kosti rasejane po celom Balkanskom poluostrvu, Evropi, pa i po svetu. Dvadeseti vek koji je iza nas je bio veoma

strašan, prepolovio je našu populaciju, a iza 20. veka ostala su brojna groblja srpskih ratnika koji su stvarali i pokušavali da sačuvaju ono što danas imamo.

Kako u Srbiji, tako i u zemljama u okruženju, odnosno svuda gde je živeo srpski narod ostala su stratišta naše vojske i našeg naroda kome se par decenija kasnije svesno uništavaju obeležja i svaki trag. Setimo se samo vojničkih grobalja u današnjoj bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji, kosturnice i groblja u Solunu, na Krfu, Kajmakčalanu, ali i drugih nebrojenih stratišta naše vojske nastalih prilikom povlačenja preko Albanije, pa sve do „Plave grobnice“. Takođe, Srbija je puna stradalnih mesta i mesta herojske odbrane od, kao po pravilu, jačeg protivnika. Neka od tih mesta su obeležena, neka još uvek čekaju da dobiju svoj beleg kako bi buduće generacije znale kako se stvarala Srbija i kako se branila Srbija.

Od Norveške do Alžira i Maroka, od Francuske do Bliskog Istoka postoje memorijalni centri srpskih i savezničkih vojnih grobalja. Neki u ratu, neki u zarobljeništvu, neki u bestijalnim odmazdama nad srpskim narodom, a često, moram i to da pomenem, brat na brata, samo pod drugom kapom, ostavljali su svoje živote daleko od kućnog praga, daleko od svega njihovog.

U nadi da se stradanja 20. veka više nikada neće ponoviti našem narodu, u nadi da su prevelika i česta stradanja iza nas i da više nikada neće nastati nijedan novi ratni memorijal, pozivam sve svoje kolege narodne poslanike da u danu za glasanje izglasamo ovaj predlog zakona, ali i sve ostale predloge zakona o kojima danas diskutujemo.

Što se tiče drugog predloga zakona, o čemu ću samo par napomena jer dosta toga je rečeno u uvodnom izlaganju ministra Đorđevića i gospođe Slavice Đukić Dejanović, ali i od strane mojih poslanika, odnosno poslanika iz SNS-a, želim samo da kažem da je činjenica da se Srbija poslednjih nekoliko decenija nalazi u veoma lošoj demografskoj situaciji zbog konstantne negativne stope prirodnog priraštaja stanovništva u celoj Srbiji, kako u seoskim, tako i u gradskim sredinama. Nivo rađanja je, statistike kazuju, 30% ispod potreba prostog obnavljanja stanovništva. Nažalost, mortalitet je znatno veći od nataliteta već u dužem vremenskom periodu.

Uzroci ovakve demografske situacije su brojne. Pomenuću neke od njih – nedovoljno rađanje, odlaganje braka i roditeljstva, povećan broj abortusa naročito među adolescentnom i maloletničkom populacijom, starenje stanovništva, depopulacija stanovništva itd.

Statistike kazuju da je 2005. godine broj rođenih bio 72.180, broj umrlih 106.771, a prirodni priraštaj te godine minus 34,5%.

Godine 2010. broj rođenih je bio 68.304, broj umrlih 103.211, prirodni priraštaj minus 34,9%.

Godine 2015. broj rođenih je bio 65.657, broj umrlih 103.678, prirodni priraštaj minus 38%.

Godine 2016. broj rođenih je bio 64.734, broj umrlih 100.834, prirodni priraštaj minus 36,1%.

Ovakva demografska situacija u Srbiji je u poslednjih nekoliko decenija, a prema nekim stručnjacima demografije čak pola veka. Nismo samo mi ugroženi. Ovakav demografski trend je u celoj Evropi. Stari kontinent, misli se na Evropu, nosi ovaj naziv iz demografski opravdanih razloga. „Bela kuga“ je, nažalost, i evropski trend. Godine 2018, 17. marta, predsednik Srbije gospodin Aleksandar Vučić je predložio mere populacione politike koje su implementirane u predloženo zakonsko rešenje.

Zakon je važan instrument populacione politike i ovaj zakon doprinosi ispunjavanju ciljeva koji su utvrđeni za sprovođenje Strategije podsticanja rađanja. Zakon pokazuje nedvosmisleno opredeljenje države da se uhvati ukoštac sa problemima „bele kuge“.

Na kraju izlaganja želim da kažem i da stavim poseban akcenat na to da je porodica mesto gde se gradi i formira ličnost svakoga od nas. Porodica je stub svakog društva i svake države. Preduzimanje ovakvih mera i konkretnih koraka koji su propisani ovim zakonom jesu u cilju daljeg očuvanja pre svega institucije porodice i svih njenih vrednosti, budući da funkcionalna i u dovoljnoj meri materijalno obezbeđena porodica daje potomstvo.

Sve pomenuto je vezano za razvoj nacije, za prosperitet naroda i svih tekovina na kojima počivaju jedno društvo i demografska perspektiva njegovog stanovništva. Ja vam se zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice.

Reč ima narodni poslanik dr Dragan Vesović.

Izvolite, dr Vesoviću.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre, nadao sam se da će gospođa ministar Slavica Đukić Dejanović biti tu ne da bi se nešto s njom sporio, nego što smo skorijih dana imali jedan susret gde sam ja išao kod nje u ime Srpskog pokreta Dveri i malo razgovarao o ovom zakonu o kome ću i pričati, o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Nažalost, neke nedoumice i savete koje bih dao i koje bi možda mogle da se implementiraju u sve ovo neće imati ona direktno da čuje, ali ne sumnjam da ćete vi njoj to preneti.

Vi ste juče, gospodine ministre, za 13 tačaka, odnosno za njihovo obrazlaganje, iskoristili dobrih devedesetak minuta. Ja ću probati da sve ovo smestim u jedno dva-tri minuta.

Dvadeset sedam godina mi u državi Srbiji imamo negativan prirodni priraštaj. Dvadeset godina postoji Srpski pokret Dveri kao porodični pokret i dvadeset godina mi pričamo o tome. Najzad, posle 20 godina neko se setio,

rekoše da je to bio predsednik države Vučić, svaka čast predsedniku, bolje ikad nego nikad, da krenemo da nešto u vezi toga radimo.

Neko je malopre rekao – kada će biti rezultati? Neće biti rezultati za godinu dana. Ruska Federacija je ozbiljne mere preduzimala punih 10 godina da bi nakon 10 godina prirodni priraštaj bio vraćen na nulu i tek sada očekuje plodove svoga rada. Taj primer Ruske Federacije i primer zemlje u okruženju Mađarske jesu primeri koje treba da sledimo kada govorimo o porodičnoj politici.

Koje bih pitanje postavio gospođi ministarki – zašto četvoro dece? Zašto ne petoro? Zašto ne šestoro? Šta ćemo sa onima koji imaju više dece? Zaboga, Svetska zdravstvena organizacija je rekla da je rađanje četvoro dece dobro i zdravo po ženu, preko toga nije. Ako se to sluša, to je greška. Moja baba je devetoro imala, ništa joj nije falilo.

Preporučena politika i proporodična politika ne treba samo da bude u segmentu finansiranja, mora da bude u svim segmentima delovanja, a ne vidim baš da se promocije prava tzv. LGBT populacije uklapaju u ovu priču koju pričamo.

Malopre sam slušao priču o porodici. Gospodine ministre, ni u jednom zakonu u državi Srbiji ne postoji definicija šta je porodica. Srpski pokret Dveri na to stalno skreće pažnju, da je to prirodna zajednica muža i žene. Nažalost, to nemamo. Vreme će nam pokazati koliko smo u pravu.

TV programi, kao obrazovni programi, šta nam puštaju? Koje rijaliti-programe? Da li to može da deluje pozitivno na porodičnu politiku? I o tome je trebalo razmišljati u ovom zakonu. Ne kažem da ih treba ukinuti, treba ih žestoko oporezovati i odatle uzimati pare da možemo da finansiramo i peto i šesto dete.

I, pitanje koje se samo načelo – šta je sa ogromnim brojem abortusa? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Vesoviću.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite, kolega Markoviću.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Eto kuriozitet jedan da se bar u nečemu složim sa prethodnim govornikom i meni je drago što je prethodni govornik upravo priznao rezultate ove vlade i rezultate Aleksandra Vučića po pitanju populacione politike. Meni je drago i što je istakao ono što je istina, a to je da nijedna vlada pre ove nije na ovaj način pristupila rešavanju ovog velikog problema.

Ono što mi je lično malo zasmetalo, to je insistiranje na tome kako se samo njegov pokret zalaže za porodične vrednosti. Ako je to tako, odmah ga pozivam da se odrekne svog šefa ili lidera tog pokreta koji se sa jedne strane zalaže za porodične vrednosti, a sa druge strane napada i bije isključivo žene.

Dakle, poznat je celoj srpskoj javnosti po čestim incidentima u kojima je napadao žene. Ali da ne idemo van teme.

Želim da naglasim da podržavam snažno sve predloge koji su danas na dnevnom redu i jako je malo vremena ostalo za raspravu. Malo je vremena da bi se istaklo sve ono što ova predložena zakonska rešenja donose u smislu benefita za građane Srbije i za državu, ali ono što je jako važno i što treba svakako istaći to je da se izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom predviđa značajno povećanje roditeljskog dodatka za prvo, drugo, treće i četvrto dete, kako smo i čuli nekoliko puta u ovoj raspravi.

Ovim odredbama zakona predviđa se da roditelji od 1. jula ove godine za prvo dete jednokratno dobiju 100.000 dinara, za drugo dete 10.000 mesečno dve godine, za treće dete po 12.000 mesečno 10 godina i za četvrto dete 18.000 mesečno 10 godina.

Neko bi mogao da kaže da to možda nije dovoljno. Neko bi mogao da kaže da je to malo. Da li ćemo ovim odmah ostvariti sve one ciljeve za koje se zalažemo? Verovatno nećemo, ali odnekle je moralo da počne i meni je drago što je ova vlada, ovo rukovodstvo Srbije na čelu sa Aleksandrom Vučićem konačno otpočelo rešavanje ovog zaista velikog problema.

U postupku ostvarivanja prava na roditeljski dodatak kao posebni uslovi predviđeni su redovna vakcinacije sve dece, kao i redovno pohađanje dece pripremnog predškolskog programa i redovno pohađanje nastave u školama i to su konkretni koraci koje država preduzima kada je reč o populacionoj politici, kada je reč o popravljaju demografske slike, odnosno pokušaju da zaustavimo negativni prirodni priraštaj koji imamo.

U pitanju je deo ukupne društvene brige o deci i odnosi se na poboljšanje uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece i potvrđuje se opredeljenje države da se podsticajnim merama, uvođenjem roditeljskog dodatka uhvati ukoštac sa jednim od najvećih problema danas, a to je nedovoljan broj novorođene dece.

Neki koji danas kritikuju ova rešenja, a pritom tu ne mislim na prethodnog govornika, mislim na neke druge, neki koji kritikuju i predsednika Srbije i Vladu Srbije, imali su godine i godine na raspolaganju da urade nešto po ovom pitanju, da donesu neke konkretne mere koje bi popravile tešku situaciju po ovom pitanju. Imali su vlast, imali su svu vlast u ovoj zemlji i imali su sasvim dovoljno vremena da sprovedu sva ta pametna rešenja koja danas zagovaraju, ali im to tada nije bio prioritet. To ih tada nije interesovalo. Tada su ih zanimale neke druge stvari. Tada ih je zanimalo popravljanje svog materijalnog položaja. Dok su građani rapidno siromašili, oni su se uglavnom redom svi obogatili.

Da bih bio kratak, odnosno da bih ostavio nešto vremena i ostalim kolegama, ja ću pozvati da odbacimo sve kritike kao apsolutno neosnovane i

da podržimo u danu za glasanje sva predložena zakonska rešenja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Markoviću.

Pravo na repliku, dr Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Dakle, uopšte nema potrebe Srpski pokret Dveri da traži ili da zadržava ekskluzivnost za nešto što se tiče porodice. Kada sam rekao da je Srpski pokret Dveri prvi bio koji je to pre 20 godina pričao, potvrdiću to još jednom konstatacijom. Jedina politička organizacija u svetu koja je član Svetskog kongresa porodica je Srpski pokret Dveri. U tom smislu, ako vi smatrate to ekskluzivom, tako neka ostane, ali znajte da će Srpski pokret Dveri svaki predlog koji potiče sa strane vlasti a koji je dobar i za državu koristan, uvek i apsolutno i u diskusiji i na delu podržati.

Što se druge stvari tiče, konstatacije da predsednik političke organizacije kojoj pripadam tuče žene, cenjenog govornika pre mene ja bih samo pitao da li on veruje u to i da li je on ubeđen da je to istina. Ako jeste, dajte nam neki dokaz, da vidimo jedanput i da to skinemo.

A što se odricanja predsednika tiče, to je stvarno konstatacija koja je meni politički smešna i izgleda mi isto onako kao kada bih ja uvaženom prethodnom govorniku rekao da se on odrekne predsednika svoje stranke. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Vesoviću.

Pravo na repliku, Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Jako kratko, predsedavajući.

Ovde je sada u pitanju doslednost. Imali smo priliku da to malopre vidimo od prethodnog govornika. On spominje 2011. godinu kao godinu kada je osnovan njegov pokret. Ja to potpuno razumem. Verovatno ne želi da se seti nekih ranijih godina u kojima je njegov pokret delovao, recimo 90-e godine itd., kada su se zalagali za ljotićevsu ideologiju, kada su se zalagali za ljotićeovski program, kada je predsednik njegovog pokreta, ili kako se to već zove, zdušno pisao za neke časopise, isticao zasluge Ljotića u našoj istoriji itd. I ja to potpuno razumem i ohrabrujem ga i podržavam u tome – treba da se odrekne takvog jednog delovanja. Mislim da je to sramota i mislim da je i on uvideo da je u pitanju sramota i želim na ovaj način da ga podržim u tome. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Markoviću.

Reč ima dr Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Zaista, matematika je surova i ja ne znam odakle kolegi koji je govorio pre mene 2011. godina. Ja pričam o 20 godina postojanja Srpskog pokreta Dveri. Ako vidimo koja je godina sada i oduzmemo 20, bićemo mnogo pre 2011. godine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vama.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite, kolega Đuriću.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ja bih se najpre osvrnuo na ovaj jedan ekonomski zakon koji imamo na dnevnom redu naše sednice, a to je zakon o pojednostavljenom angažovanju sezonskih radnika. Ovim predlogom zakona država zapravo planira da u narednih pet godina svoje fiskalne prihode uveća za, kako je u obrazloženju zakona prikazano, planiranih 15 miliona evra od očekivanih prihoda od poreza i doprinosa na rad sezonaca.

To je još jedna mera Vlade, koja zapravo predstavlja dodatno fiskalno opterećivanje rada i poslodavaca, poslodavaca kojima su margine već prilično istanjene i još jedna mera koja je usmerena na prihodnu stranu budžeta koji je već balansiran i za koji je Fiskalni savet rekao da bi nam u suštini bolje bilo da se bavimo strukturnim reformama i ekonomskim politikama, umesto da sprovodimo mere koje su usmerene na prihodnu stranu budžeta.

Zakon ne pravi štetu, ali osnovano sumnjamo da neće ništa naročito ni promeniti, a evo i zašto, kroz brojke koje je samo ministarstvo dalo u obrazloženju. Poslodavci u poljoprivredi su firme, oko 7.300 poljoprivrednih preduzeća, što čini negde oko 1,2% poslodavaca u poljoprivredi. Poljoprivredna gazdinstva, njih 631.000, od čega je 99% porodično registrovano, tek nešto preko pola. Sezonskih radnika ima negde oko 70-ak hiljada i 95% ih je neprijavljeno. Dakle, onih 5% prijavljenih sezonaca praktično je zaposleno kod onog jednog procenta poslodavaca u poljoprivredi, dakle kod preduzeća. Njima će zakon doneti uštedu i poboljšaće im procedure.

Ali za 99% poslodavaca kod kojih, sa druge strane, radi 95% neprijavljenih sezonaca, efekat je zapravo sledeći. Porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, koja su do sada imala nula dinara troška za neprijavljene sezone, govorim o trošku poreza i doprinosa na zaradu sezonca jer ih je 95% radilo na crno, sada se, umesto da prihvate trošak od 11.000 poreza i doprinosa i pet sati administrativnog rada po prijavljenom sezoncu mesečno, nudi model sa troškom od oko šest hiljada dinara mesečno po prijavljenom sezoncu i elektronsko prijavljivanje za tri minuta dnevno po prijavljenom sezoncu. Dakle, istini za volju, šest hiljada dinara jeste manje od jedanaest hiljada dinara, a dnevno elektronsko prijavljivanje i odjavljivanje bolje je od dosadašnjeg mesečnog, jer uvažava i ne oporezuje dane nerada zbog, recimo, kiše. Ali, iz ugla poljoprivrednika, sve je to još uvek više i

neefikasnije od ništa, što je do sada bio slučaj u 95% neprijavljenih sezonskih radnika.

Praktično, onaj 1% poslodavaca koji su prijavljivali 5% sezonaca, osetiće boljitak. Paorima koji čine 99% poslodavaca u poljoprivredi, kod kojih radi 95% sezonaca, naprasno će se povećati broj prijatelja i rođaka na njivama, jer je propisano zakonom da se zakon na njih ne odnosi.

Sušтина je negde drugde. Suština je u tome da niko ne vidi koristi od toga da bude prijavljen, znate, da bude prijavljen da bi se sezoncu uplaćivala penzija od koje on smatra da neće moći da preživi ili porez od kog selo ne očekuje da će dobiti bilo kakvu infrastrukturu ili je gotovo sigurno da ta infrastruktura neće biti dovoljna i neće je biti u dogledno vreme.

Zapravo se nije proniklo u prave motive rada bez prijave. Zna se, radi se o uzajamnom odnosu i o razmeni vrednosti između građana i privrede sa jedne strane i države sa druge strane. Građanin nema osećaj da za poreski dinar zauzvrat dobija adekvatnu vrednost i država je kriva što građanin to misli. Građanin za to nije kriv, jer građanin da poreski dinar, država mu vraća nešto što građaninu ne deluje dovoljno vredno. Isti je slučaj i sa dinarom uplaćenim u Penzioni fond. Građanin za dinar uplaćen u Penzioni fond ne oseća da od države na ime penzije dobija zauzvrat adekvatnu vrednost i ponovo je država kriva za to, a ne građanin. Država je servis građanima i ako građanin poreskim dinarom i dinarom datim u Penzioni fond ne oseća da od države dobija adekvatnu vrednost i adekvatan servis, krivica je na državi.

Nedostatak softvera, neskraćena procedura, smanjeni trošak po prijavljenom sezoncu ni do sada nisu sprečavali poslodavce da prijave tog sezonca. Prepreka je bio ekonomski trošak koji taj poslodavac ne može da podnese, a uzgred budi rečeno, mnogi sezonci vide i štetu od legalno primljene zarade, jer su podavljani kreditima pa ne žele nadnicu na račun, jer će biti pljenjena. Žele keš na ruke.

Što se tiče ekonomskih faktora koji su presudni na to da imamo sezonski rad na crno, ja ću vam dati nekoliko primera. Rod soje prošle godine je bio četvrtina, 25%. Prihod je jedva pokrio rashode i to rashode u koje nisu ušli doprinosi na zarade na tih 95% neprijavljenih sezonaca.

Poljoprivrednik je trebalo još da plati arendu jer je tu soju, taj rod koji je sveden na jednu četvrtinu, dobio na tuđoj zemlji. Taj poljoprivrednik je danas dužan za arendu vlasniku te zemlje i na pet hektara to je dug od oko 2.500 evra. Taj poljoprivrednik to nema da plati. Srpskoj poljoprivredi, zapravo, ne trebaju mere koje će efikasnije puniti budžet i mere koje će jače oporezivati poljoprivredni rad. Potrebne su joj mere za podizanje produktivnosti, konkurentnosti, tehnologija, agrotehničke mere, savetodavne službe, podizanje zaštite prinosa od otkupljivačkih i prerađivačkih monopola,

a sve to je multiresorni problem i za sve to treba učešće i ministra poljoprivrede.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Đorđević.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Mislim da ste ili pogrešno sve protumačili ili niste dobro shvatili. Probaću i vama da objasnim još jednom, ali ja znam da ste vi to hteli malo i politički da pokažete kako je zakon ovakav ili onakav.

Prvo, činjenica je da sada ne postoji nikakav zakon koji se tiče sezonaca. Je l' tako? Drugo, sada je situacija, kažete da postoji način kako da oni sklope dogovor sa njima. Da, administracije gde moraju sa svakim pojedinačno da potpišu neki papir, administrativni papir, i da rade na privremeno-povremenim poslovima. Onda su ti nameti mnogo veći nego ovi što su sada predviđeni. Takođe, to podrazumeva da on gubi... Ukoliko je taj sezonac u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, ukoliko prima socijalnu pomoć ili neku drugu vrstu pomoći, on bi sada to izgubio jer bi imao, faktički, posao i radio bi na privremeno-povremenim poslovima. Ovim zakonom on ne gubi nijedno od tih prava, čak naprotiv ostaje i pruža mu se mogućnost da još i zaradi. Svako ko radi danas i ko zarađuje, dužan je, po zakonu, da plati poreze i doprinose, jer i kada plati poreze i doprinose, on očekuje i nešto sa druge strane. Vi pričate samo o penziji. Nisu samo penzije. Tu imamo i socijalno i zdravstveno osiguranje.

Šta će da se desi ukoliko dođe do povrede na radu? Sezonci su ti koji rade najčešće u teškim uslovima, a nekada i vrlo teške poslove. Šta će da se desi? Ko onda snosi zdravstveno i socijalno i ko će onda biti kažnjen za to što nije to platio, ili kako i na koji način ćemo da lečimo tog čoveka? Da li će biti svi rođaci na njivi? Oni sklapaju dogovor između sebe i ukoliko jesu rođaci i ukoliko tako rade, oni znaju da zbog bilo kakve povrede na radu ili bilo čega drugog u tom slučaju nemaju pravo na bilo kakvu naknadu, niti na zdravstveno, odnosno socijalno, a da ne pričamo, kao što ste vi rekli, na penziono. Takođe, oni će na kraju radnog dana, kada završe dan, biti isplaćeni za to što su se dogovorili. Oni već na kraju dana mogu da vide da li je ono što je dogovoreno i ispoštovano. Takođe, mogu u mesnim kancelarijama preko prijatelja, a oni koji su toliko vispreni i poseduju mobilni telefon mogu čak i da provere da li su prijavljeni ili nisu, što znači da već sutra taj ko ih je angažovao, može da ima dobar glas ili loš glas. Ili će ih imati više, ili ih neće ni imati.

Prema tome, znate kako, kada imate nešto i imate volju države da izađe upravo toj grupi radnika u susret da imaju neke povlastice, da neke povlastice ne izgube, da im pružite neku mogućnost, mislim da je ovo odlično rešenje. Da li će ga neko iskoristiti ili ne ne znam, ali znam da je mnogo, mnogo

jednostavnije nego što je pruženo sada i mnogo, mnogo manje administracije ima nego što je sada i to i jeste svrha ovog zakona.

(Vladimir Đurić: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, kolega Đuriću.

(Vladimir Đurić: Zašto?)

Nijedan od uslova se nije ispunio.

(Vladimir Đurić: Pogrešno sam protumačen.)

Odlično ste protumačeni.

Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević.

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, poštovane kolege poslanici, poštovani građani, današnji dnevni red je samo potvrda da i ova sednica, kao i prethodne, rešava jako bitna pitanja i daje odgovore na sve ono što godinama, nešto i decenijama unazad, nije imalo odgovor.

Prva tačka dnevnog reda – Predlog zakona o ratnim memorijalima, upravo predlog zakona, ne izmena i dopuna, nego predlog zakona, potpuno je nov zakon koji će konačno definisati način upravljanja, odnosno ko će se i na koji način starati o ratnim memorijalima i time ćemo bar na neki način pokušati da se odužimo našim precima, a istorija i ratovanja koja su u našim genima su nešto što ne može biti odvojeno od sadašnjosti i nešto o čemu moramo svakodnevno voditi računa.

Ono što je jako bitno, to je da upravo ovaj zakon definiše ko je odgovoran za održavanje upravo ratnih memorijala i to ko je odgovoran daje nam i odgovor na pitanje ko će u narednom periodu brinuti o našoj prošlosti, a briga o našoj prošlosti je i briga o našoj budućnosti.

Druga tačka dnevnog reda značajna je pre svega jer definiše zakon o radnom angažovanju sezonskih radnika, odnosno ponovo je novi zakon, zakon koji nikada nije postojao i zakon o kome niko nije mislio, a sve ove godine decenijama unazad sezonski radnici postoje i upravo uvođenje tih ljudi iz sive zone u belu zonu i uvođenje tih ljudi na otvorena vrata, gde će neko ko radi sezonske poslove konačno biti pre svega socijalno i zdravstveno zbrinut, jeste poruka koja dovoljno govori sama za sebe, da imamo zakon koji tretira nekih 70.000 ljudi i koji je pre svega mali korak možda, na prvi pogled, za one koji osporavaju ovaj zakon, ali to je veliki korak za one koji rade upravo na tim sezonskim poslovima. Data je mogućnost da radnik koji do sada, do ovog zakona, nije postojao ni kao statistička greška, bukvalno nije postojao, jednim pozivom iz kuće, iz stana, iz kancelarije, iz njive, za tri minuta može da se prijavi i postane neko ko je pre svega socijalno i zdravstveno zbrinut za manju stopu oporezivanja nego što su to redovno prijavljeni radnici.

Sve što je nekada izgledalo kao nemoguća misija, pa i ovaj zakon o sezonskim radnicima, eto, posle rasprave i nadam se prihvatanja većine u ovoj skupštini, biće nešto što će biti primenjeno na delu. Da li je savršen zakon? Verovatno nije. Da li može bolje? Ako se bude pokazalo da je potrebno, biće promenjeno i menjaćemo sve ono što je potrebno, ali ovo je start koji je dobar i koji je u ovom trenutku najbolji mogući.

U isto vreme, osporavanje po svaku cenu upravo ovog zakona... Jedan od prethodnih govornika je rekao – hoćemo keš na ruke. Keš na ruke je prošlost i sve više će, u skladu sa svim merama koje se preduzimaju i zakonima koji se donose, taj keš na ruke i šta je ovde moje i šta može na crno a šta na belo biti prošlost i mislim da ćemo se samo sećati, naravno, te ružne i negativne prošlosti koju je žuto preduzeće sa sobom nosilo. U njihovo vreme ne da nije bilo sive zone, ja bih njihovo poslovanje nazvao crnom zonom. Ne da nisu brinuli o ljudima koji su sezonski bili angažovani, oni nisu brinuli ni o ljudima koji su bili u stalnom radnom odnosu i za vrlo kratko vreme 500.000 ljudi, pola miliona ljudi ostalo je bez posla, bez overenih zdravstvenih knjižica, bez finansijske podrške, bez primanja plate i bez budućnosti.

Nova radna mesta, nove kompanije, svakog dana stranci koji investiraju i upravo zakon o strancima koji je još jedan od zakona koji je na dnevnom redu, pokazuje da želimo da upravo tim strancima bude jasno stavljeno do znanja na šta imaju pravo i koji su načini. To je nekoliko različitih modela, ali ono što je zajedničko za sve te modele je upravo stvaranje poslovnog ambijenta koji će strancima omogućiti da na najjednostavniji način postanu radno angažovani i da budu deo sistema, odnosno deo privrede Republike Srbije.

Jasno je da su i opština Ruma, i Šabac, i Loznica, i Koceljeva, i Pančevo, i Smederevo, da su svi ti gradovi postojali i pre dolaska SNS na vlast, ali što se stranaca tiče ne da ti gradovi nisu postojali, Srbija nije postojala na listi država gde bi bilo ko investirao, a na današnji dan verujte da u pomenutim gradovima nema dovoljno mesta u industrijskoj zoni kako bi svi potencijalni investitori došli.

Postojala je Ruma i pre Slađana Mančića i Martinovića, predsednika Opštine i predsednika Skupštine, i postojala je i Koceljeva pre Verana Matića i Loznica, ali upravo kroz ove mere koje je Vlada Republike Srbije primenila i ideje koje je Aleksandar Vučić u 2012. godini, pa sve do današnjeg dana primenjivao, otvorena su nova radna mesta, povećana je ekonomija i pojačana privreda, a to je jedan od prvih uslova da bi se povećao natalitet.

Mere koje su predložene, a to je da porodice sa decom budu stimulisane sa 18.000 evra za treće dete, odnosno 24.000 evra za četvrto, pokazuju od pomenute 1. tačke dnevnog reda – brige o ratnim memorijalima, pa do brige o porodici sa decom koliko su ova vlada i ova država odgovorne i koliko misle

na budućnost, jer bez održavanja i sećanja i poštovanja naše prošlosti i ulaganja u porodicu i decu, odnosno u budućnost, mi ne možemo očekivati jaku Srbiju i jaku državu.

Prava boraca, prava vojnih invalida i njihovih porodica takođe su jedna od tačaka dnevnog reda i ponovo će definisati neke nejasnoće koje su postojale u prethodnom zakonu, ali ja bih svakako i prethodnom govorniku i svima onima koji su govorili negativno o ovim merama mogao da poručim da definitivno nisu u pravu i da govore po svaku cenu nešto što nije istina i bilo bi korektno da, upravo, ako govore nešto, razmišljaju o tome šta pričaju, jer to mora da ima bar nekog elementarnog smisla i bilo kakvog odgovora i potvrde da to što pričaju ima u nečemu utemeljenja.

Ovo što radi ova vlada i, naravno, predsednik Republike Srbije, a svakako i Narodna skupština u ovom sazivu ozbiljni su rezultati i ozbiljni su zadaci koji će u narednom periodu vrlo brzo pokazati rezultate.

Da postoje odgovorne opštinske i gradske uprave, neke odgovornije, neke više, neke manje, pokazuje upravo i Gradska uprava u Loznici, koja već nekoliko godina unazad odvoja 12.000 evra za svako rođeno dete i to će, naravno, na ove finansijske podsticaje koje država već definiše ovim zakonom, biti još veća podsticajna mera ne samo za Loznicu, nego za ceo taj kraj.

Ja očekujem da bilo ko, ko misli dobro svojim sugrađanima i svojim porodicama, odnosno i budućim pokolenjima mora podržati ove zakone, pre svega zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Dolazim iz grada Šapca gde, verovali ili ne, ostaci žutog preduzeća još uvek mogu da... Bez obzira na članove zakona i na zakonske procedure, oni svog bivšeg gradonačelnika od 2014. godine još uvek drže angažovanog, odnosno, može se nazvati u stalnom radnom odnosu na privremenim i povremenim poslovima, jer od 2014. godine do današnjeg dana, to je period od četiri godine, on ima stalno angažovanje na privremenim i povremenim poslovima, koliko god to izgledalo nemoguće.

Plata od 100.000 dinara na privremenim i povremenim poslovima je samo podatak koji pokazuje da, ako neko ne želi da se drži zakona i vlasti, on to naravno i ne radi, a to je pre svega potvrda da ne znaju kuda idu i ne znaju šta rade. Kada kažem – oni, mislim na Dušana Petrovića, Nebojšu Zelenovića i, kako im se zove stranka?, „Zajedno za census“.

Napomenuću zbog građana Šapca i zbog građana Srbije da postoje takve gradske uprave, desetine zaposlenih u gradskoj upravi i lokalnim javnim preduzećima bez odobrenja Vlade i u narednom periodu, naravno, očekujem reakciju države i budžetske inspekcije Ministarstva finansija, koja će konačno odgovoriti na pitanje ko ima pravo da radi, a ko nema, ko je zaposlen u skladu sa zakonom, a ko nije.

Ono što je za svaku pohvalu, to je da svi ovi zakoni i zakoni koje smo usvojili u prethodnim sednicama pojačavaju snagu Srbije i pojačavaju tim koji je Aleksandar Vučić okupio oko sebe. Tim Aleksandra Vučića nije samo Vlada Republike Srbije i nisu samo ministri i nije samo skupštinska većina. Tim Aleksandra Vučića su svi građani i svi oni koji glasaju za SNS i ono što je dobro, tim Aleksandra Vučića je iz dana u dan sve veći. Pokazuju to, naravno, i rezultati u svim održanim izborima od 2012. godine do današnjeg dana.

Ono što je dobro za Srbiju, tim Aleksandra Vučića je sve veći i veći. Rezultati će biti, naravno, u skladu sa tim sve bolji i bolji i Srbija ima budućnost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ovo je jedan generalno dobar set predloga zakona i to mi kao narodni poslanici treba da pozdravimo. Možda baš nije morao da bude takav paket i možda bi bilo bolje da su barem neki od njih, neki od ovih zakona, išli na javnu raspravu.

Prosto, nešto što je očigledno jeste dobra namera predlagača. Javna rasprava nekad ume da bude čista formalnost, ponekad da bude reda radi, znamo kako se to često izvrđavalo i samo formalno odrađivalo, ali ipak se onda neke logične primedbe koje se, evo i ovde mogu čuti otklone ili se neke dileme i nedoumice razjasne, tako da mislim da bi ovaj zakon, koji je praktično jedini sporan bar iz ugla poslanika opozicije ili najsporniji, ovo radno angažovanje na sezonskim poslovima, ova tačka dva, verovatno da je malo bolje i malo duže trijerisan, da se malo prolazilo kroz njega, ne bi bilo nekih predloga koji onda, rekao bih, te dobre namere predlagača, u koje ja nimalo ne sumnjam i tu želju da se tih nekoliko desetina, čuli smo, sedamdesetak hiljada ljudi koji rade na tim poslovima da se na neki način uvedu u sistem, olakšao bi im se taj ulazak u sistem, a ovako imam utisak da će to biti, više-manje, mrtvo slovo na papiru i to vam iskreno kažem.

Potpuno je jasno da treba naći način da se pomogne i tim ljudima koji obavljaju te poslove, to je velik broj ljudi, a istovremeno i onima koji te ljude angažuju. Dakle, to su mahom poljoprivrednici, kao što je već rečeno, porodična poljoprivredna gazdinstva, najmanje kvalifikovani radnici koji rade na tim poslovima.

Ja sam siguran, i to su neke kolege rekle ovde i možemo sad čitati te stavke, ali potrošio bih i ovo malo vremena koje imam, da su ovi uslovi za registraciju koji su navedeni, prosto u najvećem broju slučajeva neostvarivi, neprimereni i ponekada čak i komični.

Dakle, to sa evidencijom prijave i odjave sezonskih radnika, pa kaže da se to prijavljivanje mora vršiti u kalendarskom mesecu do 10.00 časova pre podne za prvu smenu, odnosno u periodu između 13.00 i 15.00 časova za radnike koje rade u poslepodnevnoj smeni. Zatim, odjava kada se vrši... Mislim da su to finese za koje je jasno da su praktično neostvarive u najvećem broju, da ne kažem u 99% slučajeva, i da će otežavati ili neće doprinositi, zapravo, da se taj veliki broj ljudi koji radi na taj način uvede u sistem.

Ipak, za pohvalu je, to moram da kažem, a postojala je i sumnja među nama na ovoj strani, što se u članu 9. kaže da se za vreme obavljanja tih poslova sezonski radnik ne briše sa evidencije nezaposlenih niti se obustavlja isplata novčane naknade, tako da u tom smislu ti ljudi nisu oštećeni, a mislim da neće imati ni koristi takve kao što je bila namera predlagača.

Što se tiče onoga što je nesporno, to je i za šta ću ja lično, a pretpostavljam i moje kolege, sa zadovoljstvom glasati, to je ovaj zakon o ratnim memorijalima. Mislim da tu gotovo nema nikakve sumnje u tom pogledu, ali i tu bih, recimo, neke stvari menjao.

Mi nismo amandmansi intervenisali. Podržaćemo amandmane koji će sigurno biti u tom pravcu i voleo bih da pitam nešto gospodina ministra s tim u vezi. Možda je on negde i delimično na to odgovarao, ali ja mislim da je ovaj Savet od sedam članova, sastav Saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije dosta nesrećno sastavljen, gde je od sedam članova tog saveta za negovanje tradicije svega tri člana iz redova univerziteta, jedan, zapravo, iz reda univerziteta – profesor istorije, jedan na predlog SANU, jedan na predlog Republičkog zavoda za zaštitu spomenika, a čak četiri člana iz reda organa državne uprave, pa dva člana na predlog vašeg ministarstva, jedan iz Ministarstva odbrane i jedan valjda iz Ministarstva za spoljne poslove. Mislim da ta proporcija nije srećna i nije nikakav problem da ga vi u međuvremenu promenite, ili neki amandman koji će sigurno u tom pravcu ići, bilo čiji, bilo koga od kolega, koji ću podržati u tom pravcu.

Ono što je takođe diskutabilno i rekao bih da može da bude sporno, ali kažem, u ovom zakonu koji inače podržavam, to je ovaj član 22. gde se piše i navodi kada neće biti dozvoljeno podizanje memorijala. Sve to na prvi pogled deluje u redu – ako svojom sadržinom ne odgovara istorijskim stvarnim činjenicama. Pitam – ko utvrđuje to da li predloženi memorijal sadržajem ne odgovara istorijskim ili stvarnim činjenicama? Ako vređa opšte i državne interese, nacionalna i verska osećanja; to takođe može da bude diskutabilno, pogotovo, recimo, u nekim delovima naše zemlje gde imamo memorijala koji su dosta problematični po tom pitanju. To je i pominjano u ovoj diskusiji.

Licu koje je zastupalo fašističke, nacističke i šovinstičke i separatističke ideje ili ideologije, ali se tu ne odnosi na lica koja su u

međuvremenu rehabilitovana u skladu sa Zakonom o rehabilitaciji. Hoću da kažem da je to dosta volontaristički i dosta je problematično ko to utvrđuje.

Ono što je za svaku pohvalu jeste član 24, ali mislim da će se on najteže ostvariti. To je evidencija o poginulim licima počev od Prvog balkanskog rata. Žalosno je, ide na račun ne ove ili one vlade, nego svih nas i svih vlasti i poslednjih 50 godina, a i više, što mi zapravo nemamo potpunu evidenciju žrtava ni iz Prvog svetskog rata, ni iz Drugog svetskog rata, ni Jasenovca, ni ovih poslednjih ratova, uključujući i 1999. godinu. To je vrlo loše i vrlo žalosno. Ja ne verujem da će to moći vaše ministarstvo i da ostvari, ali nije loše da se makar samo krene tim putem pa dokle se stigne, stigne.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ognjen Pantović.

Izvolite, kolega Pantoviću.

OGNJE PANTOVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću svoje vreme iskoristiti da kažem nekoliko reči o Predlogu zakona o ratnim memorijalima.

Mislim da ovaj zakon nije bitan samo zbog toga što se njegovim donošenjem jasno definišu nadležnosti, jača odgovornost, racionalnost i efikasnost jedinica lokalne samouprave i ostalih institucija, kao i pojedinaca, i time se stvaraju neophodni uslovi za zaštitu našeg kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode. On je bitan, i to želim posebno da naglasim, što će se raspravom o ovom zakonu podsetiti i aktuelizovati negovanje tradicije za buduća pokolenja, jer pored jezika, pisma, istorije, običaja i verovanja nepokretna kulturna baština predstavlja jedan od identifikacionih kodova svake nacije.

Posle godina urušavanja našeg nacionalnog identiteta, ponižavanja, uništavanja naše Vojske koja je branila srpski narod, došlo je vreme kada Srbija jasno može da zaštiti svoj narod i kada možemo sa ponosom da se sećamo naše slavne istorije. Danas Srbija redovno obeležava praznike iz naše bogate, ali i stradalne istorije. I ono što je posebno bitno jeste da ih obeležava zajedno sa Republikom Srpskom i time jasno radi na jačanju jedinstva našeg naroda.

Srbi su narod koji je procentualno u odnosu na broj pripadnika uz jevrejski narod tokom 20. veka najviše stradao, pretrpeo najveći genocid. Dok su drugi narodi veličali i slavili svoje žrtve, kod nas smo imali situaciju da se na neki način stidimo svog nacionalnog identiteta, i zato me raduje najava izgradnje memorijalnog centra na Starom sajmištu gde bi trebalo popisati sve srpske žrtve genocida.

Naš narod je u 20. veku preživeo tri genocida. Prvi je u Prvom svetskom ratu, kada su austrougarski vojnici, a i Hrvati presvučeni u njihove uniforme izvršili monstruozne zločine u Mačvi, u Pomoravlju i ostalim

delovima naše zemlje. Tokom Drugog svetskog rata izvršen je najveći genocid nad srpskim narodom na području tzv. Nezavisne Države Hrvatske, gde su Srbi sistemski ubijani u Jasenovcu, Pagu, Jadovnu, a ne zaboravite da je postojao i logor Jastrebarsko jedinstven u svetu, specijalizovan za pogrom dece. I ta vertikala hrvatske genocidne politike se nastavila i tokom ratova na prostoru bivše Jugoslavije, kada su u akciji „Oluja“ proterali preko 220.000 Srba i ubili preko 2.500 civila. A evo i danas zabranjuju ćirilicu, lome ćirilične table, oduzimaju imovinu.

Nažalost, mi do sada nismo imali jedinstvenu bazu gde su pobrojane sve naše žrtve, a veličina jednog naroda se ogleda baš u odnosu prema svojim precima. Najavljena izgradnja memorijalnog kompleksa je velika šansa da se ispravi ta nepravda. Potrebno je popisati sve žrtve, osnovati naučnoistraživački i obrazovni institut koji će se baviti istraživanjem genocida. Bila bi to najveća zbirka dokumenata genocida nad srpskim narodom u 20. veku da pokolenja koja dolaze nikada ne zaborave žrtve, a da se zločini koji su počinjeni nad Srbima nikada ne ponove. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ana Stevanović.

Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Hvala.

Nakon skoro 15 godina postojanja Zakona o mirnom rešavanju sporova predlažu se njegove izmene. Nismo ni očekivali, dame i gospodo iz vlasti, da ćete prepoznati kao problem to što Agencija za mirno rešavanje sporova nije zaživela u našoj praksi, i bar donekle rasteretila sudove i da ćete pokušati da rešite taj problem suštinskim izmenama zakona, ali ne samo ovog, već sistemskih zakona koji regulišu odnose poslodavaca i zaposlenih.

Nismo ni očekivali da ćete prepoznati razliku između sporova povodom diskriminacije u vezi sa radom, i diskriminacije kao opšteg pojma, pošto i po važećem zakonu i po izmenama ispada da je Agencija za mirno rešavanje sporova nadležna i povodom svih vidova diskriminacije. Nismo ni očekivali da ćete pooštriti uslove za imenovanje arbitara i miritelja, pošto su oni tako postavljeni da svaki pravni referent može biti arbitar, ali smo barem očekivali da pokušate.

Ne znam da li ste svesni da preklapanje brojnih nadležnosti Inspektorata za rad, sudova različitog ranga i Agencije za mirno rešavanje sporova dovodi do apsurdnih situacija gde isti pravni pojam ova tri primenjivača primenjuju na potpuno različit način, i to je sasvim logično. Direktor Inspektorata nije pravnik, pa čovek tumači zakon na jedan način. Arbitar nema pravosudni ispit, pa zato istu zakonsku odredbu tumači drugačije nego direktor Inspektorata od koga zna više, ali različito od sudije od koga zna manje. U oblasti primene radnog prava vlada potpuni haos, a vi očigledno ne

želite da pokušate da ga koliko-toliko dovedete u prihvatljive granice. Ovaj zakon, uostalom, kao i važeći Zakon o radu dokaz je potpune nestručnosti njegovih tvoraca, koji ni osnovnim pojmovima ne vladaju baš najbolje.

Agencija za mirno rešavanje sporova, dame i gospodo, nije sud, ona nije ni arbitraža, ona je državni organ veoma diskutabilnog kapaciteta. Ako zaista želite arbitražu, a mi smatramo da isto kao u uređenim društvima treba da postoji arbitraža i da ima značaj i kapacitet u praksi, onda je i osnujte, ali za to je potrebno izvršiti dubinsku analizu i sudske prakse u oblasti radnih sporova i Zakona o radu i prakse Inspektorata za rad.

Ne znam da li vam je poznato, ali Dosta je bilo ima spremnu strategiju za rešavanje problema dugog trajanja radnih sporova, isto kao što ima strategiju za jačanje kapaciteta arbitraže. Ali zato ne treba da stvarate parasudove u obliku agencija, već je potrebno da promenite Zakon o parničnom postupku u delu u kojem su regulisani radni sporovi, ali i Zakon o radu. Ali za početak će biti dovoljno da iskorenite robovsko postupanje stranih kompanija koje primaju naš novac na ime subvencija, da bi naši radnici za par stotina evra bili robovi u sopstvenoj državi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Jelena Vujić Obradović.

Izvolite.

JELENA VUJIĆ OBRADOVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, gospodine Neriću, poštovani građani Srbije, Poslanička grupa Jedinostvene Srbije u danu za glasanje podržaće sve predloge zakona koji su na dnevnom redu za odlučivanje. Dakle, radi se o setu zakona iz oblasti socijalne politike i boračkih prava.

Pre svega kao poslanik Jedinostvene Srbije koja ima svoja dva poslanika u Odboru za rad, pohvaliću rad resornog ministarstva, kako na Odboru za rad, tako i danas ovde u ovoj načelnoj raspravi. Smatram da su svi ovi zakoni koji su pred nama i o kojima odlučujemo već na neki način isfiltrirani na Odboru za rad, i svi smo se složili, i poslanici vladajuće većine kao i poslanici opozicije, da su ovo vrlo dobri zakoni.

Takođe, ono što posebno želim da naglasim jeste da Republika Srbija vodi vrlo dobru politiku na čelu sa predsednikom Aleksandrom Vučićem, što se pokazalo i juče kada je još jedna država povukla ranije dato priznanje. Dakle, radi se o Liberiji koja je povukla ranije dato priznanje nezavisne države Kosovo.

To je veoma dobar put s obzirom na to da je u prethodnih šest meseci pet država povuklo ovo priznanje s obzirom na to da se radilo o nedovoljno informacija koje su posedovale u trenutku kada su davale ovo priznanje.

Ministar Dačić nas je obavestio da će u narednom periodu voditi pregovore sa još deset zemalja koje će isto učiniti.

Što se tiče samog zakona o podršci porodici sa decom, žao mi je što trenutno nije prisutna i ministarka bez portfelja Slavica Đukić Dejanović, ali ja se nadam da će i ministar Đorđević moći u ovom delu kada se radi o merama Strategije populacione politike da odgovori na neka pitanja koja bih mu postavila.

Dakle, Jedinstvena Srbija podržaće sve ove zakone koji se odnose na podršku porodici sa decom i ne bih se složila sa prethodnim kolegom koji je rekao da niko do sada u Srbiji nije sprovodio ove mere populacione politike. Mi imamo Jagodinu i Dragana Markovića Palmu koji već 14 godina sprovodi mere populacione politike i stimuliše borbu protiv „bele kuge“, imamo ispravno vođenu demografsku politiku, podršku majkama sa jednim, dvoje, troje, četvoro i više dece, kao i podršku u rađanju i podršku kada su u pitanju majke, tj. buduće majke koje vantelesnom oplodnjom jedino mogu da se ostvare u ulozi majke i gde smatramo da i država treba dati još veću podršku ovim majkama koje nisu u mogućnosti da same finansiraju ovaj način trudnoće.

Od krucijalnog je značaja što je država Srbija prepoznala značaj populacione politike i sve što radimo, radimo u cilju da nam što više mladih ostane u našoj zemlji, da što više mladih u ostane u sredini u kojoj živi, naročito u seoskoj sredini. S obzirom na to da dolazim iz opštine gde sa druge strane... Kako postoje opštine gde postoji pozitivan trend kada je u pitanju rađanje, kao što je Jagodina i gde imamo svake godine sve više đaka prvaka, znači, pozitivan je natalitet, imamo i opštine i naročito seoske sredine gde imamo negativan trend rađanja. Ja sam o ovome pričala sa ministarkom Đukić Dejanović kada smo donosili budžet, gde je rekla da će biti povećana ta sredstva da se još više ulaže u ove opštine koje imaju negativan trend u natalitetu.

Ovo je jako važno i kažem i kao poslanik i kako roditelj muškog deteta koje se školuje u našoj zemlji, gde želim da svi mladi ljudi ostanu da žive u svojoj zemlji, da imaju porod, na kraju krajeva, po ugledu na naše pretke i da zadržimo ove mlade ljude različitim merama poput ovih mera populacione politike, isto tako i merama da se na neki način omogući majkama i deci ili porodicama sa više dece besplatno školstvo.

Tako da, ovo je jako bitno kako bismo se očuvali kao nacija, jer po statističkim podacima, da nisu počele da se sprovode ove mere i da nije predložen ovako dobar zakon, Srbija bi za 40 godina nestala kao nacija.

Međutim, ono što posebno želim da pitam ministra Đorđevića, naravno, uz sve uvažavanje zakona koji je dobar – da li će primeniti mehanizme i mere kada su u pitanju majke koje već imaju jedno, dvoje ili četvoro dece i kako

rešiti, da kažem, problem i tih majki u nekom dugoročnijem periodu, kao i dati veću podršku majkama sa dečicom ometenom u razvoju i dečicom sa invaliditetom, jer ovi anđeli zaista zaslužuju, kao i njihove porodice koje ulažu velike napore, još veću podršku društva?

Sve ovo su mere koje gledaju pro futuro, to znači u budućnost, za ispravno vođenu demografsku i populacionu politiku naše zemlje.

Svakako, za nas iz Jedinствene Srbije porodica je stub društva. Nju čine žena – majka, muškarac i deca i od toga nikada nećemo odustati, tako da se ne slažem sa natpisima koji u novinama stoje – oformićemo prvi gej brak u Srbiji. U periodu kada govorimo o merama populacione politike, moramo apsolutno da podržimo zdravu porodicu.

Posebno bih pohvalila i ovaj zakon koji se tiče ratnih memorijala, kao i zakon koji se odnosi na borce, ratne vojne invalide i porodice palih boraca. Zaista, borci rata kao i njihove porodice, koje Srbija nikada, da kažem, nije izazvala već je bila uvučena u takve ratove, oslobodilačke ratove, zaslužuju sve dostojanstvo i pažnju naše države. I pohvalno je to da je Ministarstvo i deci palih boraca, kao i deci boraca rata omogućilo sada u više od 40 škola, odnosno visokoškolskih ustanova besplatno školovanje, ali isto tako i da ratni vojnici invalidi mogu da se besplatno leče u banjskim lečilištima.

Samo još da kažem na kraju da će Poslanička grupa JS podržati sve predloge zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Po poslovniku, narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Gospodine Arsiću, imam pitanje za vas i javljam se po čl. 27. i 32. i 107.

Naime, jutros su na početku sednice Skupština i narodni poslanici obavešteni ko je odsutan sa zasedanja. Eto, juče ste rekli koleginica Stefana Miladinović, danas se ona vratila u redovni rad, ali evo, prođe 20 i više dana, koliko je putnika prošlo kroz frankfurtski aerodrom, koliko je aviona uzletelo i sletelo, a niko ne zna gde je Meho Omerović posle one njegove sitne pljačke tamo i krađe parfema, karmina, kreme itd.

Da li vi, gospodine Arsiću, možete da iskoristite kao potpredsednik Narodne skupštine vaš autoritet i da vidite gde je taj čovek? Evo i Ružica Nikolić ga je tražila više puta. Htela je da ga ispita sve o tom slučaju, da prizna da je krao tamo i da jednostavno bude razrešen sa mesta predsednika Odbora koji vodi, jer je to bruka i sramota.

Ali stvarno – da li je moguće, evo to je jedno pitanje ovako za vas, da vi to objasnite kao čovek sa tolikim i političkim i skupštinskim iskustvom, tu je i ministar za rad, ne znam, toliko je inspekcije prošlo svuda po Srbiji u raznim mestima i firmama ovih dana, a da ne može niko da otkrije gde je jedan Meho Omerović?

Mi stvarno ne možemo više da čekamo i da nagađamo kada će da se pojavi. Da nije otišao na neki sezonski posao? Ali ne, ne verujem. To mi sada dobacuju. Ne, nije, nije. Njemu je najvažnije da je negde gde može nešto sitno da se ušćari, da se uzme ovako na brzinu. Kakav sezonski posao? To nije za takav profil ličnosti.

Dakle, gospodine Arsiću, ako biste bili ljubazni, evo ima, koliko vidim u e-parlamentu, oko sat vremena još za ovu načelnu raspravu. Ja sam vas pre neki dan pitala, čekala sam, mislila sam zaista da ćete do danas nekako da saznate nešto, da ćete neku vašu internu istragu kao Veroljub Arsić da sprovedete. Znaite, ovaj izveštaj od detektiva i zvanične policije je stigao, i ovaj iz ovog fri-šopa. Videlo se da je on prišao i ukrao.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Nemam nameru da sprovodim privatne istrage.

(Nataša Sp. Jovanović: Pa dobro, neku inicijativu da pokrenete.)

Pa, možete vi da pokrenete inicijativu kao narodni poslanik. Zaista, ja se sada bavim ovom sednicom. Po ovome što ste vi označili kao povredu Poslovnika, zaista nije u nadležnosti predsedavajućeg, pa ne vidim gde sam ja prekršio Poslovnik što ne znam gde je Meho Omerović.

(Nataša Sp. Jovanović: Ne želim da se izjasnimo.)

Ne želite? U redu.

Reč ima ministar Đorđević.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Poštovana poslanice, da probam da odgovorim na vaše pitanje.

Naravno, ovaj zakon je u nadležnosti Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. Mi smo ga radili zajedno, ministarka Slavica Đukić Dejanović i ja. Njena pomoć je bila tu više nego velika i neprocenjiva, s obzirom na njeno iskustvo koje je imala i njeno zalaganje i angažovanje i pre toga i kad je bila izrada Strategije.

Svakako, nama je prvenstveno... I sada pokušavam da kažem da ovde nije reč ni o kakvoj pomoći. Naravno da treba da vidimo u budućnosti kako i na koji način možemo da pomažemo porodicama, ali je ovde prvenstveno reč o podsticaju. Zato ovde nema reči o nekoj nadoknadi koja bi bila nekoj deci koja su rođena pre par godina, već pričamo upravo o podsticanju rađanja, jer smo primetili da je u Srbiji iz godine u godinu, kao što je i bilo reči ovde, demografska slika lošija i lošija i mi kao nacija nestajemo. Trebalo je nešto da se učini i ovo je samo početak. Verujem da će biti dosta toga. Juče sam pričao i o medijskoj kampanji i o uključenju i drugih državnih organa, uključenju i SANU, zatim crkve, medija i svega ostalog, obrazovanja, kulture, jer moramo svi zajednički da radimo na tome, jer mislim da jedino tako možemo da izađemo iz ovog velikog problema koji se nadvio nad našom zemljom.

Generalno, i juče sam rekao, u pravu su oni koji tvrde da to neće moći da se reši za godinu dana. Sva praksa pokazuje da su u onim zemljama gde se nešto pomaklo prvi rezultati bili tek posle jedne decenije. Pravo vreme je bilo možda mnogo ranije, sledeće je danas i mi, eto, pokušavamo da nešto učinimo. Sigurno ćete u narednim vremenima videti i dosta drugih stvari koje ćemo da radimo i verovatno će nešto drugo da se iskristališe kao neka dobra mera, jer je bitno da se nešto desi ubuduće. Verujem da će već u nekom narednom periodu neki novi zakoni, koji opet imaju dodirnih tačaka sa ovim problemom, ući u skupštinsku proceduru i biti pred vama poslanicima.

Ono što sam, takođe, hteo da vam kažem, kada je u pitanju pomoć porodicama i majkama koje imaju sada decu, mi svakako planiramo da u drugoj polovini godine idemo sa izmenom čitavog niza zakona. Jedan od njih jeste i Zakon o porodici, drugi jeste Zakon o socijalnoj zaštiti. Tu će biti i nov zakon pred Skupštinom, a to je zakon o socijalnim kartama. On bi, prvenstveno, trebalo, nakon izmene ova prva dva, da predvidi u budućnosti jedno transparentnije trošenje novca, pravednije trošenje novca i na kraju, bolje raspoređivanje tog novca. Verujem da ćemo upravo ovim merama uspeti da rasporedimo novac sigurno više onima kojima je to potrebno, a ukoliko budemo uspešni u tome i kad predstavimo Skupštini, verujem da ćete i vi u budžetu za neke naredne godine da glasate za povećanje i da tako i na taj način pravednije raspoređujemo taj novac. To je način kako ćemo da brinemo o onima koji sad već imaju decu.

Hteo sam da i gospodinu Vukadinoviću odgovorim. Javnih rasprava za sve zakone koji su danas pred vama, koje smo bili u obavezi da imamo, bilo je. Kad je u pitanju sastav, vodili smo računa o tome da država, s obzirom na to da je ona ta koja na kraju odlučuje i finansira sve, a i nameće neka pravila i lokalnim samoupravama, a i brine o inostranstvu, bude u većini. Neće tu biti nikakvih odluka koje su mimo države, ali ipak da bude u većini, ali vodili smo računa i o strukturi.

Vidite da ima iz Zavoda za zaštitu spomenika, SANU, istoričara. Verujte mi, sigurno će i ljudi iz Ministarstva odbrane biti oni koji se bave ovim poslom, iz Ministarstva spoljnih poslova, jer nam je vrlo bitno da imamo dobru konekciju sa našim ambasadorima kako bismo znali koji su memorijali naši i u kakvom su stanju u inostranstvu kako bismo ih evidentirali i imali ceo jedan popis svih naših memorijala u inostranstvu i u kakvom su stanju, da možemo da napravimo neki plan o tome. Sigurno nećemo moći da ih renoviramo u nekom kratkom periodu, ali sigurno, ako budemo znali šta je sve pred nama, možemo da izađemo i kažemo za toliko godina ćemo moći da sve renoviramo, odnosno rekonstruišemo.

Vrlo je bitno da imamo investicione programe, da znamo ko, kada, šta finansira, da li je to lokalna samouprava, ako su strani memorijali kod nas, da

li su to strane države i da imamo jedno jasno pravilo. Zato ovo i ide sada. Do sada je sve bilo regulisano... S obzirom na to da je bilo regulisano sa više zakona koji su stari i po 40 godina, mi smo morali da idemo u sklapanje sporazuma pojedinačno sa svakom zemljom i tu je bilo... Znate kako – stajemo, s obzirom na to da mi nemamo jasnu osnovu šta pregovarački postizemo. Ovde sada podižemo lestvicu i kažemo – ovo su neka pravila koja postoje u državi Srbiji, i to je početni, da kažem, položaj naš u pregovaranju sa bilo kim u inostranstvu. Vrlo dobro znamo ispod čega ne idemo.

Zašto smo išli, kad je u pitanju uklanjanje, da se donosi odluka u Ministarstvu? Zato što će biti odmah po usvajanju ovog zakona i podzakonski akti koji će upravo da regulišu kako i na koji način se dolazi do dokaza da je nešto postavljeno što nije smelo ili je protivzakonito.

Ono što je nama bitno jeste da se ubuduće takve stvari ne dešavaju, da ubuduće mi moramo unapred da znamo ko želi da postavi, gde želi da postavi, da to dobro obrazloži, da dokaže da to ima nekih istorijskih činjenica i na kraju, da kaže ko će to da finansira, jer nije to samo – mi postavimo, pa to eto, lezi, brigo, na državu ili na lokalnu samoupravu, već da znamo ko će da finansira to. Nekada se radi se o nekim grandioznim stvarima koje zahtevaju velika investiciona ulaganja i za održavanje, tako da želimo da imamo neka pravila.

Mislim je ovo odličan zakon, da je nešto što će nama koji se bavimo memorijalima dosta pomoći i svakako omogućiti da ubuduće, kao što sam vam rekao, što je za nas najbitnije, za našu zemlju, evidentiramo sve naše memorijale, evidentiramo sve one koji su dali život za našu zemlju i da to sve stavimo u bazu. Mi sada znamo da postoje baze u drugim ministarstvima, u nekim drugim državnim organima, u nekim lokalnim samoupravama, ali je to sve raštrkano. Negde postoji i preklapanje. Sve želimo da imamo u jednoj bazi, da možemo da tu bazu ponudimo istoričarima i da imamo neku, da kažem, zbirnu informaciju koju možemo da pružimo tome šta je naš narod pretrpeo u istoriji i kakve žrtve smo imali, i to da ne bude samo u nekim brojkama, već da se to poimence vodi negde i da i oni koji su i danas živi mogu da se ponose time da su imali nekoga ko je dao život za svoju zemlju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marija Janjušević.

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja ću govoriti o Predlogu zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom i pre svega, po našem mišljenju, o sasvim nepotrebnom delu koji se odnosi na vakcinaciju. Dakle, Dveri zaista nisu protiv vakcinacije, ali smo

protiv represije i protiv nepotrebnog ugrožavanja zdravstvene bezbednosti nacije.

Više puta sam ranije ponavljala, a i ubuduće ću naglašavati, dakle, nismo protiv vakcinacije, ali smatramo da je pitanje vakcinacije pitanje za stručnu javnost i za strukovna udruženja, a ne za političare. Mislimo da je veoma štetno represivno delovati na roditelje, jer se na taj način u krajnjoj liniji ugrožava najbolji interes deteta.

Što se tiče samih vakcina, nas zabrinjava nesposobnost aktuelne vlasti da obezbedi proizvodnju vakcina u Srbiji. Dakle, ne postoji izgovor da se kompletan proces proizvodnje vakcina po najvišim standardima kvaliteta ne odvija u Srbiji.

Mi već imamo Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti koji, svakako, predviđa kažnjavanje roditelja koji izbegavaju imunizaciju svoje dece. Dakle, zaprećene kazne su od 30.000 do 150.000 dinara, tako da nema nikakve potrebe da roditelje dvostruko kažnjavamo, da im uskraćujemo finansijsku podršku po rođenju deteta.

Mislim da se u oblasti zdravstva to na dobar način regulisalo, a ako strukovna udruženja nisu zadovoljna obuhvatom vakcinisanog stanovništva, onda treba da pospeše informisanost, sveobuhvatnu informisanost stanovništva o svim aspektima vakcinacije. Umesto rijaliti-programa na nacionalnim frekvencijama, informišite sve generacije o neophodnosti vakcina. Kada roditelj izrazi sumnju u poreklo i kvalitet vakcina, neka dobije potvrdu referentne laboratorije i onda nećemo imati ni pojedince koji dižu nepotrebnu paniku i nećemo imati dvostruko kažnjavanje roditelja.

Iskreno se nadam da ćete tokom ove rasprave povući te članove koji se odnose na vakcinaciju, da se ovaj deo reguliše zdravstvenom zaštitom, a da se socijalna zaštita zaista orijentiše na finansijsku podršku porodici.

Ovaj zakon se i odnosi samo na finansijsku podršku i zbog toga sada neću govoriti o svim drugim aspektima koji su neophodni za pravu podršku porodici, i za to da Srbija postane država prijatelj porodice, ali se slažem da mi svi ovde jesmo poslednja generacija koja ima priliku da spreči nestajanje nacije. Naravno da je to dugačak proces. Mi smo trenutno na 1,43% stope fertiliteta, a za prostu reprodukciju potrebno nam je 2,1%.

Nadovezala bih se još na ove priče o povlačenju priznavanja Kosova kao države. Iskreno se nadam da će taj isti ministar Dačić da povuče i svoj potpis sa Briselskog sporazuma i da rešavanje ovog pitanja vrati u Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija gde mu je i mesto, gde zajedno sa Rusijom i Kinom možemo da uradimo nešto i da prosto sprečimo da naš predsednik Aleksandar Vučić dođe u tu nezgodnu poziciju da mora da ispuni obećanje i da potpiše pravnoobavezujući sporazum. Dakle, evo, treba mu pomoći. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, želim da reagujem zato što su u fokusu izmena i dopuna Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom upravo deca. Ovim zakonom, naravno, pre svega se štiti najbolji interes deteta. Prava i dužnosti roditelja izviru iz porodičnog zakona i pravo i dužnost svakog roditelja jeste da brine o zdravlju svog deteta. Dete ima pravo na pravilan psihofizički razvoj i ima pravo na svoje zdravlje. To zdravlje, između ostalog, obezbeđuje roditelj, a jedan od načina je i vakcinacija, ona koja je predviđena u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Prema tome, pravo je deteta na zdrav život, a pravo i dužnost roditelja je da o tome brine.

Što se tiče podrške ili pomoći koju predstavnici ove političke partije nude Aleksandru Vučiću, ja sa sigurnošću mogu da kažem da Aleksandar Vučić na najbolji način i u interesu države Srbije vodi spoljnu politiku i njemu takva pomoć u svakom slučaju nije potrebna. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar.

Izvolite.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Moram da reagujem na vakcinaciju. Kontradiktorni ste. S jedne strane kažete da niste protiv, a evo probaću da pojasnim, pa će onda ljudi da shvate da ste vi u stvari za te koji su protiv vakcinacije.

Znači, vi kažete da ne treba da bude u ovom zakonu predviđeno da budu izuzeti oni koji krše zakon i koji ne vakcinišu svoju decu i da pri tome imaju pravo da ugrožavaju pravo naše dece time što ih nisu vakcinisali.

Kažete da treba da im ukinemo, i da ne treba da budu dvostruko kažnjavani. Ukoliko mi ne bismo to primenili ovim zakonom, oni bi imali pravo na nadoknadu, je l' tako? Što znači da bi oni, recimo, hipotetički, za četvrto dete dobili 2.160.000, a platili kaznu, neka bude i najveća koliko predviđa Zakon o zdravstvenoj zaštiti, 100.000 dinara. Znači, mi bismo ih stimulisali da ne vakcinišu svoju decu, jer bi imali 2.060.000 hiljada nagradu za to.

Mislim da nemaju pravo ukoliko krše zakon da imaju privilegiju i da imaju neku korist od države na bilo koji način. Onaj ko krši zakon ne treba da bude, pogotovo kada se radi o detetu, kada se radi o tome da on time ugrožava i drugu decu, nagrađivan.

Kada kažete da ne proizvodimo dovoljno vakcina, u pravu ste, ali zbog ljudi koji su upravo protivnici vakcinacije, zato što nemamo dovoljno vakcina za sve one bolesti koje se sada javljaju upravo zbog njih. Nešto što je u svetu iskorenjeno, sada se javilo ponovo kod nas i naravno da niko nije predvideo da možemo da imamo toliko zaraženih i da proizvodimo i da čuvamo vakcine

koje imaju rok trajanja. Naravno da onda ne možemo da proizvedemo dosta tih vakcina za to.

Izričito sam pobornik toga da decu treba vakcinisati, da deci treba pružiti normalan život. Ne postoji nijedan dokaz da bilo koja vakcina ugrožava život. Svi smo mi, pretpostavljam, ovde vakcinisani jer je to u naše vreme bila obaveza i mislim da smo i našoj deci koju smo mi vakcinisali pružili mogućnost da budu zaštićeni od takvih bolesti i da takve bolesti jednoga dana iskorenimo i da ne postoje.

Mi smo za to da podržimo ovo da se oni koji ne vakcinišu decu kažnjavaju, odnosno da njima bude uskraćeno pravo da dobiju podsticaj za rađanje sledećeg deteta, jer i o ovome koje imaju, po našem mišljenju ne brinu kako treba, ne rade u skladu sa zakonom i ne vakcinišu ga.

Isto to važi i za obrazovanje. Obrazovanje u sistemu Republike Srbije treba da postoji. Znam da to niste rekli, jer je to pravo svakog deteta i obaveza svakog roditelja je da obrazuje svoje dete. Prema tome, i to smo isto stavili tu, tako da je otprilike neki pandan i jednoj i drugoj sankciji koju želimo da imamo, i da na neki način promenimo svest kod ljudi, da ljudi počnu da vakcinišu decu svoju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku narodni poslanik Marija Janjušević.

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Nisam kontradiktorna. Upravo je poslednja rečenica ministra pravi odgovor. Dakle, da informišemo roditelje. Ja sam protiv represivnih mera, a svakako za vakcinaciju, isto kao i Srpski pokret Dveri. Ako ste pažljivo slušali, a verujem da jeste, nikako ne možete imputirati da sam protiv vakcinacije, naprotiv, ali protiv represivnih mera jesam.

Dakle, sveobuhvatno informisanje stanovništva. Vi možete roditeljima objasniti zbog čega je važno da vakcinišu svoju decu, objasniti im da se te vakcine proizvode u Srbiji, da nema nikakve opasnosti i onda nećemo imati nikakve probleme.

Prema tome, ne vidim da se mi tu nešto ne slažemo, ali sam samo predložila da se zdravstvo bavi zdravstvom, a socijalna pitanja da se rešavaju zakonima koji se odnose na socijalna pitanja.

Ne kažnjavate samo roditelje, već faktički kažnjavate i tu decu što sve može biti sprečeno nekim međukorakom. Dakle, ako niste dobro i dovoljno predvideli zakonima koji se odnose na zdravstvo, popravite te zakone, a nemojte da prenosite problem na socijalna pitanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Đorđević.

Izvolite.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Treći put danas – ne radi se o socijalnoj pomoći bilo kome, ovo je podsticaj rađanja. Ne radi se uopšte o pomoći tom detetu.

Vi ovde kažete da ukinemo da oni imaju pravo da uzmu za prvo dete 100.000, za drugo dete 240.000, za treće dete 1.440.000 i za četvrto dete 2.160.000 i da ga ne vakcinišu i da od tih para plate kaznu u onom drugom zakonu, i da faktički podstičemo da ne vakcinišu decu, jer eto, dobićete na neki način. Čak i ako vas kazne, biće u redu. Je l' tako?

(Marija Janjušević: To je politikantstvo.)

To je politikantstvo. Pa, čekajte, da li će tako da se desi? Samo to vas pitam.

Ako ukinemo ovo, da li će da se desi da oni dobiju pare, da ne vakcinišu decu i da budu stimulisani da imaju razliku čak u parama? Ja mislim da da.

(Marija Janjušević: Neće, jer će se uveriti da su vakcine dobre.)

Da vam kažem, jedna stvar je uveravanje, ali je pitanje da li ćemo mi njih da uverimo ili ne. Mi sada radimo, i videli ste da se sada bolest vratila, da ljudi vide da ima čak i smrtnih posledica, pa opet vidite da postoje oni koji su pobornici toga da se ne vakciniše i dalje.

Mislite stvarno da ćemo da uspemo u tome ukoliko im još damo i novac. Ja mislim da niste u pravu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Tanja Tomašević Damnjanović.

Izvolite.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNĀJANOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, koleginice i kolege narodni poslanici, govoriću o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Vrlo je važno da se deca rađaju i da natalitet raste. Demografske analize pokazuju da se Srbija suočava sa dramatičnim gubitkom stanovništva. Zato je potrebno pomoći majkama kako bi se u Srbiji rađalo više dece.

Odredbe zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom predstavljaju deo ukupne društvene brige o deci i odnose se na poboljšanje uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece, na posebne podsticaje za rađanje dece i podršku materijalno ugroženim porodicama sa decom sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i deci bez roditeljskog staranja.

Zakonom je izvršena korekcija u pogledu prihoda koji su od uticaja na ostvarivanje prava na dečiji dodatak, a vezani su za nove iznose roditeljskog dodatka za treće i četvrto dete. Roditeljski dodatak predstavlja neophodnu meru podrške porodici, jer predstavlja glavni instrument populacione politike.

Iskoristila bih priliku da kažem da je grad Vršac na poslednjoj sednici Skupštine grada usvojio odluku kojom se utvrđuju prava na finansijsku podršku porodici sa decom na teritoriji grada Vršca i to pravo na poklon prvom detetu rođenom na početku kalendarske godine, pravo na regresiranje besplatne užine učenika osnovnih škola, čija je porodica korisnik materijalnog obezbeđenja Centra za socijalni rad ili je dete bez roditeljskog staranja i pravo na sufinansiranje troškova prevoza učenika srednjih škola

Takođe bih spomenula i olakšicu za roditelje novorođene dece u vidu besplatne „bebi parking-karte“, koja je prvi put uvedena prošle godine. Ove godine se nastavlja sa tom akcijom, čiji je cilj da se olakša roditeljima parkiranje prilikom poseta pedijatru i obavljanja drugih obaveza koje ih očekuju prvih godinu dana roditeljstva.

Ovo je simboličan način da se pomogne ljudima koji se zalažu za povećanje nataliteta. Grad Vršac je, takođe, krajem 2016. godine odlučio da novac dobijen od naplaćenih kazni za saobraćajne prekršaje bude potrošen na dečija auto-sedišta. Tokom prošle 2017. godine roditeljima je uručeno ukupno 400 sedišta, a sa tom praksom je nastavljeno i ove godine.

Mere koje su predviđene ovim predlogom zakona jesu neophodne, korisne i od velikog značaja. Donošenjem ovih mera Srbija, na čelu sa predsednikom Aleksandrom Vučićem, pokazuje da je ozbiljna država i ovaj zakon jasno i nedvosmisleno pokazuje spremnost države da se podsticajnim merama uvećanog roditeljskog dodatka uhvati ukoštac sa jednim od najvećih problema, a to je nedovoljni broj novorođene dece.

Srpska napredna stranka će u danu za glasanje podržati sve predloge zakona koji su danas na dnevnom redu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša St. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA St. JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre Đorđeviću sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, ja ću danas govoriti o zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom jer se on pre svega odražava na ublažavanje ekonomske cene roditeljstva, zatim na usklađivanje rada i roditeljstva i edukaciju u domenu reproduktivnog zdravlja i populacione politike.

Zatim, tu je važno fokusiranje rada na gradove i opštine kao i jedinice lokalne samouprave. Ministarstvo rada i socijalne politike dalo je Predlog izmena i dopuna Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom u zemlji, da se majke kvalitetnije bave odgojom dece.

U Predlogu zakona se predviđa da prvo dete dobije jednokratnu finansijsku pomoć od 100.000, kao što smo čuli to nekoliko puta ali nije loše ponoviti, za drugo je 10.000 svakog meseca, za treće dete 12.000, a za četvrto

18.000 na mesečnom nivou. Što kaže moja koleginica Malušić, to je početak. Naravno, bilo bi dobro za još dece, ali trenutno nam ovoliko omogućavaju naše finansijske mogućnosti.

Majke koje u nekom bliskom periodu dobiju treće i četvrto dete, imaju finansijsku pomoć od 30.000 dinara svakog meseca u roku od 10 godina. Po ovoj strategiji se želi da žene budu zaposlene, ne da se stimulišu majke koje ne rade, i da im se omogući da bolje usklade rad i roditeljstvo.

Zato je prema ovom zakonu pomoć usmerena na standard deteta, a ne na finansijsku nadoknadu majci bez posla. Finansijska pomoć treba da podigne standard višečlanih porodica, da njihov standard ne bude manji od porodica sa manjim brojem dece.

Ako želimo da budemo moderno društvo, moramo mnogo više raditi na partnerskom odnosu, jer žene u Srbiji su preopterećene i trude se da ispune obaveze koje su u skladu sa tradicionalnim obavezama koje proističu iz kulturoloških navika, ali i da grade poslovnu karijeru. Pored toga, one rađaju i gaje decu a čekaju ih i druge aktivnosti u kući. Sve to treba uskladiti.

Strategija predviđa čitav niz savetovališnih i drugih aktivnosti i obaveza vezanih za partnerstvo i deljenje obaveza između oba roditelja. Jedinice lokalne samouprave treba da rade na podizanju kapaciteta dečijih obdaništa i sopstvenih budžeta, jer gotovo da nema sredine u kojoj određeni broj dece nije na listama čekanja.

Održivost vrtića treba da bude iz sredstava lokalne samouprave i gradova, kao što je slučaj u prigradskim opštinama kao što je Mladenovac, a ne samo iz nepovratnih sredstava iz budžeta Republike Srbije.

Gradska opština Mladenovac već više godina unazad poklanja roditeljima novorođene bebe auto-sedišta za najmanji uzrast, nosiljke u poluležećem položaju za prve vožnje, koje su neophodne za prve vakcine i odlazak kod lekara, jer je utvrđeno da se one vrlo retko kupuju, nego tek kada dete počne samostalno da sedi.

Takođe, Gradska opština Mladenovac je dogovorila sa Gradom Beogradom otvaranje odeljenja vrtića u školama, u slobodnim učionicama, kako bi se ženama na selu omogućilo da se bave poslom, a da se deca socijalizuju i druže sa vršnjacima. I druge opštine se trude da pomognu svojim sugrađanima. Tako, na primer, u Šidu asistenti obilaze na električnim biciklima majke sa decom i porodice kojima su bolesni stariji članovi. To predstavlja kombinaciju geronto domaćice i bebisitera.

U mnogim opštinama je usklađen rad vrtića sa obavezama roditelja i njihovim radnim vremenom. Po opštinama se razvijaju savetovališta za biomedicinsku oplodnju, jer 10% parova ne može da dobije potomstvo prirodnim putem i psihološka podrška im je veoma važna.

Mi imamo zakon koji je u skladu sa evropskim standardima, kojim smo podigli starosni limit žena za veštačku oplodnju na 42 godine i to sa tri pokušaja iz Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje po strategiji Ministarstva. Četvrti pokušaj finansiraju jedinice lokalne samouprave i podižu limit na 43 i 44 godine.

Naravno, opšta zamisao je da se ovakvim merama promeni demokratska slika u Srbiji. Pri tome su analizirane mere koje su dovele do preokreta u demografiji mnogih zemalja. Prema mišljenju stručnjaka najvažnija i najsličnija je sadašnja situacija u Srbiji sa situacijom u Rusiji, koja je bila na početku 21. veka, tako da je Ministarstvo već preduzelo mere, prikupljaju podatke u saradnji sa ruskom Institutom za demografiju kada je u pitanju prevazilaženje negativnog trenda i vraćanje pozitivnog priraštaja.

Toliko od mene o ovom zakonu. Zahvaljujem se na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Dragan Veljković.

Izvolite, kolega Veljkoviću.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama se nalazi set izuzetno važnih zakona od kojih će moja pažnja biti usmerena na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova.

Prednosti koje donosi primena alternativnih metoda rešavanja radnih sporova su mnogobrojne, a one se ogledaju pre svega u efikasnosti i ekonomičnosti postupka, stranačkoj autonomiji, dobrovoljnosti, besplatnosti, neformalnosti, kvalitetnijem rešavanju radnih sporova isključivanjem potrebe za vođenjem dugotrajnih i skupih postupaka pred sudovima, rešavanju sporova uz prisustvo treće neutralne stranke, poboljšavanju komunikacije strana u sporu.

Naročito želim da apostrofiram da je unapređenje alternativnih metoda rešavanja radnih sporova od presudnog značaja u cilju poštovanja ljudskih prava, principa vladavine prava i pravne države. U tom kontekstu ističem činjenicu da su u znatnom broju predmeta pred Evropskim sudom za ljudska prava protiv Republike Srbije u kojima je utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku činili upravo radni sporovi.

Napred prezentirane prednosti uslovile su donošenje Zakona o mirnom rešavanju sporova, koji se primenjuje od 1.01.2005. godine, kao i izmene i dopune istog zakona iz 2009. godine. Međutim, nakon proteka više od jedne decenije od njegove primene i na osnovu sprovedenih istraživanja pokazalo se da su različiti faktori i okolnosti uticali da ovaj institut ostane nedovoljno

vidljiv i afirmisan u našoj državi, tako da je sudska zaštita i dalje ostala primaran oblik zaštite prava zaposlenih.

Najbolja ilustracija za ovakav zaključak jeste podatak da je u toku 2016. godine pred sudovima pokrenuto 30.000 radnih sporova, dok je pred Republičkom agencijom za mirno rešavanje radnih sporova pokrenuto svega 956 radnih sporova, što čini tek trideseti deo ukupnog broja radnih sporova. Nedovoljna informisanost, nepoverenje od strane zaposlenih i poslodavaca, slaba vidljivost i organizaciono-tehnički nedostaci Agencije, a naročito nedostaci u zakonodavnom okviru su samo neki od razloga koji su produkovali ovako negativno faktičko stanje u ovoj oblasti.

Uočeni nedostaci zakonodavnog okvira mirnog rešavanja sporova u praksi dovode do poteškoća u primeni aktuelnog zakona u pojedinim segmentima, nedovoljne fleksibilnosti i vidljive prednosti ovog instituta. Sa druge strane, dobrobiti alternativnih metoda rešavanja radnih sporova su mnogobrojne i prepoznate su međunarodnim instrumentima za zaštitu socijalno-ekonomskih prava.

Ovakvo faktičko stanje, odnosno nedovoljno korišćenje ovog instituta negativno se manifestuje i utiče na povećanje broja radnih sporova pred sudovima, na dugotrajnost sudskih postupaka, potrebu za dodatnim finansijskim sredstvima, stvaranje negativnog ambijenta za poslovanje, urušavanje socijalne sigurnosti zaposlenih i poslodavaca.

U cilju otklanjanja ovih negativnih posledica neminovno se nameće potreba za unapređenjem zakonodavnog okvira mirnog rešavanja sporova, što se upravo radi predloženim zakonom, kojim se otklanjaju neadekvatne i neprecizne odredbe važećeg zakona, uključujući i njihovo usaglašavanje sa postojećim međunarodnim standardima Međunarodne organizacije rada i Evropske unije. Predloženim izmenama i dopunama unapređuju se mehanizmi alternativnog rešavanja radnih sporova i ponuđena su konkretna rešenja i pravni argumenti za unapređenje Zakona o mirnom rešavanju radnih sporova.

Od mnogobrojnih izmena i dopuna želim da potenciram samo neke od njih. Dopunom odredbe člana 2. aktuelnog zakona proširuje se krug strana u kolektivnom sporu, pa se pored dosad predviđenih učesnika, poslodavca, sindikata i zaposlenog ili predstavnika zaposlenog, kao strane pojavljuju štrajkački odbori i osnivači za javna preduzeća i javne službe. Takođe, precizira se i proširuje delokrug Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova, tako da izmene predviđaju da radnici mogu pokrenuti postupak pred Agencijom za mirno rešavanje sporova zbog otkaza, radnog vremena, ostvarivanja prava na godišnji odmor, isplate zarada i naknada zarade, otpremnina, isplate jubilarnih nagrada, ali i zlostavljanja i diskriminacije.

Prema sadašnjem zakonu radnici mogu da pokrenu individualni spor samo zbog otkaza, ugovaranja isplate minimalne zarade i diskriminacije i zlostavljanja. Što se tiče samog postupka, rok koji druga strana ima na predlog o mirnom rešavanju sporova pokazao se kao previše kratak, tako da je isti produžen na pet radnih dana. Isto tako, postojeći zakon nije dovoljno jasan u pogledu roka za podnošenje predloga u delatnostima od opšteg interesa i gde postoji obaveza obezbeđivanja minimuma procesa rada, gde je propisan rok od tri dana, što u praksi stvara probleme, jer u rok ulaze i neradni dani, pa je stoga sada precizirano da je to rok od tri dana od dana nastanka spora.

Važećim zakonom propisan je rok za okončanje kolektivnog radnog spora od 30 dana od dana otvaranja rasprave. Međutim, u praksi je često ovaj rok bio kratak i predstavljao je ograničenje u postupku mirnog rešavanja spora, tako da je sadašnjim izmenama predviđena mogućnost da na zahtev strana u sporu taj rok može da se produži za još 30 dana. Aktuelnim zakonom predviđeno je da su sve rasprave na kojima se utvrđuje relevantno činjenično stanje javne, međutim, u sporovima povodom diskriminacije i zlostavljanja na radu, uzimajući u obzir njihovu prirodu, često se iznose osetljivi podaci, pa je s pravom izmenama zakona predviđena mogućnost isključenja javnosti na zahtev strana u sporu, ako za to postoje opravdani razlozi.

Ove i sve druge predložene izmene i dopune imaju primarni cilj da unaprede zakonodavni okvir mirnog rešavanja radnih sporova, da pojačaju ulogu Agencije kako bi se što više individualnih i kolektivnih radnih sporova rešilo na miran i efikasan način i time smanjio broj dugotrajnih i skupih sudskih postupaka, a što će usloviti veću vidljivost svih prednosti koje donosi primena alternativnih metoda rešavanja radnih sporova. One će za posledicu imati smanjenje potreba za izdvajanjem dodatnih finansijskih sredstava od strane države, doći će do stvaranja pozitivnog ambijenta za poslovanje i biće obezbeđena bolja zaštita u sferi rada i kapitala, kao i povećana socijalna sigurnost zaposlenih i poslodavaca.

Sasvim sam siguran da se predloženim izmenama i dopunama stvaraju pretpostavke za realizaciju ovih ciljeva, pa će u tom uverenju Poslanička grupa SNS u danu za glasanje podržati ovaj i sve druge predložene zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, ceo set zakona koji su predloženi ukazuje nam na jednu jedinu istinu, a to je da se Vlada Srbije odnosi prema svojim građanima domaćinski u cilju poboljšanja životnog standarda i pronalaženja načina kako bi budućim generacijama obezbedila viziju za planiranje života u svojoj državi, uz očuvanje nacionalnog identiteta i tradicije.

Osvrnuću se na zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom zato što smatram da je briga o porodici i podrška podizanju nataliteta jedna od najvažnijih stavki o kojoj treba da se brinemo. Kako i sami vidimo, naša vlada je pronašla načine. Poboljšanjem životnog standarda i uslova kako bi se zadovoljile potrebe jedne porodice, daje se podsticaj za povećanje nataliteta, jer je poboljšanje ekonomskih uslova jedan od osnovnih uzroka koji su uticali na to da je u Srbiji gotovo polovina porodica samo sa jednim detetom, a broj porodica sa četvoro ili petoro i više dece je jako mali. Podaci nam govore da su u Srbiji najzastupljenije porodice sa jednim detetom, odnosno da čine 51%, od ukupnog broja porodica sa decom. Slede porodice sa dvoje dece, dok su porodice sa petoro i više dece najmanje zastupljene, odnosno 0,4%.

Zato rešenja kojima se obezbeđuje finansijska podrška za rađanje dece, i to na duži vremenski period, predstavljaju izuzetan podsticaj i sigurnost za jednu porodicu. Osim ove vrste podsticaja, kroz čitav niz projekata se sve više uključuju i jedinice lokalne samouprave. Porodice iz Novog Sada koje imaju troje i više dece moći će i ove godine da imaju umanjenje računa za komunalne usluge i do 50%. Užice je drugi grad u Srbiji, posle Čačka, koji je krenuo u realizaciju projekta ponosna kartica „Cena minus za 3+“ Pokreta za decu, kojim višočlane porodice ostvaruju popust u prodavnicama, ustanovama i uslužnim radnjama. Ove projekte je podržao veliki broj gradova u Srbiji. I sam projekat izgradnje jeftinih stanova je stimulans i podstrek države da bi se omogućio porast nataliteta.

Ipak, građani Srbije ne smeju zaboraviti da je broj radnih mesta u preduzećima i ustanovama u Srbiji od 2001. do 2012. godine smanjen za više od 400.000. Prethodna Vlada sistematski je smislila da uruši privredu u Srbiji, pa otuda toliki broj onih koji su ostali bez posla. Ogroman je broj stranih privatizacija preko kojih su oni prali pare, ljude osiromašili i na taj način ih ucenili da rade za male pare kod privatnika koje su oni uzdigli.

To je jedan od osnovnih razloga zašto su se mladi ljudi okrenuli pronalaženju načina da prežive i zaborave na najveće bogatstvo, na porodicu.

Ne smemo zaboraviti ni Đilasa koji se hvalio da gradi obdaništa baš usred Beograda. U Pionirskom gradu je bukvalno oteo objekat, lažući da gradi baš za decu. Oni su otpočetak imali projekat gde će napraviti kuću „Velikog brata“, studio, kancelariju za svoju firmu sa lažnom dokumentacijom, pod izgovorom da će svoj objekat napraviti za boravak dece. Za 12 godina, koliko je trajao ugovor, Pionirski grad nije zaradio ni dinara, ali su se zato napunili njihovi džepovi i ja se iskreno nadam da će ova gospoda krivično odgovarati.

Mi gradimo škole i vrtiće jer su Srbiji potrebna deca i mladi ljudi. Otvaramo fabrike i zapošljavamo, zato što želimo jaku Srbiju i vraćamo želju za životom i porodicom. Zato dajem svu svoju podršku ovoj vladi i čestitam vam na postignutim rezultatima.

U danu za glasanje SNS će podržati sve predložene zakone. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani članovi Vlade, mnogo je zakonskih predloga pred nama i ja ću se osvrnuti samo na neke.

Pre svega, počecu o ovom zakonu o ratnim memorijalima, jer svedoci smo tih višedecenijskih, najblaže rečeno nedoumica u ovoj oblasti, zbog nedostatka zakonskih rešenja kada su u pitanju ratni memorijali, odnosno zakonska rešenja postoje, ali su, da kažem, već previše stara i neprilagođena događajima koji su iza nas.

U tim proteklim decenijama Srbija je vodila mnogo ratova u kojima se borila za opstanak sopstvene države, odnosno države Srbije i opstanak sopstvenog naroda, a ovaj zakon je, u stvari, jedan pozitivan odnos prema svima onima koji su u tim proteklim decenijama, ako ćete i u proteklim vekovima, ugradili ono što je najvrednije i omogućili svima nama i našim porodicama da danas slobodno hodamo ovom zemljom.

Srbija je zemlja, takođe, koja može biti ponosna na svakog svog vojnika koji je poginuo u bilo kojoj zemlji na svetu u bilo kom ratu. Malo je zemalja u svetu koje mogu isto to reći kada su u pitanju njihove vojske.

Vidim da ste prilikom sastavljanja ovog zakonskog rešenja vodili računa i o toj činjenici, pa u članovima 14. i 15. definišete zaštitu ratnih memorijala u inostranstvu i to je dobra stvar kada je u pitanju ovo zakonsko rešenje.

Takođe, činjenica je i svedoci smo da je u nekom proteklom vremenu u Srbiji niklo mnogo ratnih memorijala koji nisu, u najmanju ruku, u skladu sa nekim istorijskim i stvarnim činjenicama, kako kažete, a najmanje su u skladu sa državnim interesima Srbije i ovaj zakon reguliše i tu oblast kada je u pitanju uređenje i uklanjanje tih istih ratnih memorijala, ali dobro je što ste na kraju konačnu reč o tome prepustili sudovima u Srbiji, jer ćemo time mi kao društvo izbeći sve moguće zloupotrebe, odnosno svu moguću politizaciju kada je u pitanju uklanjanje tih i takvih memorijala širom Srbije. To je što se tiče ovog zakona.

Inače, ja dolazim sa severa Bačke koja je izrazito poljoprivredni kraj, gde poljoprivreda predstavlja jedan od najvažnijih delova privrede uopšte, i znam koliko je važno učešće tih sezonskih radnika u tim poslovima. Prema nekim anketama 320.000 ljudi u Srbiji radi u oblasti poljoprivrede, a najveći deo njih je na sezonskim poslovima.

Dobro je što ste doneli konačno zakon koji će regulisati njihova sva prava, pa i pravo na naknadu, pravo na bezbednost na radu i zdravlje, pravo na osiguranje, ali s druge strane, video sam, predvideli ste i nadzor nad primenom zakona i kaznene odredbe.

Takođe, ovaj zakon ne samo da ide u prilog sezonskim radnicima, on svakako dobro dođe i onima koji su poslodavci, jer će na ovaj način olakšano i bez mnogo procedura vršiti prijave i objave sezonskih radnika.

Na kraju, ono što sam ostavio, mislim da je to istorija, to je ovaj zakon koji se tiče finansijske podrške porodici sa decom, jer prvi put ova državna na jedan sistemski i konkretan način pristupa ovome problemu, tj. demografskom problemu sa kojim se Srbija suočava u poslednjim decenijama.

Istini za volju, negde u ekspozeu koji je podnosila premijerka Brnabić je već spomenuto i obećano da će se doneti hitne mere za podsticanje rađanja u Srbiji. Samo osnivanje ministarstva koje će se baviti ovim pitanjem takođe je bio pozitivan signal, ali predsednik Vučić je u martu prvi put izašao sa konkretnim uslovima i konkretnim iznosima kada su u pitanju davanja, tj. pomoć kao podsticaj rađanju u Srbiji. Doduše, njegova vlada je u samom korenu ovog predloga, jer je 2016. godine za vreme vlade Aleksandra Vučića osnovan taj savet za populacionu politiku i to je bio prvi korak u realizaciji strategije.

Ovo je jedan ozbiljan zakonski predlog i ja vas molim, uvaženi ministre sa saradnicima, naravno, mi ćemo ovaj zakonski predlog podržati, ali da razmotrite i mogućnost da sva lica koja ostvaruju prava iz ovog zakona eventualno, ukoliko postoji mogućnost, ostvare i pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje, ukoliko to pravo nisu ostvarili po nekom drugom osnovu.

Ja vam čestitam na svim zakonskim predlozima i obaveštavam vas na kraju da ćemo svakako u danu za glasanje mi iz SNS podržati sve zakone. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika. (Da.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ja ću iskoristiti preostalo vreme ovlašćenog predstavnika poslaničke grupe da pokušam da odgovorim ministru u vezi sa zakonom o pojednostavljenom angažovanju sezonskih radnika, pošto nisam dobio pravo

na repliku nakon prvog obraćanja. Prosto, nema vremena sve da se kaže, pa mi nekako ostanemo nedorečeni, pa onda u toj nedorečenosti može da se poentira.

Već sam rekao da je ekonomski faktor presudan za rad sezonaca na crno iz našeg ugla. Dao sam primer svoj od prošle godine kada su prinos i prihod jedva pokrili troškove, a one koji su radili na tuđoj zemlji oterao u gubitak i dug. Te brojke su surovo tačne.

Drugi primer – od 2007. do 2017. godine zasadi malina porasli su sa 10 na 20 hiljada hektara, ali je prinos po hektaru pao za 38%. Mi smo ukupnu masu malina koju proizvodimo, dakle, ponudu ukupnu smo povećali i izneli na već zasićeno tržište i to kroz očigledno ekstenzivnu proizvodnju, čim je prinos pao 38%, smanjenu produktivnost i rentabilnost, i došli smo u situaciju da nam proizvođač u krajnjoj maloprodajnoj ceni maline učestvuje sa svega 2%. To je sve što njemu ostaje i on od toga treba da plati poreze i doprinose za nadničare.

Lepo je što GIZ plaća softver a NALED daje konsalting, ali možda su i GIZ svoj novac i NALED svoj konsalting mogli dati za nešto celishodnije, ako se već moglo birati.

Usmeno ugovaranje uz obavezu poslodavca da tek na zahtev sezonca izda potvrdu, čiji sadržaj niko ne može uporediti sa usmeno dogovorenim, upoznavanje sezonca sa rizicima vezanim za posao, odlaženje u investing kancelariju gde će konsultant poljoprivredniku softverski prijavljivati sve sezonske radnike svakog dana do 10.00 ujutru, kol-centar sa dva operatera na usluzi toj lokalnoj kancelariji, to su, kako da kažem, neobična rešenja i sve to zapravo deluje kao jedan eksperiment u koji mi sada uvlačimo poljoprivrednike.

Ja bih, naravno, želeo da taj eksperiment uspe i da se ovo pokaže u narednih pet godina kao mera kojom ćemo na zadovoljstvo poslodavaca i sezonaca svih 70.000 sezonaca prijaviti, jer naravno da smo saglasni da je predloženi model prijavljivanja sezonaca u odnosu na postojeći pravno bolji jer je u pitanju poseban zakon i poseban režim radnog prava baš za ovu vrstu rada. Naravno da se slažemo da po ovom posebnom zakonu sezonac stupanjem u rad zadržava prava koja ima u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, što postojeći zakonski model ne omogućava. Saglasni smo i da novi model poslodavce u poljoprivredi treba da košta 6.000 dinara mesečno po sezoncu i da je to manje nego dosadašnjih 11.000 dinara mesečno po sezoncu, ali samo za onaj 1% poslodavaca kod kojih radi svega 5% prijavljenih sezonaca.

Slažemo se i da je prednost u prijavljenom radu i u postojanju penzijskog i zdravstvenog osiguranja za slučaj povrede na radu, jer ovde se zdravstveno osiguranje ograničava na to. Ja sam u prethodnom izlaganju spominjao primer penzionog, što ne znači da ne znam da postoji i određeno

zdravstveno osiguranje na koje sezonac stiže pravo činom prijavljivanja njega kao radnika, ali moram da vam kažem da se 95% sezonaca i 99% poslodavaca u privredi zapravo saglasilo da za novac koji bi prijavljivanjem sezonca dali državi, oni ne dobijaju zauzvrat adekvatnu vrednost ni u pogledu pravne zaštite, ni u pogledu penzionog, ni u pogledu zdravstvenog osiguranja, niti u pogledu ostalih usluga koje bi im za taj novac država morala pružiti. Zato je stanje u kojem je 95% rada sezonaca neprijavljeno, stanje koje trenutno svima odgovara.

Na državi je da izgradi poverenje, a tog poverenja kod tih ljudi decenijama nema, poverenje da će za taj novac, za tih dodatnih 15 miliona evra, u narednih pet godina država uraditi svoj deo posla istinski. Tog poverenja nema čak ni u institucije privatnog osiguranja. Evo pre dva dana je malinar jedan na televiziji, na vestima kukao i žalio se da mu je grad sve potukao. Kaže nije se osigurao. Ranije, kada se osiguravao po kupljenoj polisi, on nije uspeo da naplati štetu. Ja sam rekao u prethodnom izlaganju da je stvar multiresorna. Ovaj problem je u domenu nadležnosti NBS i guvernerke, jer Narodna banka nadzire osiguranje.

Zašto decenijama poljoprivrednici u osiguranje nemaju poverenje? Šta NBS može po tom pitanju da uradi? Pitanje je poverenja u razmeni vrednosti između građana i privrednika na jednoj strani, i države na drugoj strani. Kad se to poverenje razvije, tek tada je potrebno da sve zainteresovane strane zajedno osmisle mere koje će, zapravo, pomoći poljoprivredi da stvori dodatnu vrednost veću od tih 15 miliona evra u narednih pet godina, kako bi taj novac u tom iznosu poljoprivrednici dobrovoljno predali državi na ime poreza i doprinosa za prijavljeni rad sezonskih radnika i kako bi nakon što tih 15 miliona u narednih pet godina poljoprivrednici uplate državi, oni bili zadovoljni onim što im nakon toga ostaje.

Dakle, ne trebaju nama mere efikasnijeg popunjavanja budžeta po osnovu oporezivanja privrednog rada. Trebaju nam mere koje ciljaju podizanje produktivnosti, konkurentnosti, nove tehnologije, agrotehničke mere, savetodavne službe, podizanje prinosa, zaštita od otkupljivačkih i prerađivačkih monopola, dakle, sve ono što će poljoprivrednicima podići profit. Nažalost, skeptični smo za softversko prijavljivanje koje neće biti pet sati mesečno po sezoncu nego će biti tri minuta dnevno po sezoncu. To je sve lepo i to je sve okej, ali bez ovog jednog sistemskog multiresornog pristupa i bez gađanja pravih uzroka sive ekonomije i pravog uzroka neprijavljenog rada, a on leži u ekonomskoj sferi, bojim se da će, uz iskrene i dobre namere i konsultanata i onih koji projekat finansiraju, i Ministarstva koje je kreiralo sve ovo efekti, nažalost, izostati.

Rekao sam na početku – zakon ne pravi štetu, ali nažalost, bojim se da se planirani budžetski prihodi od 15 miliona evra u narednih pet godina za

državu neće ostvariti. To je čini mi se cifra koja je projektovana za neki obuhvat od, recimo, nešto manje od polovine aktuelnog broja sezonskih radnika. Toliko o tome od mene.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Đorđević.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Lako vam je da sumnjate u nešto kad nešto postoji. Kad ne postoji, onda nema ni sumnje u tako nešto. Vi ovde sumnjate da ćemo biti uspešni u tome da pružimo mogućnost nekim sezonskim radnicima koji to očekuju. Pričate o nekih 1% koji će biti u ovome, 99% koji neće biti obuhvaćeni. Da li on, kada prima nadoknadu i kada završi svoj radni dan, kad ima usmeni dogovor, kad mu se isplati taj novac i onda zna da je ispoštovan dogovor i da može sutra ponovo da dođe, da li on očekuje da za to ima i penziono, i socijalno i zdravstveno? Ako to ne očekuje, onda nema ni sumnje. Tu onda može da radi na crno i da ne uplaćuje ništa, jer ništa ni ne očekuje.

Ali bojim se da on kada radi, da je doveden u zabludu, jer mu je neko obećao da ukoliko bude povređen, ukoliko bude bilo kakvih problema, da će biti zdravstveno zbrinut, a takođe da će mu biti uplaćeno penziono. E tada je doveden u zabludu, ukoliko ne zna kako i na koji način da proveriti to. Mi smo gledali, i suštinska razlika, vi ste delom i rekli sada da mu se ne ukidaju neke nadoknade, i ne skida sa liste Nacionalne službe za zapošljavanje s jedne strane, a sa druge strane gledali smo koliko minimalno treba da se plati iako je 143 dinara sat, iako radi puno radno vreme, koliko dnevno treba da plati najmanji mogući porez i doprinos, da ima penziono, da ima zdravstveno i da ima socijalno. I to je 300 dinara. To je daleko manje nego što je za bilo koju drugu vrstu delatnosti za koju bi uplatio da radi po minimalnoj ceni rada od 143 dinara, i da ima sve one beneficije koje mu ostaju ako radi taj posao.

Sada vi kažete da ćemo mi da dovedemo u zabludu 99% ljudi koji, eto, ne žele tako nešto. Ako ne žele, to je njihova stvar i njihov dogovor sa onim sa kim rade. Ali ako misle da imaju to pruženo sa druge strane, onda su dovedeni u zabludu, a država im samo omogućava da znaju da možemo da ih štitimo u tome, da možemo da im pružimo mogućnost da provere to, i na kraju i da imaju uplaćeno sve i da imaju neku korist kasnije. Kada plaćate poreze i doprinose, to ne ide ni u izgradnju puteva, ni u infrastrukturu, ni u bilo šta, nego upravo ide za ove stvari koje sam vam ja rekao. Da li smatrate da oni ne treba da plate, a da imaju pravo na to? Čekajte, kako mislite da im pružimo zdravstveno, penziono i socijalno, a da se ne plati ništa? Pri tome smo gledali najminimalnije. I to upravo ide za tu namenu ni za šta drugo. Hvala.

(Vladimir Đurić: Ako može kratka replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo, gospodine Đuriću.

Ministar vas nije dobro razumeo?

(Vladimir Đurić: Pa, pitao me je.)

A pitao vas je? To ćete morati nekom drugom prilikom da raspravite. Da li još neko od ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi reč? Reč ima Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, nema dileme da će SNS u danu za glasanje podržati sve zakonske predloge jer oni na adekvatan način razmatraju pitanja prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Što se SNS-a tiče, ovim zakonima omogućava se sećanje i poštovanje prema žrtvama oslobodilačkih ratova u Srbiji. Moram da naglasim da od 4. avgusta 2015. godine na predlog Vlade, a tada je predsednik Vlade bio sadašnji predsednik Republike Aleksandar Vučić, obeležava se i 4. avgust kao dan stradanja izbeglih i prognanih Srba sa svih teritorija bivše SFJR. Dan sećanja održan je u Rači, u Busijama i Veterniku do sada, i biće nastavljeno obeležavanje ovog dana i dalje.

Takođe, želim da istaknem da će SNS za predložene zakone glasati zato što se njima na adekvatan način suzbija siva ekonomija i podstiče zakonodavni okvir kojim će se urediti poslovi sezonskih radnika. Ovim zakonima daje se podrška majkama, porodicama i deci da Srbija bude brojnija. Ovim zakonom uspostavlja se i međunarodna saradnja između Vlade, odnosno nadležnog ministarstva i drugih zemalja u cilju većeg obuhvata socijalnog, zdravstvenog i penzionog osiguranja naših radnika. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani gledaoci, u Srbiji kada neko želi da učini nešto dobro, ne treba da očekuje da mu ovi iz saveza kako to zovu lopuža, prevaranata, varajića, pelješanovića, sklone kamen sa puta. U Srbiji ako želiš da učiniš nešto dobro, od takvih možeš da očekuješ samo da ti navaljaju još veći kamen na put.

Ovde smo po pitanju memorijala slušali šta je sve stranka bivšeg režima oslobodila. Ja ću pokušati da navedem glavne stvari koje su oni oslobodili. „Agrobanka“, „Razvojna banka Vojvodine“ – oslobodili su je od para. Elezović onako napuni novčanik, kad je sklopio novčanik, ovi su se njegovi setili šta su sve oslobodili, ali su zaboravili da nam objasne s koje strane šaltera su pljačkali banku. Kada su je pljačkali, to su radili sa unutrašnje strane. I oni su borci za slobodu. Oslobodili su građane celokupne društvene imovine koja je trebalo da pripada svim građanima. Njima treba podići spomenik.

Oni su oslobodili Popince. Sećam se lepe Njanje i njene starije drugarice, kada se upale onako bunovne ranom zorom na dan izbora u Popince pred biračko mesto, da oslobode Popince. Žao mi je što gospođa ministarka nije tu; 300 mladića u Popincima se radovalo toj slobodi. U centru sela stoji ludi kamen i svi su molili da lepa Njanja stane na taj ludi kamen u pratnji majke, ne bi li se neko od njih oženio, zasnovaio porodicu, dobio decu itd. Međutim, gle čuda! Lepa Njanja i njena starija drugarica mati nisu htele Njanju udati. Njanja je dala intervju, napala SNS i vladajuću koaliciju i napustila tek oslobođene Popince i ostavila u žalosti 300 neoženjenih momaka.

Sad kad ja kažem da te momke treba oženiti, da treba sprečiti „belu kugu“ posebno na selu, onda se svi oni pobune i kažu – vidi mrzi ovog, mrzi onog, ova srpska vladajuća koalicija hoće nekome da pomogne da zasnuje brak na selu. Ja mislim da nas na selu niko ne mrzi. Ja mislim da je „bela kuga“ najgore etničko čišćenje i najefikasnije, a da je agresija kolevkama najuspešnija agresija i mi kao narod, posebno mi koji pripadamo većinskom narodu, to treba da znamo. Zato ja podržavam sve mere, ma koliko one uspešne bile u tom cilju, samo nemojte da klonirate ove, posebno nemojte gospodina Kradulovića.

Što se tiče memorijalnih stvari i ovih oslobodilaca, ja moram da pokažem nešto, jer tu uvek možemo da se prevarimo. Ovo je, gospodine Martinoviću, britanska reprezentacija 1938. godine, koja salutira Hitleru. Godina 1938. Mali su oni revidirali tu svoju istoriju i svoju ulogu, posebno na Balkanu. Ali ja nisam tu da zaboravim. Ni na kraj pameti mi nije da dopustim da se bilo koji spomenik podigne ovim britanskim herojima koji su bili dobrovoljni davaoci srpske krvi uglavnom i tuđe krvi.

Ali, s tim u vezi, sa ovim fašizmom, nemojmo da dopustimo ni ovo, a molim kamere da to prikažu ukoliko žele. Naravno da oni izbegavaju. Verovatno imaju neki svoj usmeni sporazum, kako beše ono, ugovor. E sad, pogledajte, kad neko ko je navodno oslobodilac, kad neko u Beogradu salutira, a meni ova osoba liči na onu Helgu koleginicu Ota her Flika iz one serije o fašizmu. Evo, pogledajte. Ovo je čist nacistički pozdrav ili pozdrav za domaćicu u svemu. Verovatno da to ide uz onu izjavu da je hrvatska „Oluja“ bila humanitarna akcija i legitimna akcija. Verovatno taj pozdrav ide uz ovo. Ali, nemoj da nam se desi da onim oslobodiocima i ovoj oslobodioci koja je oslobodila Rim kad je bila tamo ambasadorica, a da zapamtite Rim nije Krim...

Ja sad ne znam da li je ona kod Vuka Jeremića, verovatno jeste. Da li je Vuk Jeremić protiv EU ili je sad gospođa Sanda postala ljubitelj EU? Nešto tu nije u redu.

Ali kad smo već kod nadnica, ja pozdravljam što socijalni slučajevi ne gube socijalnu pomoć kada dođu da budu sezonska radna snaga, jer su to do

sada izbegavali. Ja sam bio više za hrvatski model, ovo je mađarski, ali moram da pozdravim neka rešenja, a jedno je niska poreska stopa. Te dve stvari svakako pozdravljam, naravno, uz intenciju da se dođe do sezone radne snage, jer žito trudu rodi, a grozdovi muci vise. Dakle, bez te muke u odgovarajućem vremenu u nekoliko dana, ukoliko to ne uradite, vi imate veliki problem.

Nekad čak nema dovoljno radne snage, pa i ona uvozna sezonska radna snaga dobro dođe, da bi se plodovi ubrali i da ne bi trulili itd. Ja da vas podsetim da je u toku u Sremu žetva, gde je žito pleglo i svaki dan pada kiša i postoji opasnost da totalno propadne. Ukoliko ne angažujemo sezonske kombajnere, mi smo u problemu.

Ali ja vas pitam – gde je nadničio Vuk Jeremić? To je naš najpoznatiji nadničar. On je, ovako, nadničio u Hongkongu, bio jedno desetak puta, našao neke tamo gazde, nadničio i mora da je brao ono – brao sam od zlata jabuke. Verovatno su bile zlatne jabuke koje je on brao, kad je uspeo da u tom nadničenju ubere 7,5 miliona dolara i da kaže da je on to u nadnici zaradio kroz konsultantske usluge, a ja mislim da je to bilo pranje novca. Sramota je da se samo američka država bori protiv toga, a da mi kao inicijatori njegove te aktivnosti...

Da vas podsetim da sam pre godinu i po dana, daleko pre predsedničkih izbora, postavio pitanje o transferu 1.335.000 dolara na njegovu agenciju za konsalting i da sam postavio pitanje o 1.449.000 dolara za Centar za međunarodnu saradnju i održivi razvoj. Oni su rekli da to nije tačno. Ministarstvo finansija je zatražilo zamolnicom od Hongkonga i Amerike obaveštenja i to je rezultiralo kasnije čuvenom onom akcijom kad su njegovi sponzori, odnosno gazde gde je nadničio i brao zlatne jabuke, pali u ruke američke policije.

Mislim da je krajnje vreme da se to pranje novca ispita iznutra, tim pre što je urednici „Dnevnika“ Nataši Jeremić na ime dnevnica isplatio 650.000 dolara u „Siti banku“. Mislim da je to ogroman minus ukoliko naša država ne pomogne istražnim organima u SAD da se to istraži.

Na kraju, da vam kažem, što se tiče sezone radne snage, ovde smo čuli mnoge koji su govorili o radu, trudu, znoju, muci, a da se niko od njih pošteno nije namučio, sem u saradnji sa nekim čudnim stranim službama. Mislim da je vreme da oni znaju, a to hiljadu puta podsećam, da ta aktivnost ne valja, da to nadničenje ne valja, da u sukobu nas samih sa sobom sigurno gubimo mi.

Do uspeha se dolazi nekad teško, tankom granom. Kad se beru slatki plodovi, morate da se popenjete. Ne možete do slatkih plodova i uspeha doći liftom, niti možete doći merdevinama sa rukama u džepovima. Vreme moramo

provoditi u trudu, radu, znoju, za plugom, strugom, a ne pod suncobranom na Havajima i Maldivima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Saglasno članu 98. stavu 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačaka 1–13. dnevnog reda.

Sa radom nastavljamo u ponedjeljak u 10.00 časova.

(Sednica je prekinuta 18.55 časova.)